

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din

za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 st. 10 p. peti vrsta
maloglasni po 50
in 2 D. večji oglaš
nad 45 mm višine
po 10 D. 2-30. veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vsi po 10 Din
in večjem D.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljke in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2030, upravnštvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Celokupni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Čast dela

Delo po krščanskem pojmovanju ni samo ogromne važnosti z ozirom na pridobitev človeku potrebnih materialnih dobrin, ampak je tudi neizmerne idealne, нравstvene vrednosti. Delo v blagor skupnosti, bodisi telesno bodisi duševno, je po božanstvenem zamislu neobhodna нравstvena dolžnost za vsakega človeka na zemlji. Ono spada v red krščanskih moralnih vrednot med tiste, ki postanejo blagoslov tako za posameznika kakor za družbo, dasi so na sebi časih neprijetne in celo težke ter zahtevajo od vsakega velike žrtve.

Kjer se ta od stvarnika in zakonodavca vesoljstva hoteni red po človeški izprijetosti preobrne, se rode posledice, ki vodijo dosledno do propasti družbe. Če se delo smatra kot nekaj, kar stoji izven нравstvenih kategorij, kajti kar stoji izven нравstvenih kategorij, če je samo zoprno breme in nič višjega, le potrebno zlo, potem se mu bo skušal vsak kolikormogoče izogniti. Potem delo ne bo samo oropano vsakega нравstvenega posvečenja, ampak izgubi tudi svojo socialno blagodejnost. Posamezniki in posamezne skupine bodo nalagale vse ali ogromni del vseh telesnih in dušnih opravil, ki ustvarjajo gnotne in kulturne dobrine, namenjene vsem, na ramena enih, sami pa bodo v brezdelju uživali sadove dela drugih. Tako se ustanovi red, ki ni osnojan na prostovoljni in veseli službi vsakega vsem, temuč na nasiljevanju in izkoriščanju enih po drugih.

Tudi metode izkoriščevanja so »deloc«, zahtevajo razum, prebrisanost, preračunatost, časih ogromno organizacijsko zmožnost — toda niso ne pošteno ne koristno delo v skupni blagor. Delo je v socialno dobro samo tam, kjer se нравstveno pojmuje, v resnično krščanski družbi; kjer pa je ves njegov namen samo v tem, da večina pridobiva večji del zemeljskih dobrin v golo uživanje manjšine tako zvanih »boljših« ljudi, tam imamo suženjsko družbo paganstva, pa naj že sloni na nepremičnih kapitalih ali na denarnem gospodarstvu. In taka je prav naša sodobna družba, tak je socialni ustroj zapada, na katerega po besedah velikega cerkvenega kneza legajo čezdalej večje sence zahajajočega solnca.

Kajti veliko nevednost je pokazal član kar nekega slovenskega marksističnega lista, ko je te dni zabavljaj zoper korporacijski ustroj srednjega veka. Ta ustroj je po svoji organski vezanosti posameznih pridobivajočih stanovi v primeri z našim bil naravnost idealen. Mesto Benetke je v svojem razcvitu pri približno sto tisoč prebivalcih imelo komaj čez sto beračev in še temal se je napram našim kneževsko godilo. Ali kje se more danes primerjati naš industrijski delavec z delavcem v Londonu, Augsburgu, Milanu v 13., 14., 15. in 16. stoletju in dlje? Kajti vzlic slučajno višjim plačam v dobi dobre konjunkturi je današnji delavec, čeprav se n. pr. v Ameriki vozi v svojem avtomobilu z dela in na delo, za starost in onemoglost popolnoma nezavarovan, dočim je takrat bil član mojstrove družine, potem pa član občestva, ki ga je do smrti dostojno vzdrževalo. Prav nobene primere pa ne vzdržuje moralno uvaževanje delovnega človeka v časih krščanskega procvita s pojmovanjem, ki ga ima o osebnosti vek velekapitalizma, ki ceni človeka le po denarju in spretnosti, s katero ga zna pridobivati in s čim manjšim trudom množiti. In kdaj je bila politika tako brez vsakih občestvenih idealov kakor danes, ko se poslci celega velikega občestva vodijo po izključno materialnih vidikih in po interesih par velikih koncernov? Gotovo je nemogoče voditi danes gospodarstvo po gospodarskih metodah prejšnjih vekov, toda socialna vezanost, ki je takrat med stanovl obstojala, je nenadomestljiva izguba neobhodne moralne vrednote, brez katere srečna človeška družba sploh ni mogoča.

Razvrednotenje dela po brezbožnih vekovih kapitalizmu, ki se do svojega viška šele razvija, pomeni stalno revolucioniranje človeške družbe. Kljub še tako veliki mehanični disciplini, tehničnih sredstvih in vnanji moči ter organizaciji moderne družbe ne more biti resničnega reda tam, kjer je lestev moralnih vrednot obrnjena narobe — kjer je najvišje dobro denar, kjer je zadnji cilj samo uživanje, kjer delo ni v veselje in нравstveno zadovoljstvo, kjer so eni manjvredni, ker delajo za druge, kjer bogastva, ki jih delo rodi, v ogromnem delu pripadejo onim, ki se zanje najmanj trudijo, kjer se občestvo ne deli po socialno koristno delujočih stanovih, ki se vzajemno izpopolnjujejo, ampak v sovražno razrede. Tak nered neti na eni strani gospodo-

Zadnja pot velikega vojskovodje

Kralj na pogrebu -- Govor vojnega ministra -- Govori zastopnikov društev Sožalja tu armad

Belgrad, 30. aprila. (Tel. »Slov.«) Ob 2 se je danes pričel veliki pogreb vojvode Stepanovića. Točno ob 2 je prispel Nj. Vel. kralj v spremstvu Dimitrijevića. Pogreba so se v imenu vlade udeležili ministri Nikola Uzunović, dr. Milan Srskić, dr. Kosta Kumanudi, dr. Anton Korošec, dr. Mate Drinković. Sprevod je vodil patriarh Dimitrije, ki je opravil obrede ob asistenci številnih škofov iz okolice. V svojem govoru se je patriarh spominjal pokojnega vojvode in ga stavil za zgled. Pokojnik je pokazal, vse premore ljubezen do domovine in cerkve, ki sta bili vedno ideal vojvode.

V imenu vlade se je poslovil od pokojnika vojni minister, general Stevo Hadžić, ki je med drugim dejal: »Drug za drugim odhajajo tiho in mirno naši vojaški velikani, zapirajo svoje oči in izražajo svoje telesne ostanke materi zemlji. Najpreje je odšel vojvoda Putnik, za njim Mišić, sedaj nas je zapustil vojvoda Stepa. Udarec za udarcem, žalost sledi žalosti, ker odhajajo možje, ki so vse življenje posvetili kralju in domovini in so s svojim trudom doprinesli k ustvaritvi velikih del

našega naroda, k osvoboditvi in zedinjenju. V nadaljnjem se je vojni minister obširno spominjal pokojnikovih vrlin in podal kratek pregled njegove izredne vojaške kariere.

Za vojnimi ministrom so zastopniki najrazličnejših organizacij imeli nagrobne govore. V imenu čačanskega odbora Narodne odbrane se je od pokojnika poslovil Ljubomir Kordić. V imenu osrednjega odbora Narodne odbrane je govoril general Colović. Dalje so govorili za invalidsko združenje Lazarević, v imenu mesta sarajevskega odposlanec Muhavalić, kot zastopnik združenja rezervnih častnikov in bojnikov Milan Radosavljević in številni zastopniki naših narodnih, patriotskih, telovadnih in vojnih organizacij.

Naknadno so poslali brzojavna sožalja vojaški zastopniki, ki so akreditirani pri poslatih v Belgradu, in sicer polkovnik Venetris za grško armado, dalje vojaški zastopniki v Belgradu in sicer za Romunijo, Anglijo, Francijo in Češkoslovaško. V Belgrad je prišlo polno brzojavnih sožalj od tujih konzulatov.

Iz življenja vojvode Stepanovića

Čuden slučaj ali pa tudi že ne več slučaj je bil, da sta bila največja vojskovodja srbske armade, vojvodi Mišić in Stepanović sošolca in da je bil v isti šoli samo en razred za njima edini sedaj živeči vojvoda, vojvoda Bojović. Maloštevilna je še tokrat bila vojna akademija. Enajsti razred te šole, ki sta ga obiskovala Mišić in Stepanović, se je imenoval »artiljerijska šola« in je štel v vsem 23 gojencev. Takrat si pač nihče ne bi mislil, da bosta Mišić in Stepanović prva generala srbske vojske, ker nista bila najboljša učenca. Stepanović je bil namreč po »rang« 14., Mišić pa šele 21., toliko da ne predznadnji.

Stepanović in Mišić sta bila kmečka sinova in oba sta imela vse lastnosti treznega in poštenega srbskega kmeta. Predvsem pa njegov zdrav razum in njegov širokogruden značaj in baš ti elementarni vrlini srbskega kmeta so najbolj pripomogle, da sta se dvignila tako visoko.

Zlasti pa je odlikovala vojvoda Stepanovića izredna vztrajnost in stalnost in v tem je bila tudi njegova velika moč.

Kot pravi sin svojega naroda je bil prežet vojvoda Stepanović od globoke vere in njegova vera v Boga in v narod je bila neomajna. Na vsak veliki petek je prišel v paradni obleki in z vsemi odlikovanji v cerkev, poljubil svete podobe in se pomolil Bogu. Vedno se je zavedal, da se ima za vse svoje uspehe zahvaliti predvsem Bogu in to svojo zavest je tudi ovekovečil v znamenitem armadnem povelju II. armadi ob njeni demobilizaciji.

Prav tako silna pa je bila tudi njegova vera v narod in domovino. Po albanski Golgoti je vojvoda Stepanović trdno veroval v vstajenje svojega naroda in ta njegova globoka vera je tudi podžigala vso njegovo okolico.

Še dve temeljni lastnosti velikega vojvode je treba poudariti, to je njegovo skromnost in natančnost.

Ko mu je kamnosek Berbelja predložil svoj veličastven načrt za Stepanovićevo grobnico, mu je ta dejal: »Pusi to! Tak načrt ni za mene« in mu je nato predložil svoj

valne, na drugi suženjske gone in rodi vedno iznova spore, ki morajo družbo pretresti do njenih najglobljih podlag.

Krščanstvo ni samo hranjevalo delu нравstvenega značaja in pomena, ampak se tudi po svojem vplivu na državo trudilo, da bi delo rodilo delavcu materialne vrednote, ki mu gredo. Pod njegovim vplivom so se rodili na razvalinah poganske družbe neodvisni delovni stanovi. Istega krščanskega duha so vsa sodobna stremiljenja po socialnih reformah, po pravični mezdi, po koalicijskem pravu, po socialni zakonodaji in v najnovejšem času po soudeležbi delavstva kot enakovrednega produkcijskega činitelja na dobičku. Glavno pa je in ostane, da se delu vrne njegovo нравstveno dostojanstvo. Če se to po elični in religiozni obnovi stare družbe posreči ali ne — od tega je odvisna njena bodočnost.

lastni in vseskozi skromni. Ko je bila grobnica gotova, jo je ogledoval z znanci in ko mu je njegov bolehnati tast Dragomirović, ki je tudi dejansko pred njim umrl, dejal, da naj njemu prepusti to grobnico, ker bo on itak prišel v Panteon, ga je zavrnil z besedami: »Kakšen Panteon! Meni ni potreben prav noben Panteon. Za mene in mojo ženo je tu dovolj prostora. Tu bo ležal vojvoda Stepanović s svojo ženo, in vidiš, da je tako tudi že napisano. In svršenok«

Znana je bila tudi vojvodova točnost. Ko je poučeval na vojni akademiji, se je par minut pred osmo izprehajal pred šolo. Točno, ko je ura pričela biti osem, je tudi vojvoda pritisnil na kljuko.

Skrbno je pazil na to, da je vsak vojak dobil vse, kar mu pripada. Skrbel pa je tudi, da ni trpela država škode.

Njegovo značilno geslo je bilo, da je treba državno imetje zlasti čuvati, »Lahko je imeti svoje stvari, toda človek se pozna po tem, kako čuva tuje stvari.« Ravno tako pa je tudi pazil, da občinske stvari niso trpele škode. Sam je pozval ljudi k redu, če je videl, da delajo škodo. Ko je videl, da vozi neki mladenič z vozom po trotoarju, ga je opomnil, ker z vozom kvari trotoar in dela tako škodo občini.

A koliko je danes ljudi, ki imajo naravnost veselje, če poškodujejo javno napravo in če žive dobro na račun države!

Vojvodovo zakonsko življenje

V zakonu je živel vojvoda zelo srečno. Pa naj govori njegova dobra soproga in verna družica.

Ko so obiskali po smrti vojvode novinarji njegovo hišo, so našli gospo Leno v sobi, kjer

je vedno bival pokojnik. Pri njej sta bili obe hčerki in starejša hči, gospa Danica, reče: »Mami je sedaj najbolj težko. Ona je žalostna in trudna.«

»Nisem ravno posebno trudna,« reče gospa Lena, »sem le zelo žalostna in bolna. Meni je najbolj težko. Izgubila sem svojega druga, moža, ki sem ga tako zelo ljubila in spoštovala. Ni to lahka reč. Devet in štirideset let sva bila skupaj. To je cela večnost. Še eno leto, pa bi proslavila zlato poroko. A kako naj živim zdaj sama? Otroci, jaz ne morem ostati tu.«

»Pustite, mama, o tem je prežgoda govoriti. Saj imate dve hčerki, da ne boste sami...«

»Lepo je vse to, toda težko se je ločiti od hiše, v kateri je živel človek tako dolgo. Sedaj je meni ta soba še posebej pri srcu. V tej postelji je ležala moja majka. Tudi vojvoda je ljubil to sobo in hotel je, da leži v tej postelji. Tudi jaz bi želela, ali me je strah. Strah me je, ker sem sama in ne vem, kako bi. Najbolje bo, da bom v svoji sobi, zadaj pri kuhinji ter da vse drugo zaklenem. Kaj hočem, takšna je moja usoda. Vse me tako utruja, vse mi je vedno težje.« In solze so se utrnile po licu stare in plemenite gospe.

Generali o vojvodi

Vojvoda Peter Bojović, sedaj edini naš vojvoda, je mnogo občeval s pokojnim vojvodom. Pred vojno malo manj, ker je bil Bojović artiljerist, Stepanović pa pri infanteriji. V svetovni vojni sta se oba bolj zblížala. O pokojnem vojvodi je dejal vojvoda Bojović med drugim to-le: »Ko je sprejel Stepa Stepanović v začetku svetovne vojne dolžnost načelnika štaba vrhovne komande, je bil vsled svoje inteligence, poznavanja razmer in ostri presoje dogodkov popolnoma odrasel svoji veliki nalogi. S proroško jasnostjo velikih umov je videl v naprej razvoj dogodkov in hitro ter čvrsto je napravil svoje sklepe... Nikdar ni pokojni vojvoda izgubil vere v uspeh... V vsem, kar je storil, je bil vojvoda Stepa največjega spoštovanja vreden vojak, patriot in človek. Najlepše besede ne bi mogle v zadostni meri poudariti njegove vrline.«

General Živko Stanislavljević pravi, da je njegov pogled prodir povsodi. Za vojake je nad vse skrbel in za nje je imel vedno nežna čuvstva in hitro tudi solzne oči. Odlikoval pa ga je tudi velik takt in znal je izdajati povelja na način, da ni vzbudil pri podrejenih poveljnikih nejevolje niti takrat, ko je izdajal neprijetna povelja. Imel je bogato dušo, polno najlepšega patriotizma in po zmagi nad Bolgari je v pohvalni naredbi šumadijski diviziji pokazal takšno globočino, da bo ta naredba ostala vedno mojstrovina te vrste.

Brigadni sanitetni general dr. Sava Popović je bil dolgo načelnik sanitete pri drugi armadi. »V tem času sem se naučil,« pravi general, »kaj to pomeni disciplina in naučil sem se, kaj pomeni prevzeti odgovornost. Naučil pa sem se tudi, kaj je to administracija in kaj točnost.«

Ljubljanski proračun še ni potrjen

Stališče opozicije -- Ugovori hišnih posestnikov in Zveze industrijcev proti proračunu

Belgrad, 30. aprila. (Tel. »Slov.«) Kakor smo poročali, je včeraj prispel v Belgrad ljubljanski župan dr. Puc, ki je osebno prinesel proračun ljubljanske občine finančnemu ministru v potrditev. S seboj je prinesel tudi zapisnik o seji. Tazapisnik še ni odobren.

Opozicija, ki ni glasovala za proračun, se sklicuje na § 6 občinskega reda, da se namreč zapisnik mora odobriti na prihodnji seji, če so podani ugovori proti proračunu. Dalje se sklicuje na § 43 občinskega reda, k določa, da se morajo dati vsi sklepi občinskega odbora, ki naj občane nanovo obdačijo, javno razglasiti. Vsak izmed davkoplačujočih občanov ima 14 dnevni rok za pritožbo. Vse pritožbe je župan obvezan razglasiti in poslati s predlogi in potrjenim zapisnikom nadzorni oblasti. Nadzorna oblast bi bila za to oblastni odbor in finančno ministrstvo. Ker se vse to ni zgodilo, je povsem razumljivo, da finančni minister ni mogel proračuna takoj potrditi. Na-

dalje finančni minister Šverljuga tudi ni še zasljal referenta, načelnika Tosića, niti ni zavlzel kakršnegakoli končnega stališča.

V Belgrad se je prijavila deputacija Društva hišnih posestnikov iz Ljubljane ter Zveze industrijcev, ki bo prispela jutri v Belgrad in bo protestirala proti proračunu ljubljanske občine in predlagala, da se ta proračun ne odobri.

Kakor smo se informirali v kabinetu finančnega ministrstva, je finančni minister odredil, da mu pridejo referenti poročat ob pol devetih. Dr. Puc bo najbrž jutri dopoldne sprejet pri finančnem ministru v avdienco.

Naša včerajšnja vest o ljubljanskem občinskem proračunu se mora glasiti tako-le: Ljubljanski župan dr. Dinko Puc je osebno prinesel v Belgrad proračun ljubljanske mestne občine, da bi ga finančni minister dr. Šverljuga potrdil. (Pometa je nastala pri telefonskem prenosu vesti.)

Razsodba v procesu proti Šmidu

DRŽAVNO SODIŠČE SE PRIGLASILO ZA NEPRISTOJNO.

Belgrad, 30. aprila. (Tel. »Slov.«) Danes ob pol 6 je državno sodišče na obtožbo proti Šmidu iz Zagreba izreklo tole razsodbo: »Državno sodišče se priglašuje za nepristojno, da bi izreklo sodbo in vso zadevo prepušča sodišču v Zagrebu, ker ni moglo priti do prepričanja, da je obtoženi nameraval žaliti organe oblasti, četudi bi se predpostavljalo, da je Šmid streljal. Proti tej sodbi ni pravnega leka.« Zagovornik Lavoslav Bole je obtožencu čestital.

Uradno poročilo o smrti obeh komunistov

Maribor, 30. aprila. (Tel. »Slov.«) O smrti obeh komunističnih beguncev se je danes sestavilo uradno poročilo sodnih izvedencev, ki je zelo izčrpno. Obsega osem tipkanih strani. Iz njega posnemamo, da je pri Nikoli Hecimoviču nastopila smrt radi prestrelitve prsnega koša, srčnih mišic in desnih pljuč. Pri Djakoviču pa radi prestrelitve prsnega koša in več arterij nad srcem, radi česar je nastopila smrt deloma radi notranje, deloma radi zunanje krvavitve. Tozadeven uradni akt se je poslal na pristojno oblast, da se uvede tozadevno postopanje pred vojnim sodiščem. Spisi gredo preko tukajšnje orožniške čete na ljubljanski orožniški polk, od tam na divizijsko sodišče, kjer se bo vsa zadeva obravnavala.

Zadovoljiv rezultat pogajanj z Romunijo

Belgrad, 30. aprila. (Tel. »Slov.«) O jugoslovansko-romunskih pogajanjih je bil izdan danes komuniké, ki pravi, da so se pogajanja radi pravoslovnih velikonočnih praznikov odložila do 10. maja. Odsek za ureditev šolskega vprašanja v Banatu nadaljuje s svojim delom. Nekateri člani so že odpotovali v Bukarešto. Komuniké navaja, da je dosedanjí rezultat zadovoljiv. Nekaj najvažnejših vprašanj je doživelo končno redakcijo. Tako so se sklenile: konvencija o pravni moči, o civilnih in kazenskih stvareh, konvencija o terjatvah in dolgovi v bivših avstro-ogrskih kronah, konvencija o preprečevanju dvojne obdavenja z neposrednimi davki, konvencija o delavskem zavarovanju, o bolniški pomoči, konvencija o zaposlitvi delavcev, konvencija o železniškem prometu. Tudi druga važnejša vprašanja so rešena vsaj načelno.

Izjava Ruždi beja

Atene, 30. aprila. (Tel. »Slov.«) Tefik Ruždi bej je izjavil rimskemu dopisniku lista »Elefteron Vima«, da je grško-turška pogodba že skoro sklenjena. Pogodba predvideva medsebojno nevtiralnost in pomenja kronanje grško-turških prijateljskih odnosov. Sicer res listi v obeh državah očasih pretiravajo, vendar zavest, da so medsebojni interesi tesno združeni, pospešuje končni medsebojni sporazum. Turško-nemška pogodba bo služila kot podlaga za turško-italijansko trgovinsko pogodbo.

Roparski umor na bolgarski meji

Sofija, 30. aprila. (Tel. »Slov.«) Ob bolgarsko-jugoslovanski meji, 400 m daleč na jugoslovanskem ozemlju, je bil izvršen umor, ki ga v Bolgarski kvalificirajo kot obmejni incident. Ubit je bil neki bolgarski pop, ki je bil prodal svojo hišo na jugoslovanskih tleh ter se z ženo in sinom preselil na Bolgarsko. Vse tri so ubili in izropali kupnino v znesku 100 tisoč dinarjev. Trupla so našli šele po 24 urah. Na nekem drugem mestu je bil 30 m od meje na jugoslovanskem ozemlju ubit mlad Bolgar.

Belgrajske vesti

30. aprila.

Osem zakonskih načrtov je dokončanih v gozdarskem ministrstvu, ki pridejo 16. maja pred VZS. Vsi ti načrti so izredne važnosti za naše gospodarstvo in so deloma iz ravnateljstva za gozdarstvo, deloma iz ravnateljstva za rudarstvo.

Pomočnik gozdarskega ministra dr. Spevec je prevzel svoje posle. Njegova glavna naloga bo med drugim v tem, da izdela načrte novih zakonov v okviru tega ministrstva.

Komemoracija za Zrinjskim in Frankopanom se je danes vršila ob obletnici njune smrti. Ob 10 dopoldne se je vršila služba božja. Ob pol 9 zvečer je Hrvatški klub priredil žalno komemoracijo, na kateri je govoril dopisnik Ullsteina Mrzljak.

Generalni ravnatelj agencije Havas Meynot je danes prispel sem na svoji poti v Carigrad, kamor potuje na mednarodno konferenco brzojavnih agencij. V Belgradu se bo mudil več dni.

Češkoslovaški poslanik Šeba odpotuje v petek na Bled na lov.

Pravilnik za tobačne vpokojence je v toliko dovršen, da se proučuje finančni efekt teh vpokojitev. Ko se vrne šef državnega računovodstva, bo vzel vso stvar sam v roke. Poročal bo finančnemu ministru in monopolski upravi. Pričakuje se, da bo pravilnik v maju gotov.

Verouk ostane učni predmet

Belgrad, 30. aprila. (Tel. »Slov.«) Vaš dopisnik je dobil iz visokih cerkvenih krogov tole informacijo o stanju ljudskošolskih zakonov: Cerkvena oblast je bila na podlagi zadnje intervencije obveščena, da obstoja v prosvetnem ministrstvu sedaj tendenca, da se verouk ne odstavi kot učni predmet iz šolskega programa, ker da je čisto zasebna zadeva, ampak da naj tvori sestavni del učnega programa in naj pride v splošni učni program. Sredstva, učne knjige in ves program versko-

moralnega pouka naj bi verkevna oblast predložila ministrstvu za prosveto v odobritev. Cerkveni dostojanstveniki so na stališču, da naj bi učne knjige sestavile cerkvene oblasti, ministru pa naj bi se predložila na vpogled, kolikor pridejo v poštev pedagoški in državni vidiki. Spricho tega stališča ministra in spricho stališča episkopata, tako katoliškega kakor pravoslavnega, se pričakuje, da bo prišlo do kompromisa v novi šolski zakonodaji.

Seja uprav. odbora bivše južne železnice Vprašanje obmejnih postaj na avstrijski in madjarški meji

Belgrad, 30. aprila. (Tel. »Slov.«) 5., 6. in 7. maja se vrši v San Remu seja upravnega odbora Društva železnice Donava, Sava, Jadransko morje (to je uradni naziv za bivšo južno železnico). Na seji se bo obravnaval letni obračun, dalje osebna vprašanja in vprašanje financiranja teh oseb in vprašanje tržajske toneže.

Glede razdelitve vagonov, s čimer je imela dosedaj opraviti repartijska komisija, smo zvedeli iz prometnega ministrstva, da se ima skoraj rešiti to pereče vprašanje. Gre za končno razdelitev voznega parka bivše avstro-ogrske monarhije, približno 40.000 vagonov, ki jih moramo dobiti od Madžarske, pa jih Madžarska noče izročiti. V tem pogledu so se izvršila poslaniška posredovanja. Sedaj pa leži stvar pred poslani-

ško konferenco v Parizu, ki bo odločila o tem vprašanju v maju ali juliju.

Glede vprašanja skupne železniške postaje med Jugoslavijo in Madžarsko, oziroma glede prehoda med obema državama se zadržuje, v istem ministrstvu, da do te skupne postaje ne bo prišlo, ker je promet premajhen, taka naprava pa bi bila predraga. Hodoš ob madžarsko prekmurski meji bo služil v isti namen, ko Maribor na avstrijski meji: postaja bo v naši državi, vendar se bodo uvedle gotove modifikacije skupnega prometa.

Glede avstrijsko-jugoslovanske skupne obmejne postaje je stvar toliko napredovala, da je naša vlada poslala avstrijski vladi formalno noto. Od odgovora avstrijske vlade bo odvisno, kdaj se bo ideja skupne postaje uresničila.

Pred sestavo vlade Streeruwitza Stranke večine soglasne glede novih članov vlade -- Nobenega kompromisa s soc. demokrati

Dunaj, 30. aprila. (Tel. »Slov.«) Kabinet Streeruwitz bo sestavljen v najbližjih dneh. Velenemska stranka je sporočila, da bo poslala v novi kabinet svoja dva dosedanja zastopnika pravosodnega ministra dr. Slamo in trgovinskega ministra dr. Schürffa. Landbund pa je javil Streeruwitzu, da dosedanjí njegov podkancler dr. Hartleb ne želi obdržati svojega mesta, radi česar hoče prevzeti mesto podkanclerja bivši koroški deželni glavar Schumi.

Krščanskosocialna stranka bo morda namesto finančnega ministra dr. Kienböcka kandidirala tirolskega deželnega finančnega referenta dr. Mittelbergerja, namesto prosvetnega ministra Schmidta deželnega

svetnika Czermaka, namesto poljedelskega ministra Thalerja pa predsednika Bauernbunda Federmyerja, tako da bodo morda ostali na svojih dosedanjih mestih samo socialni, pravosodni in vojni minister. Možno je, da bo socialno ministrstvo prevzel dosedanjí prosvetni minister Schmidt. Kompromis s socialnimi demokrati o reformi najemniškega prava se sedaj odločno odklanja tudi v meščanskih krogih. Tako so trgovske organizacije pozvale vlado, da do 4. maja omeji svobodno dogovarjanje glede najemov, in zahtevale, da se zaščita trgovskih prostorov razširi. Radi teh zahtev se napoveduje celo meščanske ulične demonstracije.

Pogajanja med Francijo in Vatikanom

Avignonski grad bo podarila Francija -- papežu

Paris, 30. aprila. (Tel. »Slov.«) Po poročilih francoskih katoliških desničarskih listov se vrši interesantna pogajanja z Vatikanom, o katerih sicer ni znano, ali gre za novo ureditev alzacijskega konkordata, ali pa za splošni konkordat za vso Francijo. »Echo de Paris« poroča, da bi zgodovinski papeški grad v Avignonu podarila Vatikanu. »Action Française« poroča,

da je Vatikan prosil francosko vlado, da Lourdes izloči iz škofije Tarbes in zanj ustanovi novo škofijo. Za prvega lurskega škofa je Vatikan predlagal cerkvenega kneza italijanske narodnosti. List vidi v tem namen, ustanoviti novo škofijo Lourdes kot posebno cerkveno domeno v Franciji, ki naj bi predstavljala drugo vati-kansko mesto.

Komunistična prvomajska ofenziva

Obsežni varnostni ukrepi pariške policije

Pariz, 30. aprila. (Tel. »Slov.«) Domneva se, da so vesti o pripravah za komunistični puč v Berlinu v zvezi z govoricami, da je vodstvo tretje internacionale odredilo za 1. maj v Nemčiji, Franciji in Belgiji velikopotezno ofenzivo, kar resno vznemirja tukajšnje merodajne kroge. Policija in republikanska garda sta bili ojačeni z močnimi orožniškimi oddelki iz province. Strategične točke v mestu

bodo zasedle pariške vojaške čete. Policija je radi varnosti zaprla generalnega tajnika komunističnih strokovnih organizacij Dutilleuxa in izgnala 27 komunističnih agitatorjev. Socialnodemokratske strokovne organizacije so sicer tudi letos pozvale svoje člane, naj jutri ne delajo, svarile so jih pa pred vsako demonstracijo.

Kritičen 1. maj v Berlinu

Berlin, 30. aprila. Vse ozračje je prepojeno z nervoznostjo, kakor je ni bilo od inflacijskih časov sem. Deloma je temu krivo gibanje na deviznem trgu, kjer je danes navidezno prišlo do pomirjenja. Še bolj pa razburjajo duhove vesti o prvomajskih proslavah in o nemirih, ki da so izbruhnili v raznih mestih.

Komunisti so z vso silo na delu, da iz svoje nemire. Njih agitacija se obrača predvsem na dve strani. Na eni strani agitirajo proti socialnim demokratom, ker podpirajo vlado, ki je prepovedala tudi vse prvomajnske obhode. Očitajo soc. demokratom, da so v službi policije, ker so pristali na to, da se bodo vsa prvomajnska zborovanja vršila v zaprtih prostorih. — Na drugi strani pa agitirajo proti monarhistom. Skrajna desnica ne bi bila nasprotna, če bi komunistična agita-

cija uspela, ker upa, da bi v tem slučaju vendarle bilo mogoče postaviti diktaturo.

Komunisti agitirajo od obrata do obrata in napovedujejo, da bodo priredili dva obhoda, od katerih bo eden dirigiran na Potsdamski trg, drugi pa na Aleksandrov. Komunisti razširjajo vesti, da bo padlo prvega maja na berlinskih ulicah najmanj 200 ljudi.

Vsled komunistične agitacije je odredil policijski predsednik Zörgiebel (ki je socialni demokrat), najstrožjo pripravnost vse policije. Vse policijske patrulje so bile močno okrepjene in na vseh važnejših točkah so postavljene močne rezerve policije.

V največji razburjenosti čaka vse na dogodke 1. maja in le malo je optimistov, ki upajo, da bo minil 1. maj v Berlinu brez krvavih dogodkov.

Drobne vesti

Atene, 30. aprila. (Tel. »Slov.«) Grška vlada je sklenila, dati grška letališča pri Atenah in na Krfu na razpolago letalstvu vseh narodnosti.

Milan, 30. aprila. (Tel. »Slov.«) Tefik Ruždi bej je imel včeraj zvečer drugi daljši razgovor z Mussolinijem. Turški poslanik je na čast Mussoliniju priredil banket s slovesnim sprejemom.

Blok agrarnih držav

Belgrad, 30. aprila. (Tel. »Slov.«) Glede agrarnega bloka, ki ga forsirajo v Zenevi zastopane države, smo zvedeli tole: Edina večja mednarodna institucija, ki je obligatna za vse države članice, je Društvo narodov. To institucijo, tako je pokazala praksa, so industrijske države vedno izkoriščale v svoje namene. Čeprav so v Zenevi govorile za odpravo vseh mogočih carin, so uvajale carine, ki so škodovala agrarnim državam. Kadar je prišlo na dnevni red vprašanje, kako dvigniti kmetijsko produkcijo in kako zaščititi kmetijstvo, so se vedno dvignili industrijski zastopniki in industrijske države. Industrijski blok je vedno kompaktno nastopil zoper zahtevo agrarcev. Posebno se je ta spor občutil v tako zvanem konzultativnem odseku v Zenevi, katerega izvršilni organ je gospodarsko-finančni organ.

Zato vedno bolj stopa v ospredje vprašanje, da je treba agrarne države krepko organizirati. Osrednja in jugovzhodna Evropa je središče tega gibanja, ki ga vzdržujejo zlasti Poljska, Jugoslavija, Madžarska in Romunija. Proti temu so kot industrijske države Nemčija, Češkoslovaška, Anglija. Francija in Italija se bosta informirali, nagibata se pa za tem, da bi nastopili za agrarno stališče. Zahteve se koordinacija agrarnih dežel. Ta blok agrarcev, tako se trdi, gre le za gospodarskim ciljem, da se z dobro voljo doseže sporazum z oficelnimi politiki. Če se industrijske države organizirajo, potem je dolžnost agrarnih držav, da store isto. Od naše države v ta odbor še ni za to zasedanje določen delegat, delajo pa se živahne predpriprave.

Zenevska komisija

Zeneva, 30. aprila. (Tel. »Slov.«) Razorožitvena komisija je danes razpravljala o tabeli razdelitve vojske na suhem. Tekom debate je izjavil nemški delegat grof Bernsdorff, da mora večini, ki bi sklenila, da se izvežbane rezerve izključijo iz razorožitvene konvencije, prepustiti vso odgovornost za vse drugo. Pri tem je citiral znano prislovico, da se tresenje gore in rodi miška, kar je dalo predsedniku Politisu povod k papirombi, da je Bernsdorffov pesimizem morda neupravičen in da gore ne bodo rodile miške, temveč leva. Bernsdorff je nato odgovoril, da bi bil vesel, če bi razorožitvena komisija spravila na svet slona.

Požar v bolg. sobranju

Sofija, 30. aprila. (Tel. »Slov.«) Davi okoli 4.30 je v sejni dvorani bolgarskega sobranja radi kratkega stika nastal požar, ki se je zelo hitro razširil radi lesenega opaža po vsej dvorani. Slučajno je radi kontakta začel zviniti predsedniški zvonec, ki je opozoril stražo. Takoj so bili poklicani gasilci, ki so požar pogasili v štirih urah. Velika sejna dvorana je popolnoma zgorela in so uničene vse slike kraljev in kraljic. Stranski prostori so radi obilice vode poškodovani le neznatno. Škoda še ni precejena. Sobranje je sedaj na dopustu in se sestane zopet sredi meseca maja.

Upravni svet starokatoliške cerkve razpuščen

Zagreb, 30. aprila. (Tel. »Slov.«) Pritožbo upravnega sveta starokatoliške cerkve proti škofu Kalodjeri je državni svet odbil. Nato je veliki župan po odredbi pravosodnega ministra razpuštil upravni svet in upravni odbor starokatoliške cerkve, češ, da sta proti pravilom. Odredil je, da se skliče nova, splošna sinoda starokatoliške cerkve 20. maja pod nadzorstvom državnih oblasti, ki bo ugotovila, katera stranka ima večino, ali Kalodjerina, ali upravnega sveta.

Volilni aranžer konserativcev umrl

London, 30. apr. (Tel. »Slov.«) Lord Younger, znani lastnik pivovarn in sloviti volilni voditelj konserativcev, je danes nenadoma umrl v gledališču, zadet od srčne kapi. Njemu se ima konservativna stranka zahvaliti za volilne uspehe leta 1918, 1922, in 1924. Omenja se z začetkom, da je 77 letni mož umrl štiri tedne pred novimi volitvami in da je bil v zadnjem času že zelo nezadovoljen s sedanjim vodstvom konserativcev.

Izredna seja mariborskega občinskega sveta

Maribor, 30. apr. (Tel. »Slov.«) Izredna seja občinskega sveta, Ob napovedani uri je župan dr. Juvan otvoril izredno sejo ter se uvodoma spomnil smrti vojvode Stepanoviča. V kratkem, primernem govoru je naglasil velike zasluge pokojnikove in pomen velikega vojskovodje za naše osvobojenje in zedinjenje. Navzoči odborniki so govor poslušali stoje in praznili spomin velikega narodnega heroja s trikratnim: »Slava!«

Nato se je prešlo na dnevni red: volitev davčnega odbora. Po dolgi debati in nekaterih brezuspešnih predlogih so bili izvoljeni v ta odbor: dr. Juvan, ing. Tavčar, Robavs, Tratnik, Gulda, Jančič. Nato je bilo soglasno sklenjeno, da se na finančnega ministra naslovi prošnja, da se sestavi še ena taka komisija.

Dunajska vremenska napoved: Večinoma oblačno, ponekod, posebno na zapadu lahne padavine. Nekoliko hladneje.

Kaj je novega

Koledar

Sreda, 1. maja. Filip in Jakob ml., Marija.

Zakaj so glasovali naši naročniki

Živahno zanimanje je zbudila naša letošnja velikonočna nagrada. Razpisali smo krasne nagrade za naše naročnike, kot pogoj za upravičenost do izžrebanja zanje pa smo postavili glasovanje, katero izmed šestih določenih ustanov naj obdarimo.

Kmalu po veliki noči se je pričelo. Pisma in glasovnice in vprašanja in prošnje so se kar vsipale na mizo našega upravnika. Precej dela je bilo in je s tem, ampak veselja tudi. Med naročniki samimi pa živahna agitacija: »Da boš glasoval za stadion.« »Če ne oddaš svojih glasov za univerzo, te sploh več ne pogledam.« »Prosim te, spomni se slovenskih kitajskih misijonov tudi ob tej priliki.« In tako dalje.

Uspeh vse propagande in agitacije smo objubil pričetki objavljati s 1. majem. Ker se je na koledarju ta datum pojavil, moramo besedo držati. Izmed oddanih glasov so do danes dobili: slovenski misijoni na Kitajskem 227.950 glasov, slovenski slepci 203.200 glasov, orlovski stadion 194.050 glasov, vsučiliški sklad 181.400 glasov, hiralnice 179.150 glasov, društvo »Zoo« 75.450 glasov.

Besedo tolažbe moramo povedati prijateljem vseh tistih ustanov, ki niso na prvih mestih: Ni še vse izgubljeno! Mesec maj izkoristite, pridobivajte glasovalcev za te ustanove med doseďanjimi in novimi naročniki. Morda bo pa končna slika izida čisto drugačna. Od vas vseh je to odvisno.

Slovenska pesem na Koroškem

Koncert 150 slovenskih pevcev v Borovljah.

Borovlje, 29. aprila.

V Borovljah so dne 28. aprila t. l. prvičkrat v novi domovini nastopili slovenski pevski zbori na skupnem koncertu, katerega se je udeležil tudi delegat Pevske zveze. Zastopanih je bilo 11 zborov, in sicer iz Rožne doline, s Podjune in iz okolice Vrbskega jezera. Mestna občina Borovlje je v ta namen prepustila Slovincem svojo obširno kinodvorano, katero so gostje slovenski, kot nemški napolnili do zadnjega kotička. Skupni nastop pevcev (okrog 150 po številu) je bil naravnost impozanten. Tudi posamezni zbori so želi buren aplavz. Koroški Slovenci imajo sijajno organizirano svojo Pevsko zvezo (moških zborov) in opažati je bilo, da so tudi vzorno disciplinirani. Pele so se samo koroške narodne in čeprav ne umetniško na višku, pa tembolj priručno. Človek ne bi verjel, koliko bogastva in lepote je v teh pesmih in po vsem razumljivo je, da je koroška slovenska narodna pesem nerazdružno zvezana s koroško domatijo. Iz njih zveni lepota rožnih dolin, zelenih jezer, mogočnih gora, pestrost narodnih noš in vsega narodnega življenja. Pesem je tempo koroškega značaja, je takt koroške duše. Koncert je zapustil v poslušalcih neizbrisani vtis. Želimo le, da koroški Slovenci čim večkrat nastopijo s podobnimi koncerti. Tudi v Ljubljani bi jih radi poslušali.

Izlet hrvatskih dijakov na Gorenjsko

Ljubljana, 30. aprila.

Te dni je večja skupina dijakov iz Zagreba priredila tridnevni izlet v Slovenijo. Prvotno se je v Zagrebu pripravljalo dvoje skupin za tak izlet na Gorenjsko. Ker pa sta obe skupini določili isti datum, sta se skupini združili ter je cel izlet organiziral ravnatelj konvikta salezijancev v Zagrebu, g. A. Kastelic. Dijaki so se skupno s profesorji od peljali v nedeljo jutraj iz Zagreba v Ljubljano, kjer so si ogledali Prešernov spomenik, univerzo in tivolske nasade. Z opoldanskim vlakom so se dijaki odpeljali na Bled, kamor so prišli skozi Vintgar. Na Bledu so jih že čakali čolnarji, ki so goste odpeljali na otok ter potem v hotel Central na večerjo. Z večernim vlakom so hrvatski dijaki odpotovali dalje v Bohinjo. S postaje so se takoj odpeljali z omnibusi in voznički k Sv. Duhu in Sv. Janezu, kjer so prenočili. V ponedeljek jutraj po sv. maši so se gostje napotili peš k slapu Savice. Z večernim vlakom so se nato odpeljali nazaj v Ljubljano, kjer so si danes ogledali še nekatere zanimivosti slovenske prestolice. Zvečer so se vrnili v Zagreb.

Dijaki, kakor profesorji so bili povsod gostoljubno sprejeti, zlasti v Bohinju, kjer jim je šel v vsakem oziru na roko g. Ham, hotelir pri Sv. Duhu, ki je goste tudi ljubeznivo pozdravil kot prve letošnje izletnike v prekrasnem Bohinju. Izletniki so bili polni hvale in občudovanja nad krasotami naše zemlje. Želimo, da bi lepe vtise, ki so jih v naši Gorenjski dobili, širili povsod in ob vsaki priliki med bratskim hrvatskim narodom. —ov.

Predavanje — četrtek 2. maja — Karla Koraneka

„Jesen v Wallisu“

v Kinu Matica — ob 20

150 diapozitivov — 1000 m filma

Z Orli v Prago!

1. do 8. julija 1929.

Proslava 1000 letnice mučeniške smrti svetega Vavla, državnega ustanovitelja, zavzema celoletni program, v čegar okviru se vrše prve dni julija velike orlovske slavnosti! Jedro teh slavnosti tvorijo mednarodne tekme zveze katoliških telovadcev. Na te slavnosti grede tudi Slovenci in Hrvatje. Hrvatski Orli s svojim prijatelji in 5 škofi potujejo preko Dunaja in Brna, nazaj pa preko Solnograda in Ljubljane. Slovenski Orli (ca. 1400 v 2 vlakih), s svojimi prijatelji in pevskim zborom »Ljubljana«, g. škofom dr. Jegličem in komisarjema obeh oblasti in bodo potovali preko Olomuca in Velehrada, nazaj pa preko Judenburga in Celovca.

V Pragi in čeli ČSR izjavljajo prijatelji in neprijatelji, sodeč po ogromnem razmahu priprav, da so orlovski dnevi v Pragi 1. do 8. julija svetovna atrakcija! Nas, katol. Slovence, more le veseliti da se je čsl. orl. zvezi posrečilo najprej doseči in omogočiti, da se v Pragi v jubilejnem letu ČSR in pod imenom sv. Vavla, ustanovitelja čsl. samostojnosti, vrše mednarodne tekme, nato pa z večjo in velikopotezno agitacijo v Evropi in Ameriki pridobiti za udeležbo v Pragi številna zastopstva iz celega sveta. Respekt do tega dela in uspeha izražajo že danes v Pragi tudi idejni nasprotniki, ker morajo priznati, da bo to v korist celemu narodu in državi!

Kakor se spodobi, bomo Jugoslovani v Pragi najboljšje zastopali: po številu, po organizaciji izleta in po formi tekmovalcev, ki imajo upanje na prvenstvo v najvišjih kategorijah. Zato bo ne le izreden užitek za vsakogar ki bo osebno navzoč pri zmagah naših Orlov in počaščenju naše zastave v krog 20 narodov in pred svetovno javnostjo v srcu Slovanstva, ampak bo vsak izletnik imel tudi sladko zavest, da je pripomogel z udeležbo k velikim koristim našega naroda in države.

V ponedeljek 1. julija po 18. uri odpelje prvi vlak iz Ljubljane, proti polnoči obenem z ljubljanskimi drugimi iz Maribora.

Do ponedeljka 8. julija bomo v Pragi prisostvovali programnim tekmam, javnim nastopom slovesnostim, ogledovali lepote in zanimivosti mesta, kmet. strokovnjaki vzorni veleposredniki Jené in Uhřina ves itd. itd. Tudi JOZ ob imela svojo akademijo in »Ljubljana« svoj koncert. 8. julija v ponedeljek gremo na božjo pot v Staro Boleslavo (kraj mučeniške smrti sv. Vavla), morda tudi še do znamenitega gradu Karlův Týn, ali pa deljeno: en vlak sem, drugi tja. Pri ogledovanju Prage nam bodo pomagali zlasti naši visokošolci v Pragi.

V ponedeljek 8. julija popoldne okoli 16. ure bomo odpotovali čez Budějovice in Linz do Judenburga na Stajerskem, kjer bomo v času od 4. do 8. jutraj zajtrkovali, opravili službo božjo in obiskali grobove stotin naših vojakov 17. pp. Vse to seveda v redu in na način, ki ga odobre tamkajšnje oblasti. Po 8. se bomo odpeljali mimo slikovitih Brež skozi krasno, moderno obdelano dolino Krappfeld do Gospe Svete, kjer bomo opravili božjo pot in obedovali (zopet v soglasju z oblastjo); kmetijski strokovnjaki bodo imeli priliko pogledati par gospodarskih naprav v celovški okolici. Ljubljano in Maribor dosežemo do večernih vlakov.

Vozili se bomo v lepih osebnih vozovih, prostorno, s hitrostjo brzovlaka. Vse uprave železnice (naša, avstr. in čsl.) so ustrezljive. Oba vlaka bosta vozila v kratkem presledku ca. 10. minut. »Ljubljana« bo sodelovala ob raznih prilikah, da nam osladi izlet in pokaže tujni našo pesem. Osebno svobodo izletnikov bomo kar najmanj omejevali, razen v kolikor zahteva to program, varnost, oblast kraja, železnica in naša načela. Potujemo civilno, narodno noše in telovadni kroji v zavoju.

Vse izletnike bomo zavarovali za slučaj smrtne nesreče ali težje poškodbe. Skušali bomo ustreči vsem umestnim željam posameznikov in skupin.

Počasno priglaševanje mi je zelo obteževalo priprave. Vem za stotine oseb, ki nameravajo iti z nami, pa še do danes niso priglašeni! Tem velja tole: za II. razr. privatno ali v hotelu ne sprejememo nikogar več (pridružujemo si izjemo za prav izredne slučaje); pač pa še do 31. maja sprejememo priglasce ca. 100 oseb za III. razr. in za II. razred v konviktu. Kdor bi rad kako izjemo (n. pr. železničarji samo hrano in brezplačen prevoz, ali oni, ki bi se radi sami hranili in stanovali v Pragi) plača sedaj vse, v Pragi pa dobi povrnjen svoj delež. Pripomnim pa, da vsaka izjema zelo neprijetno obtežuje delo.

Da ustrezemo želji mnogih, ostanemo ca. 7 ur na Dunaju in s tem prekoračimo znatno proračun in porušimo prvotni vozni red. Povška ne zahtevamo! Stroške strokovnih izletov nosijo izletniki sami, če ne dobimo zato kake podpore.

Pazno čitajte »Slovenec«, »Mladost«, učite se češčine! Poučite se o krajih, koder potujemo. Ni res, da mora imeti vsakdo še posebej visoko vsoto denarja. Mi ga oskrbimo z vsem potrebnim, kupovati darila, razglednice, pijačo itd. ni treba, kdor nima sredstev. Da olajšamo neprijetnost menjavanja, bo vodstvo izleta poskrbelo da vsak čas lahko pri njem zamenjate denar po dnevnem tečaju. Upravičeno zadržanim se vrne vplačan denar z odbitkom male tangente za režijo. Prosim pa, da se ravnote točno po navodilih.

Prehodil sem dvakrat pot našega izleta, da poiščem in pripravim za nas najugodnejše možnosti, sestavim izvedljiv program po nizki ceni. Sledim ogromnim pripravam v ČSR. Imam tudi svoje izkušnje. Zato moram reči: čestitam Vam, ki ste se priglasili in greste z nami — neizbrisni Vam ostanejo v najlepšem spominu ti dnevi! Prepričani bodo obžalovali svojo neodločnost tisti, ki bi lahko šli, pa se ne morejo pravočasno odločiti.

Na veselo svidenje 1. julija t. l.

Jernej Halner.

Jubilej osvoboditve Mežiške doline

Guštanj, 27. aprila.

Dne 4. maja bo deset let, odkar je prva zasedba Mežiške in Podjunske doline po jugoslovanskih četah tako žalostno končala. Poročnik Malgaj je zasedel Mežiško dolino na pobudo rodoljubov s svojo maloštevilno četo Slovencev in drugih Jugoslovancev dne 6. novembra 1918. Na umiku ga je dne 6. maja na Tolstem vrhu pri Guštanju doletela junaška smrt. Avstrijske čete pa so drle dalje v Dravsko dolino ter zavzele celo Slovenjgradec. Njih cilj je bilo Celje.

Komu ta doba ponižanja še ni v spominu? Avstrijske čete so maltretirale zavedne ljudi in ropale po njih domovih. Skoraj vse šole so bile izropane in le malokateremu župnišču so prizanesli. Toda dne 28. maja 1919 je prišla tolikanj zaželjena odrešitev. Prikorakala je hrabra vojska pod dvolglavim belim orlom ter zavzela ponovno Mežiško dolino in Koroško tja gor do Celovca. Od tega dne smo na svoji zemlji svoji gospodari. Prebivalci Mežiške doline se zavedamo važnosti tega dne. Zato so se narodna kulturna društva v Guštanju odločila, da desetletico osvoboditve proslave posebno slavnostno. V to svrhu se je sestavil odbor, kojemu načeljuje g. župnik Josip Rehar. S to slavnostjo hoče odbor pokazati, da Slovenci ob meji bdimo, da smo v obrambi naše svete slovenske zemlje proti zunanemu kakor notranjemu sovražniku edini in vsikdar pripravljeni jo ščititi Malgajevo in Maistrovo četo hočemo ohraniti vedno v častnem spominu.

K proslavi desetletnice osvoboditve Mežiške doline, ki se vrši v nedeljo 9. junija, se zbere vsa Mežiška dolina v Guštanju. Ne, naše veselje bi ne bilo popolno, ako se ne bi zbrali tudi vsi naši prijatelji širom Slovenije, vsi oni, ki so nam stali v boju za Koroško ob strani. Brez njih bi bilo naše veselje le polovično! Pri proslavi pričakujemo posej iz vse Slovenije. Staro prijateljstvo naj se po 10 letih obnovi.

Ob tej priliki opozarjamo na desetletnico osvoboditve Koroške, ki se je lansko leto vršila na gradu grofa Thurna v Pliberku na Koroškem, torej tik naše meje. Naša proslava za to velikopotezno akcijo Koroške ne sme zaostati. V kolikor ne bo tako pompozna, bo tembolj prisrčna. Dokaže to naj številen obisk.

Bolniška blagajna akademikov ustanovljena

Izredni občni zbor SSLU.

Ljubljana, 30. aprila.

Danes popoldne se je vršil v zbornici univerze izredni občni zbor Sveta slušateljev ljubljanske univerze, ki se ga je udeležilo zelo lepo število akademikov.

Občni zbor je otvoril predsednik Ekar, ki je uvodoma omenjal, da se je boj proti okraatvi ljubljanske univerze končal z velikim uspehom: Nj. Vel. kralj je prevzel pokroviteljstvo nad univerzo in dovolil, da univerza nosi v naslovu njegovo ime. S tem je naši univerzi zagotovljen obstoj in neoviran razvoj. Zborovalci so to poročilo sprejeli z velikim navdušenjem na znanje.

O ustanovitvi in pravilih je poročala Ljuba Kozinova. Pravila so sestavljena zelo smotreno, tako da bo imel vsak akademik v bodoče sorazmerno dobro bolniško zaščito. Več uvidnih ljubljanskih zdravnikov se je tudi že prijavilo za brezplačno, oziroma zelo znižano članarino.

Univ. doc. dr. Košir je priporočal več predlogov, kako bi prišla bolniška blagajna do nekaterih denarnih virov.

Zborovalci so sprožili tudi misel glede obvezne članarine. Soglasno je bilo sklenjeno, da se uvede za vsakega akademika obvezna članarina za bolniško blagajno v znesku 10 Din za vsak semester.

Pravila so bila nato soglasno sprejeta z vsemi dodatnimi predlogi. Ker so univerzitetna oblastva tudi že odobrila pravila, je bila s tem bolniška blagajna ustanovljena ter pričela z delovanjem.

Ostrejša debata se je razvila glede dohodkov bolniške blagajne iz dobička reprezentančnega plesa. Zastopniki posameznih strokovnih društev so se zelo upirali, da bi zlasti že v načelu pripadal vsakoletni kraljev dar v znesku 10.000 Din in so bili na stališču, da je treba za to predhodnega dovoljenja strokovnih društev. Zmagalo pa je z veliko večino glasov stališče, da pripada ta kraljev dar vsem dijaštvu, torej le njegovi bolniški blagajni. Upati je, da se bodo strokovna društva s tem sklepom sprijaznila, kar bo nazadnje v korist tudi njihovim članom. Nikakor pa ne gre takih sklepov sabotirati, kot se je že včeraj po tihiem grozilo na občnem zboru. Bolniška blagajna je za naše akademsko dijaštvo veljavna ustanova in je včerašnji sklep le pozdravljati.

Občni zbor je bil zaključen ob 6 zvečer.

Weekend

brez gramofona je dolgočasen, zato si krajšajte proste ure doma, v naravi, pri solnčenju itd. z mojimi priročnimi gramofonskimi kovčki in malimi Radio ploščami, ki igrajo razne plesne in napeve, ravno tako dolgo kot 25 cm.

Edison Bell Penkala-London

Zastopstvo in samoprotaja

IV. Bonač — Ljubljana

Zahtevajte cenik!

Dom Karadjordževićev

Neizmerno mnogo dolgujemo tistim, ki so prvi začeli z delom za našo svobodo in narodno zedinjenje. Sveta dolžnost nam zato velja, da dostojno pokažemo svoje spoštovanje in svojo veliko zahvalo pradedom, ki so z naporom in silno požrtvovalnostjo zgradili današnjo svobodno državo.

Eden tistih, ki je v najtežjem času narodnega življenja v Srbiji prvi prižgal luč svobode in vzdignil svoj narod na pot vstajenja, je bil Karadjordje Petrović. Rojen v Viševcu, je Petrović praded slavne in za narod zaslužne rodovine Karadjordjevičev.

Brezsmrtni vodja Karadjordje ni bil samo odličen in hraber vojak; njegov veliki duh je narodu koristil tudi tedaj, ko je bila bitka že dobojevana. Ni delal samo za osvoboditev ljubljene Šumadije in Morave, nego je hotel in vedno delal na združitve vseh ostalih krajev, kjer se govori isti jezik in kjer se po narodnih žilah pretaka ista kri.

Danes, ko so izpolnjene vse sanje in vsi načrti velikega voditelja; ko smo po tolikih žrtvah in bridkih doživljajih vendarle dočakali čas svobode v skupni narodni državi — je napočila doba mirnega dela za dobrobit naših sinov in našega potemtva; napočil je čas, da se začnemo dostojno oddolževati spominu in zaslugam brezsmrtnega voditelja Karadjordjevičev.

V to svrhu se je že pred dvema leti osnoval poseben odbor z nalogo, da v rodni vasi Karadjordje Petrovića, Viševcu, zgradi pomnostno in dostojno poslopje, ki naj bo priča našega skromnega priznanja — Dom Karadjordjevičev. V tej stavbi bi naj se nastanile nekatere kulturne in druge ustanove, ki so namenjene širiti narodno kulturo in prosveto: nižja gospodarska šola, gospodinjstva šola, narodna knjižnica s čitalnico ter narodni muzej dotičnega kraja.

Glavni odbor za postavitev Doma Karadjordjevičev sestavlja 500 najuglednejših ljudi iz vseh krajev naše domovine. Odbor, ki stoji pod visoko zaščito Nj. Vel. kralja Aleksandra I., pravniku Karadjordjevičev, se je s posebnim pozivom že obrnil na narod za prispevke. Narod, brez razlike plemen in vere, brez ozira na družabni položaj in druge prilike, je že začel pošiljati od vseh strani svoje donose za uresničenje te lepe in brez dvoma tudi koristne ideje.

Ponosna stavba v Viševcu je že zgrajena. Potrebna je še notranja oprema, za katero pa je zmanjkalo nadaljnjih sredstev. Ker je bilo zidanje Doma začeto s privatno inicijativo, je jasno, da se bo na isti način Dom tudi dovršil in izročil javnosti in dotičnim zavodom v uporabo.

S to željo se je Glavni odbor, katerega častni predsednik je predsednik ministrskega sveta, general Peter Živković in kateremu sta člana g. minister dr. Anton Korošec in g. minister v p. dr. Kulovec, obrnil ponovno na vse večje denarne zavode in industrijska ter trgovaška podjetja v Belgradu, Zagrebu, Ljubljani ter v ostala večja mesta za denarno pomoč.

S tem namenom sta tudi pred kratkim prišla v Ljubljano zastopnika glavnega odbora za postavitev Doma Karadjordjevičev: glavni blagajnik g. Milan Todorović in glavni tajnik g. Milan A. Kostić. Gospoda sta obiskala nekatere denarne in druge trgovaške zavode ter povsod apelirala na priznano rodoljubje, človekoljubje in darežljivost vodilnih činiteljev teh zavodov. Oba sta bila lepo sprejeta in povsod s simpatijami sprejet ruju narodni namen.

Bled pred sezono

Bled, 29. aprila.

Vse povsod se že kažejo znaki bližajoče se sezone. Vsi domačini so mrzlično na delu, da kar najlepše uredijo vse, kar je kakorkoli v zvezi z lepoto Bleda, z okrasitvijo in dostojno ureditvijo svojih domov, vil, hotelov itd. V jezeru so se že pojavili čolnarji in v nedeljah že čakajo čolnarji s svojimi ladjami tu in tam ob obali na zaslužek, ki bo po dolgi zimi prav prišel. Če greš delavni dan takole po cesti, ti takoj padejo v oči številni delavci, ki so zaposleni okoli zidanja novih stavb, popravljanju vrtnih ograj, barvanju čolnov itd. V nedeljah pa se pojavljajo po blejskih cestah vse številnejši avtomobili iz Ljubljane, Zagreba in drugod. Te so domači, bližnji izletniki, stalni gostje Bleda, ki prihajajo semkaj na nedeljski oddih.

Tujih gostov na Bledu še ni. V nedeljo je kot prva letošnja večja skupina obiskala Bled skupina srednješolcev iz Zagreba, skupaj s profesorji 137 oseb. Te dni pa je napovedan obisk ljubljanskih dijakov, 35 po številu. Iz inozemstva prideta te dni kot prva gosta na Bled dva Angleža.

Vreme je večinoma lepo. Zlasti ob solnčnih jutrih in zvečer ob žarkih zahajajočega solnca je vožnja v čolnu po jezeru silno romantična. F. S.

Osebnosti

★ Duhovske vesti. Umeščen je bil 30. apr. t. l. Franc Sušnik na podeljeno mu župnijo Sela pri Kamniku — Za župnika v Dragatušu je bil imenovan Jak. Omahen, župnik v Osilnici.

★ Poroka. Na Vurbergu se je v nedeljo, dne 28. aprila poročil g. Viktor Regl, upravitelj Herbersteinovega veleposvesta, z učiteljico Davorino Zelenko. Priči sta bila g. Josip grof Herberstein, lastnik veleposvesta, in g. B. Orožen, lekarnar iz Ptuja. Po poroki je bila večerja, katere so se udeležili številni domači in okoliški prijatelji poročencev, med njimi tudi naši bratje Rusi, na čelu z vodjem ruskega sanatorija g. Bol. Okolokulak.

Ostale vesti

Kretna sigurnost

Continental-obročja se doseže z nad vse primerno obliko njegovega profila, ki istodobno povzroči popolni prenos motorne sile. Sigurna vožnja z jamčeno tudi na opolzkih cestah in ovinkih.

★ Vsi dopisi, ki naj pridejo v »Slovenca«, naj se naslavlajo na uredništvo in ne na posamezne gg. urednike, ker le v tem slučaju uredništvo sprejema odgovornost za objavo.

★ Župani višnjegorskega okraja so dne 29. aprila s skupne seje vseh občinskih odborov v Višnji gori odposlali zahvalno brzojavko Nj. V. kralju Aleksandru. Brzojavko so podpisali župani Koricki, Erjavec, Štepic, Vidic, Kastelic in Brezovec.

★ V Službenih novinah od 23. aprila t. l. je objavljen »Stanovanjski zakon« in »Zakon, s katerim se odobri dogovor zaključen med kraljevino SHS in francoskim društvom tunijskih fosfatov, gnojil in kemičnih proizvodov a. d. na račun francoskega društva hidro-električnih sil Dalmacije, o prenosu in razširjenju koncesij za izkoriščanje vodnih sil Krke in Cetinje v Dalmaciji.«

★ Nagla smrt. Nepričakovano je umrl dne 26. aprila Miha Vozič, p. d. Kobolt na Dobrovi, župnija Crneče, star 61 let. Bil je v petek še zdrav, delaven do večera, a ob 10 ga je zadela kap in je bil takoj mrt. Vozič je bil obče priljubljen kmet in med drugim računski pregledovalec Zivnojevske zadruge za Tolstivrh in okolico. — Dne 25. aprila je preminula v Crnečah po jako dolgi bolezni Jožeta Flis, žena zeleznarja, stara 58 let. — Umrl je dne 25. aprila v nekem sanatoriju v Gradcu bivši trgovec in posestnik v Slovenjgradu, Karol Boštjanec, star 70 let. — V soboto 27. aprila je pri delu na opekarni v Sv. Križu pri Ljutomeru nenadoma umrl Franc Kovarčič, zidarski polir iz Logrova. Zapušča ženo in 4 otroke. N. p. v. m. l.

★ Šolske knjige za naše izseljence. Preteklo leto je ministarstvo za socialno politiko n. b. bavilo na račun izseljenškega fonda večje število šolskih knjig in jih poslalo upravitelstvu Jugoslovanske šole v Autofugasti v republiki Chile. Vodstvo omenjene šole poroča izseljenškemu komisarjatu, da je pošiljka šolskih knjig napravila na vsi tamkajšnji naselbino naših rojakov gniljiv vtis ter dala mnogo pobude za še vztrajnejše in intenzivnejše izobraževalno delo na tem edinem prosvetno-kulturnem jugoslovanskem zavodu v vsej Ameriki.

★ Poštni okoliš nedavno otvorene pogodbe pošte v Blejski Dobravi tvorita kraja Dobrava in pa elektrarna Vintgar, ki sta prej spadala v dostavni okraj jeseniške pošte.

★ Razpisane so naslednje pogodbe pošte: Poljane nad Skofjo Loko I—3. Jamčevina 1200 Din. Letni prejemki redna plača 10.800 Din, izredni prejemki: za brzojav in telefon 360 Din, za odpravljanje in prevzemanje pošte izven uradnih ur 182 Din, doklada 5400 Din, ter nagrada za selsko dostavo 2184 Din. — Dol pri Ljubljani I. reda. Letni prejemki: redna plača

★ Pri boleznih srca in poapnenju žil, nagnjenju in krvavenju v možganih ter napadom mrtvouda zagotavlja naravna »Franz-Josef«-grčnica lahno odvajanje brez napora. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih žilic so dognala, da »Franz-Josef«-voda posebno starejšim ljudem zelo dobro služi. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

»Krajuškin«-povest o solni kopeli
»Krajuška«-povest o ljubljanski »Hlebkovni«

M. Zoščenko:

Zelo preprosto

Kako preprosto je vse na svetu! V naši hiši na primer je stanoval neki Krajuškin. Sprva je bil seveda brezposeln. Šest let. Plačeval je le deset kopejk za kvadratni meter. Nato pa je dobil malo službico. Plače ni imel baš velike, toda za silo se je le preživljal z njo in kar je glavno, zdravnik je imel zastoj. Povedati pa moram, da je imel ta mož grozen značaj. Nemogoč, neznošen značaj. In ako se ta Krajuškin ni pretepal s sestanovalci, je storil to le zato, ker je bil telesno prešibak. Zato pa se je prepiral z vsemi, z vsakim je iskal vzroka za prepire in svojo ženo Jeleno Fedorovno je naravnost razjedal.

Uboga žena je končno ušla. Izjavila je kratkoma v skupščini, da s takim značajem, kot je njen mož, ne more več živeti. Hišno upraviteljstvo naj ji da kako samsko sobico v kakem drugem stanovanju.

On pa, Krajuškin, ki je bil tudi navzoč pri skupščini, je poslušal to s temnim obrazom. Končno je rekel: »Radi mene ji le nakažite samsko stanovanje. Priznam, da imam v resnici vražji značaj. Toda proti naravi ne morem ničesar ukreniti. Svojega značaja ne morem izpremeniti.«

Nakazali so ji torej sobo v stanovanju št. 17. Toda Krajuškin jo je tudi tam poiskal, in jo je brez usmiljenja trpinčil. Vsako hišno žival je opteval z nogo. Iz togote je strgal nekoč časopis s stene. Povedati pa moram, da je stanoval v naši hiši, baš nad vražjim Krajuškinom učenjak, neki profesor Hlebkov. In akoravno je bil to bolj malo omikan in svoje družabne dolžnosti zanemarjajoči človek, je bil vendar dostojen najemnik, ki je plačeval rubelj dvajset za kvadratni meter.

11.800 Din, izredni prejemki: za brzojav 240 Din, za odpravo pošte izven uradnih ur 364 Din, za nadzorovanje pomožne pošte 1080 Din, doklada 5400 Din in nagrada za prenašanje pošte 4368 Din. — Dragatuš IV—1. Letni prejemki: redna plača 5400, izredni prejemki: za odpravo pošte izven uradnih ur 156 Din, doklada 2700 Din in nagrada za selsko dostavo 4290 Din. — Gomilsko II—2. Letni prejemki: redna plača 8400 Din, izredni prejemki: za brzojav 240 Din, doklada 4200 Din in nagrada za prenašanje pošte 1456 Din, za selsko dostavo 2964 Din. — Jarenina III—3. Letni redni prejemki: redna plača 6000 Din; izredni prejemki: doklada 5000 Din in nagrada za prenašanje pošte 4380 Din, za selsko dostavo pa 5460 Din. — Legrad I—1. Letni redni prejemki: redna plača 10800 Din; izredni prejemki: za brzojav in telefon 360 Din, za odpravo pošte izven uradnih ur 182 Din, doklada 5400 Din. — Radomlje II—2. Letni redni prejemki: redna plača 8400 Din; izredni prejemki: doklada 4200 Din in nagrada za prenašanje pošte 2400 Din, za selsko dostavo 2964 D. — Velika Loka II—3. Letni redni prejemki: redna plača 7800 Din; izredni prejemki: za odpravo pošte izven uradnih ur 182 Din, za nadzorovanje pomožne pošte 360 Din, doklada 3900 Din, nagrada za prenašanje pošte 2000 Din, za selsko dostavo 6708 Din. Službena jamčevina znaša pri postah I. reda in razreda 1200 Din, II. razreda 1000 Din, III. razreda 800 Din in IV. razreda 600 Din. Pravilno kolikovanje prošnje s prilogi naj se pošlje na pošto in brzojavno ravnanjstvo v Ljubljani do 6. maja 1929.

★ Vreme. 30. aprila ob 8 zj. Ljubljana barom. 757, topl. min. 12, maks. 18, mirno, dežja 0,3 mm. Maribor barom. 754,4, topl. min. 13, maks. 19, jug. popolnoma oblačno. Zagreb barom. 757, topl. min. 13, maks. 22, jugozapad, dež. Belgrad barom. 759,2, topl. min. 12, maks. 19,5, burja, deloma oblačno. Sarajevo barom. 758,6, topl. min. 11, maks. 18, mirno, oblačno. Skopje barom. 763,2, topl. min. 8, maks. 25, mirno, jasno. Split barom. 758,1, topl. min. 14 maks. 18, jugovina, večinoma oblačno.

★ Društvo ljubiteljev nemških ovčarjev v Berlinu je sporočilo našemu J. K. S., da pride na binkoštno razstavo psov v Ljubljani gospod C. Katzmair, eden najstarejših in najizkušenejših sodnikov te pasme v Münchenu kot specialni sodnik za nemške ovčarje, ki bodo razstavljeni. Lastniki nemških ovčarjev bodo imeli torej priliko slišati oceno svojih psov iz ust najboljšega strokovnjaka. Pasma nemških ovčarjev je pri nas zelo priljubljena in razširjena, žal pa se izbira živali ne vrši dovolj smoteno in strokovnjaško. Zaradi tega imamo med številnimi nemškimi ovčarji prav malo res prvovrstnih živali. Lastniki naj prijavijo za razstavo vse nemške ovčarje, ki imajo rodovnike, kajti razstava in prisotnost tako izkušenega strokovnjaka, kot je C. Katzmair, jim bosta nudila mnogo pouka in navodil za nadaljnjo vzrejo te pasme. Ker pa nekateri lepi psi nimajo rodovnikov, je J. K. S. odločil, da pridejo tudi taki psi lahko na razstavo, če jih pregleda prej posebna strokovna komisija in jim prizna pravico do vpisa v jugoslovansko rodovno knjigo. Vse prijave srejema Poslovalnica razstavnega odbora, Miklošičeva cesta 20.

★ Požar. Laze pri Planini. Dne 30. aprila ob 10 minut čez polnoč je začelo goreti na Ravnikovi parni žagi nad strojno. Ako bi ne bilo hitre pomoči od strani gasilnega društva Laze-Jakovica, bi bila parna žaga Ravnik ob zori vsa v pepelu. Zahvaliti se je požrtvovalnosti gasilcev iz Laz, da so bili tako hitro na mestu požara in preprečili pretečo nadaljno nevarnost.

★ Podsu'o jih je. Preteklo soboto popoldne se je v tupinolu cementne tovarne v Splitu dogodila težka nesreča, ki je zahtevala tri človeške žrtve. Utrgal se je breg nad tupinolomom in podsul

tri delavce, ki jih do nedelje še niso mogli odkopati. Pri nesreči sta bila tudi dva delavca težko ranjena.

★ Slovenska Matica objavlja: Zaradi nastalih tehničnih zaprek, bo mogoče začeti z razpošiljanjem letošnjih knjig takoj po nedelji, 12. maja. Ker prihajajo še vedno vprašanja, ali je pristop za letošnje mogoče in ker poročajo poverjeniki, da si obetajo po izidu knjig še nadaljnjo pridobitev novih članov, je morala Slovenska Matica te okoliščine vpoštevati pri določitvi naklade; zato je pristop še mogoč. Članarina za štiri knjige (dve znanstveni in dve leposlovni) znaša 50 Din.

★ Vremenske nadloge v Hercegovini. Hudi zimi v Hercegovini je sledila deževna pomlad, kar dela prebivalstvu dokaj opravičenih skrbí. Zadnje dni v Hercegovini nepretrgoma dežuje. Bati se je poplav in občutne škode po sadovnjakih, ki so baš sedaj v najbujnejšem cvetju.

★ Krški krajevni odbor Rdečega Križa bode nudil obiskovalcem Družabnega večera, ki se bode vrši v dvorani v Krškem dne 4. maja točno ob pol devetih zvečer izreden umetniški užitek. Pri prireditvi sodelujejo: Krški salonski orkester (pomnožen), Pevski kvartet; priznani solisti kot ga. Levstik-Peršova, gg. Albert in Gigi Gatsch iz Kostanjevice (tenor in bariton). Poleg drugega je še na sporedu Krylova vesela igra »Medved-snubač«. Ne zamudite redke prilike ter se s svojo navzočnostjo oddolžite prepotrebemu društvu. Družabni večer se vrši pri pogrnjenih mizah in so vstopnice v predprodaji na razpolago v trgovini g. Hočevarja v Krškem.

★ Motociklisti! Glasom uredbe, ki je izšla v Uradnem listu koš. štev. 116 iz l. 1928, morajo vsi vozači motornih koles položiti v tekočem letu izpit. Pripravo za izpit omogoča knjiga Ing. Štolfa: »Sofere«, ki jo je založila jugoslovanska knjigarna, ker najdemo v njej v ahko razumljivem sestavku vse potrebno o konstrukciji, delovanju, stregi in motnjah eno in dvovalnega ter štiri in dvotaktnega motorja; dalje o vzginalni napravi, o uplinjaču, o mazanju in hlajenju, o sklopki, menjalniku hitrosti, o zavorah, kolesih, pnevmatikah, električni razsvetljavi itd. Poglavje o bencinskih stacijah zanima vsakega motociklista. Zakonski in cestnopolicijski predpisi, katerim je posvečeno celo poglavje, dalje poglavje o pravilni vožnji kakor tudi priključena slovenska tehnična terminologija so za motociklista isto tako važni kakor za avtomobilista. Radi tega, motociklisti sežite po tej izborni strokovni knjigi. Knjiga stane v platno vezana 140 Din ter se jo more naročiti tudi pri g. avtorju, Inž. Jos. Štolfa, Ljubljana, Ilirska 15.

★ Jugoslovanska kinološka zveza bo poklonila vsem domačim psom, ki bodo dobili na binkoštni razstavi v Ljubljani odlično oceno, kot viden in trajen znak te odlične ocene posebne, zelo okusno izdelane ovrtnice. Te ovrtnice bodo imele napis »Odlično J. K. S.« Ta novost bo gotovo razveselila vse gojitelje in ljubitelje čistokrvnih psov, saj bodo lahko ponosni na živali, ki bodo dobile ta zunanji znak odlične ocene. Njih ponos bo tembolj upravičen, ker bodo nastopili kot sodniki zgolj prvovrstni, mednarodno priznani strokovnjaki.

★ OPOZARJAMO cenj. čitatelje na novo otvoreno manufakturno trgovino A. Ivanuš v Ljubljani, Se. Petra cesta 33.

★ PRVOSTRSTNI PRISTNI KRAŠKI TERAN se toči po 32 Din v restoraciji hotela Miklić nasproti glavnega kolodvora.

★ ZAKAJ SE MUČITI, ko pa ni treba? Čez noč naj se perilo namoči v raztopini ZENSKE HVALE, zjutraj pa izpere s SCHICHTOVIM TERPENTINOVIM MILOM. — Varujte se ponaredb!

★ OLA ZA RAZKUŽEVANJE STRANIŠČ, PISOARJEV itd. ima stalno v zalogi trdka »Chemotechnica«, družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg 10.

★ Ravnokar dospela nove poskočne slovenske narodne pesmi na gromofonskih ploščah. — IV. BONAC, Ljubljana.

★ LEP SPOMIN na birmo je dobra ura, zlatnina, ki jo kupite najceneje pri Fr. Zajec, Ljubljana, Stari trg 9.

★ ROGASKA SLATINA, najbolj renomirano zdravilišče proti boleznim želodca, čreves, mehurja, žolčnih kamnov, srca, ledvic in jeter. Najuspešnejše in ceno zdravljenje v maju, juniju in septembru! Zahtevajte prospekte!

Pri slabokrvnosti

po prestani težki bolezni uživajte samo CHINO-FERRIN. — Dobi se v vsaki lekarni.

Ljubljana

Nočna služba lekarn.

Nočno službo bosta vršili: Ramor na Miklošičevi cesti in Trnkoczy na Mestnem trgu.

Pufi na sprehodu

»Pufi« je srčkana, kosmata prikazen, ki meri podolgem kakih 40 cm, a od tal do vrha ga bo približno 25 cm. Ima kratek, neobrit gobček in majkne, majkne očke, ki kakor dvojce tlečih isker gledajo izpod srčastih obrvi. »Pufijev« rep je nadvse zanimiv in živahen. V podjetju, navzgor zavitem loku sledi »Pufij« na vseh njegovih potih in sta »Pufi« in njegov rep sploh čast in ponos celokupnega pasjega plemena.

Cast in ponos pasjega plemena ter nedolžna radost gospodične Ščemetove, dvainpetdesetletne samice.

Gospodična Ščemetova vzgaja svojega »Pufij« po vseh pravih koristne pasje higijene, kateri dodaja še izdatno mero lastne pozornosti in iznajdljivosti.

»Pufi« spančka na mehki pernici, pije mlekec, zobje čokolado, sladkorčke in druge sladčice ter tudi hrenovk brez hrena ne zavrže.

»Pufi« gre vsak dan na sprehod v varnem spremstvu gospodične Ščemetove. Nedavno sem šel slučajno za njima po cesti, ki vodi čez ljubljansko polje. Gospodična Ščemetova je z drobnimi koraki brzela pred menoj. »Pufij« ni bilo poleg nje. Nenadoma se je obrnila, obstala in s skrbelimi očmi premotril svojo okolico, nato pa z visokim, skoro prosečim glasom zaklicala:

»Pufi! Ja, wo streichst du den herum?«

»Aha,« sem si mislil, »potepel se je, mreina.« Kakih trideset korakov od ceste sem na njivi uzrl »Pufij«. Pozorno, strumno dvignjenih ušes in repa je strmel v neko krmino, ki se je od časa do časa zganila in se dvigala. Kadarkoli se je krtna zganila, se je »Pufi« nekoliko umaknil nazaj, a oči ni umaknil z nje. Očividno je čakal, da bo iz krtnice prišel skrivnostni podzemski grobar.

»Aber, Pufi!« Mislite, da je slišal? Kaj še! Še zmenil se ni za proseči klic gospodične Ščemetove. Grdo in nehalno se mi je zdelo to od »schrillendeg« ščemet.

»Pufi, fuf! Komm, greva papá!« Nič. Pufi je strašno neposlušno seme.

V velikih skokih je dirjal proti »Pufiju« čez polje krasen volčji pes z bojevitimi dvignjenimi ušesi. Težko je sopesl, a iz gobca mu je visel krvoločni jezik. »Pufi« ga je uzrl, ko sta bila narazen še jedva deset korakov. Bolestno je zavpil in jo ucvrl proti cesti, kjer ga je v strahu pričakovala gospodična Ščemetova. Junasko je dvignila dežnik in ga preteče namerila proti »Pufijevemu« sorodniku, ki se je očividno bližal v neprijaznem namenu.

»Pufi,« brž, brž, teči, beži, te bo!« Res, da je »Pufi« pobesil rep v znamenje miroljubnosti, res, da je tekel, kar so ga nele noge in metal svoj zadnji konec kar postrani toda bilo je prepozno. Volčjak ga je v naslednjim hipu že prehitel, se sunkoma obrnil in s tako silo oplazil »Pufij« z gobcem, da se je ubožec dvakrat preobrnil po tleh in obležal na hrbtu z kvišku molečimi tačami. Volčjak je zmagovalno renčal in čakal, da se »Pufi« opomore od strahu in presenečenja in se postavi na noge, naka bi se bil s »Pufijem« brez dvoma še nekoliko pošalil. Pa je gospodična s presunljivim krikom in visoko dvignjenim dežnikom odločno posegla vmes, omotala »Pufij« jermencek okoli vratu in zapovedala:

»Ne bosta se in se ne bosta! Takoj greva domov! Ampak, »Pufi,« si se hudo ustrašil? Revček! »Pufi« je ves pokoren in plah sledil svoji gospodnji ter se od časa do časa boječe ozrl nazaj, kot bi se hotel prepričati, ali je nevarnost resnično minula. Volčjak je ostal sam na bojišču, parkrat zaničljivo zalajal za »Pufijem« in njeno spremljevalko, nato se pa obrnil proč.

☉ † Franc Fabian. Včeraj ob pol 4. zjutraj je umrl g. Franc Fabian, lastnik ugledne ljubljanske trgovske trvdke. Pokojni Fabian je bil v Ljubljani zelo priljubljena osebnost in

sestoji človek iz 18 funtov ogljika, iz določene množine soli in škroba. Kakaga drugega nepotrebnega značaja pri človeku dosedaj še nismo opazili.

In s tem je bila stvar končana. Sedaj pa, po teh znanstvenih dejstvih se zgodi: Grem z mlado deklico na izprehod in ona na primer začne zmedeno govoriti: »Oh, tako žalostna sem danes, krizanteme bi...«

Tedaj si mislim: »Ze vem. In govori tako zavito, najbrže ti manjka beljakovin, ali si pa včeraj kaj neprimernega jedla...«

Kako preprosto je vse na svetu!

Jens Jørgensen:

Strup

Večer se dela. V delavnici stoji suh mož, siv in star; odet je v dolgo haljo in vari strup. Skozi visoka, obokana okna pada medla svetloba na steklenke z mrtvaško glavo. Mož je kemik, ki proizvaja in prodaja ljudem strup.

Zunaj je solnce utonilo. Za mestnimi stolpi žari nebo in vsi zvonovi zvone »Ave Maria«. Mož preneha z delom in odpre okno. Zamisljen se sprehaja po sobi; zunaj pa pozvanja večerni zvonovi... In dimnikov se vije črn dim, vali se nad strehami in polni ozračje.

Kemik, ki meša strup, mrmra v poltemo: »Strup! Proklete se ga boje. In vendar — ali je prepovedano variti strup? Saj je to znanost in umetnost kakor tisoč drugih znanosti in umetnosti. In znanost je zakonito dovoljena. Jaz prodam strup onemu, ki ga hoče kupiti in ne računam niti mrmice več, kakor je vreden. Za svoje delo zahtevam primerno plačilo. Mar je to protizakonito, je nečastno,

je kaznivo? Jaz mislim, da ne... Pravijo, da zastrupljenja na deželi naraščajo in šepetajo, da jaz prodajam strup. Kaj vem, za kaj rabijo strup? Lahko si umijem roke... Meni ni nič mar, čisto nič! Jaz sam ne bi položil človeku niti bilke na pot...

Tako tiho in redno živim kakor menih — svetec. Plačujem davke, doklade mestu in državi; dam miloščino vsakomur, ki potrka na moja vrata. Med mojimi štirimi stenami ni samopašnosti, ni hudobije...

Zelo spretno kuham strupe, toda pri tem sem pošten. Svoj strup prodajam kakor drugi kruh. Eni so potrebni kruha, drugi strupa. Eni se živijo s kruhom, drugi se morajo s strupom. Ne morem pomagati...«

To in še drugo je mrmral stari kemik, medtem ko je že padla na zemljo noč. Potem nažge oljnat svetiljko in še dolgo strmi v steklenke z mrtvaškimi glavami...

Vleže se k počitku; a sredi noči se prebudi v strahu, da so prišli biriči ponj. In vendar mu vest ni pokazala v spanju trupel onih ljudi, ki jih je njegov strup umoril... Meni, da je nedolžen, obrne se v postelji in spi dalje...

Zanj ni paragrafov.

Nedelja, 5. maja, Stadion, Dunajska cesta

Veliko skakanje konj čez zapreke

(Concours hippique)

Prvovrstna prireditelj. Godba. Krasni konji

Začetek ob 3 popoldne

Stojišča: 4 in 8 Din — Sedež: 20 Din

KOLO JAHACEV IN VOZACEV

znan kot globoko veren, krščanski mož. V krščanskem duhu je vzgojil tudi svojo družino. Bil je tudi član pevskega društva Ljubljane. Umrli je po kratki, a mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere. Pogreb se vrši danes ob 4. popoldne. Naj mu sveti večna luč!

☉ **Franc Turk.** Umrli je po dolgem trpljenju g. Franc Turk, uradnik OUZD v Ljubljani. Pokojni je bil 38 let star in rodem iz Idrije. Dopržil je realno v Idriji, nato posejal eksportno akademijo na Dunaju, pa je moral l. 1913. k vojakom, kjer je ostal do l. 1921. Bil je v ital. ujetništvu in dobrovoljec na Solunu. V vojni ranjen in zaradi naporov je na zdravju precej oslabil, tako da je sedaj podlegel posledicam operacije. Bil je dober in vzgleden tovariš, skromen do skrajnosti, pa nad vse ustrežljiv. Blog mu spomin! Njegovim svojcem naše iskreno sožalje!

☉ **Šefu v slovo.** Včeraj je oddal bivši predstojnik davčnega urada za meso Ljubljano, gosp. Rudolf Strnad, višji davčni upravnik, svojemu nasledniku, uradniške poste in nastopil svoj zasluženi pokoj. Z njegovim odhodom izgube podrejeni mu uradniki in drugi uslužbenci pravičnega šefa in dobrega tovariša. Vsem bo žal zanj, ker je bil v službi točen, vesten ter nepristanski. Vsak, kdor ga pozna, ga ceni in spoštuje. — Akoravno je do službi svojo dobo v državni službi, je po letih še mlad in uspešen delavec. Ni verjetno, da bo sedaj brez dela. Zelimu mu, da bi v krogu svoje družine v zadovoljnosti užival dolgo vrsto let svojo mirovino. A če bo poklican v drug delokrog delovanja, naj žanje obilno uspeha!

☉ **Stolna prosveta** vabi svoje člane, da se udeležijo pogreba ustanovnega člana »Stolne prosvete« in velikega dobrotnika blagopokojnega g. Fr. Fabiana. Pogreb se vrši 1. maja ob 4. Zbirališče pred žalum domom na Krekovem trgu.

☉ **Predavanje g. Koraneka z Dunaja.** Opozarjamo, da se pred dnevi naznanjeno predavanje »Jesen v Wallisu« vrši 2. maja ob 8 zvečer v kino Matica in ne kakor prvotno nameravano v dvorani hotela Union, dne 3. maja, ki je ta dan oddana za koncert Glasbene Maticе. G. Koranek je ljubljancem že znan po svojem krasno uspelem preizkušanju o Bernskem višavju. Dasiiravno g. Koranek predava v nemškem jeziku, vendar ne bo to toliko motilo, ker bo 140 prvostvornih diaprozitivov, ki razodevajo po svoji dovršenosti predavateljevo vprav umetniško pojmovanje alpske fotografije, mnogocilo slediti predavatelju korak za korakom. Skioptično predavanje zaključiti ca. 1000 metrov dolg alpski film, ki ga je g. Koranek sam posnel na svojih turah v Oetzaljskih alpah. Oglejte si slike, razstavljene pri trdnjaki Gorec, Magdič, Elite in Krisper. — TK Skala.

☉ **Cecilijino društvo sv. Jakoba v Ljubljani** odvarja s 5. majem 1929 brezplačni pevsko teoretični tečaj, h kateremu se vabijo osebe oboje spola, ki imajo veselje do cerkvenega petja. Priglasiti se je ustno ali pisмено v trgovini J. Grabnar, Sv. Florijana ulica 15.

☉ **Francosko predavanje v Ljubljani.** G. profesor Masset, lektor na univerzi v Belgradu, bo predaval prihodnji četrtek 2. maja ob četrti na 10 zvečer v dvorani Francoskega inštituta v Narodnem domu. Naslov predavanja: »Verhaeren«, največji belgijski pesnik, ki se poslužuje francoskega jezika. Člani in prijatelji Francoskega inštituta in prijatelji Francije prisrčno povabljeni.

☉ **Tržne cene govejega mesa od 1. maja 1929 dalje:** Tržni osek občinskega sveta je odobril naslednje cene govejemu mesu: I. vrste: zadnji del s privigo 20 Din; I. vrste prednji del s privigo 18 Din; II. vrste zadnji del s privigo 18 Din; II. vrste prednji del s privigo 16 Din; III. vrste zadnji del s privigo 14 Din; III. vrste prednji del s privigo 12 Din.

☉ **Za tekmo psov-jamarjev,** ki se bo vršila o priliki 11. mednarodne razstave psov ob binkošti, se priredi v bližini razstavnega prostora umeten rov, v katerem bodo psi-jamarji pokazali svoje sposobnosti v jamarjenju na žive lisice in jazbecce. Pričakovati je obilne udeležbe tudi iz inozemstva in bo zaradi tega tekma izredno zanimiva. Posetnike psov-jamarjev pozivljajo klub, da nemudoma prijavijo svoje pse tako za razstavo, kakor tudi za tekmo. Prijavnice se dobe v poslovalnici razstave v Ljubljani, Miklošičeva cesta 20.

☉ **Številne tatvine v Ljubljani.** Tatovi so se zopet enkrat splašili in pričeli izvrševati tatvine kar na debelo. Zadnje dni na policiji skoro ni drugih prijav, kot samo o tatvinah. V glavnem sta se sedaj pojavili dve vrsti tatov: prva stika po predsohah zdravnikov ter odnosa, kar je za odnesti, druge vrste tatovi pa vlamljajo ponoči v zidarske barake na robu mestu. Dragocenosti v teh shrambah sicer ne najdemo in se zadovolje navadno s kakšno delavsko obleko ali pa z orodjem. Tatovi, navadno odpuščeni delavci in okradenci v vseh slučajih dolže tatvin razne Bosance, ki so bili kdaj poprej v isti službi. Vlomljeno je bilo zadnje dni: v barako stavbenika Matka Curka v Škrabčevi ulici. Tat je odnesel le 150 Din vredno jopico, last nekega delavca; dalje v shrambo orodja trdnice inž. Dedek na Dunajski cesti. Tat je pobral dvema delavcema več obleke v vrednosti 580 Din; vlomljeno je bilo tudi v barako zidarskega mojstra Ivana Kozamernika v Rožni dolini. Tat se je zadovoljil z zidarskim orodjem, vrednim 100 Din. Dalje je neki tat iz skednja na Izanski cesti odpeljal 1300 Din vredno kolo, last mizarskega pomočnika Josipa Kušarja. — V predsoho zdravnikar dr. Alojzija Zalokarja v Maistrovi ulici št. 6 se je splazil neznan tat in odnesel lepo 2000 Din vredno sukno. — Drugi tat pa je iz predsohe zobotehnikar Hinka Frankena v Vodmatu odnesel 450 Din vredno sukno, v kateri pa je bil še dragocen 900 Din vreden ustnik. V vseh teh slučajih so tatovi neznan.

☉ **FILZ KLOBUKE,** damske in moške, kemično čist in lila tovarna JOS. REICH. Izvršitev c 24 urah.

☉ **URE za birmo. F. Čuden, Prešernova 1.**

LAK ZA PONTE

in tekočino za odstranitev istega na dkg samo v drogeriji A. Kane sinova, Ljubljana, Židovska ul. 1

**ZVEČER za
namakanje
Schichtova
ŽENSKA HVALA**

**ZJUTRAJ za
izkuhavanje
Schichtovo
TERPENTINOVO MILO**

pa je pranje gotovo!

Maribor

KOPALIŠČE NA FELBERJEVEM OTOKU

I.
Dela za gradnjo impozantnega kopališča na Felberjevem otoku so že razpisana. S tem se bliža načrt za gradnjo omenjenega kopališča, o katerem smo že lansko leto poročali, svoji realizaciji. Tozadevne načrte je na podlagi treh nagrajenih načrtov izdelal mestni gradbeni urad, ki je v svojem kombinacijskem projektu povzel glavne ter najizrazitejše momente in motive iz predloženih načrtov.

V zmislu tega načrta se bo gradilo na severnem delu južne polovice Felberjevega otoka dvonadstropno upravno poslopje, ki bo v svojem srednjem delu zidano, v obeh rokah na levi in desni strani pa postavljeno iz desek. V srednjem delu bo med drugim tudi upraviteljevo stanovanje, mogočen vestibul, okrepčevalnice itd. V levem rokvu bo okoli 80 separatnih kabin za moške, v desnem rokvu pa ravno toliko kabin za ženske. Razen tega pa bodo na obeh straneh tudi skupne slačilnice (za moške posebej in za ženske posebej). Vhod v notranjost poslopja se bo uredil na ta način, da nekopalci sploh ne bodo prišli v nikake stike s kopalci, ampak jih bo vodila pot naravnost na južni del poslopja, kjer se bodo v obliki teras razprostirali restavracijski prostori, opremljeni s posebnimi zložitljivimi sedeži. Odtod se bo nekopalcem nudila pestra slika: živahno vrvenje in zaborenje v treh bazenih.

Največji bazen bo meril 50 krat 30 in bo namenjen kopalcem. Nahajal se bo proti južnejši strani, ob strani pa se bo postavil skalni stolp v višini 10 metrov; ob stolpu bodo ob straneh ter v višini 3 oziroma 5 metrov prevesne deske, odkoder se bodo lahko uveljavljali manj drzni ter izvežhani skakalci. Manjši bazen (19 krat 27) je namenjen nekopalcem, opremljen ob straneh z drčami, najmanjši pa (19 krat 15) deci. Pred vstopom v bazen se bo mogel vsak kopalce pripraviti na svoje »bizenovanje« s primerno pršno posvežitvijo.

☉ **Vozniki in kolesarji...** Brezobziren kolesar je priletel v Smetanovi ulici v devetletnega Stefana Potočnika, ga podrl na tla in jo nato v divjem tempu odkuril. Deček je dobil poškodbe na glavi in čeljusti. — Na vogalu Aleksandrove in Cankarjeve ulice je prišla 57 letna zasebnica Elizabeta Lorber pod voz, natovorjen z opako, ter si pri tem zlomila levo nogo pod kolonom. — Pred trgovino Korajžja na Aleksandrovi cesti pa je delovodja Konrad P., ki je brzel na kolesu, prevrnil devetletnega Frisca Stiperja, ki je pri padcu dobil lažje poškodbe.

☉ **Z delovnega trga.** Delo dobijo preko tukajšnje Borze dela: 5 čevljarji, 30 hlapcev, 12 vinarjev, 10 majarjev, 1 vrtnar, 1 cirkularist, 2 elektromonterja, 1 mlinar, 2 opekarja, 8 rudarjev, več vajencev (natakarje, čevljarje, sedlarske, kotlarske, mizarske in tapetniške obrti), 20 kmečkih dekel, 18 kuharic, 15 služkinj, 4 sobarice, 2 postrežnice, 5 hotelskih kuhinjskih pomočnic, 3 poslužnice, 2 natakarici, 2 kuharici k oročnikom, 1 vzgojiteljica, 2 otroški vrtnarici, 2 šivilji ter 2 šiviljski vajenki. — Iskalo je delo v času od 21. do 27. aprila 315 oseb; prostih je bilo 118 službenih mest, delo je dobilo 97 oseb, odpotovalo pa 29.

☉ **Slavnostno akademijo** so nameravali prirediti bivši socialisti včeraj v veliki unionski dvorani. Policija pa je prireditev zabranila in se vrši akademija v soboto zvečer.

☉ **Oblastni komisar dr. Josip Leskovar** je ob priliki smrti velikega vojskovodje Stepana Stepanoviča poslal vojnemu ministru sožalno brzojavko.

☉ **Slavnostna zadušnica** se je vršila včeraj, na dan obletnice mučeniške smrti hrvaških velikana bana Petra Zrinjskega in kneza Krsta Frankopana v tukajšnji stolnici. Mašo zadušnico je daroval mestni župnik Moravec. Slavnostnemu rekvjemu so prisostvovali prevzvišeni knezof dr. Karlin, mestni poveljni general Spasič, mag. svetnik Rodošek za mestno občino, upravitelj tukajšnje carine Bogar, Krajne za Prosvetno zvezo in člani odbora tukajšnje Maticе Hrvatske. Rekvjemu so se udeležili tudi nekateri šolski zavodi s proforskimi in učiteljskimi zbori na čelu. Na vseh šolah se je tudi vršila na dan obletnice mučeniške smrti obeh velikana primerna proslava s poučnimi predavanji.

☉ **Za šolsko mladino** se vršijo v tukajšnjem unionskem kinu posebne popoldanske predstave »Device Orleanske« in sicer 2. maja ob 14, 3.—5. maja pa od 15—17. Cene 3—10 Din. Pogoj: udeležba vsaj sto obiskovalcev, ki jih je treba predhodno prijaviti v pisarni Prosvetne zveze na Aleksandrovi 6.

☉ **Klub slov. kat. akad. starešinstva** ima jutri ob 20 sestanek v dvorani Zadržne gospodarske banke.

☉ **»Device Orleanske«**, ta grandiozni film, ki prikazuje triumf francoske svetnice, se predvaja od 2. do 5. maja v unionskem kinu. Za članice Krščanske ženske zveze se predvaja film 5. maja ob 16. Pri obisku najmanj sto oseb se daje posebna popoldanska predstava ob znižanih cenah.

☉ **Pri Devici Mariji v Brezju** se vrši v nedeljo 5. maja slovesna blagoslovitev velikega novega zvona, ki ga je vili tukajšnja trdnja »Zvonoglas«. Cerkevni obred blagoslovitve bo izvršil presvetli škof dr. Ivan Tomažič, čigar svečani sprejem bo ob pol 9 pri Devici Mariji v Brezju. Opozarjamo, da vozijo avtobusi k

Devici Mariji v Brezju od pol osmih pa do poldnevi ter od pol 12 do 15 s postajališča na Kralja Petra trgu.

☉ **Vojni oškodovanci** imajo 3. maja ob 13 v mali dvorani Narodnega doma sestanek, na katerem poročajo člani deputacije o uspehu nedavne intervencije glede vojne oškodnine v Belgradu.

☉ **Ni ga menda Mariborčana,** ki se ne bi udeležil velikega pevskega koncerta »Maribor« dne 3. maja v veliki unionski dvorani. Sodelujeta gospa Pavla Lovšetova in g. Neralič.

☉ **Posestno gibanje** v preteklem mesecu zaznamuje sledeče spremembe: Princ Leopold in Marija iz Konjice sta kupila od Lešnika Josipa in Marije v Pobrežju hišo Ceste na Brezje 83 za 106.500 Din. — Posestnica Jožefa Javnik v Mariboru je kupila od zasebnice Elize Tomažič hišo v Principovi ulici 4 za 60.000 Din. — Karner Franc in Julijana sta kupila od Fabijana Vladimira in Gizele hišo v Belgrajski 8 za 100.000 Din. — Marija Getzl, zasebnica iz Ljubljane, je kupila od Franca in Julijane Karner hišo v Belgrajski 8 za 25.000 Din. — Genovefa Vogrin, zasebnica, je kupila od Ane Vogrin hišo na Koroski 47 za 80.000 Din.

☉ **Policijski komisariat razglašal**, da je vsako praznovanje 1. maja zabranjeno ter da bo policija vsak najmanjši poskus morebitnih provokacij z vso energijo zatrla. Radi tega se prebivalstvo opozarja, da se vzdrži morebitnih izgovorov ter da se takoj oddalji od dotičnega kraja, da ne bo čutilo neprijetnih posledic, ker so za ta slučaj dobili varnostni organi nastrožja navodila. Službujočim stražnikom se morajo vsi brezpogojno pokoriti; tudi se bo v zmislu izdanih navodil postopalo proti službujočim stražnikom, ki ne bi vršili svoje službe z zadostno energijo.

☉ **»Zelezničar« in »Delavska politika«** zaplenjena. Majski številki obeh imenovanih listov, ki se tiskata v Mariboru, je drž. pravdnistvo zaplenilo, ker vsebujejo nekateri članki mesta, ki zbujaajo mizno proti obstoječemu državnemu redu.

☉ **V Maribor sta prispela včeraj** viceguverner Narodne banke g. Andrija Radović in g. vicepredstojnik Novakovič. Pri obeh se je zgledala deputacija nekaterih tukajšnjih gospodarskih organizacij in deputacija Narodne odbrane.

☉ **Mandat občinskega svetnika Eržena razveljavljen.** Veliki župan je po naročilu notranjega ministra obvestil mestnega župana g. dr. Juvana, da se razveljavlja mandat občinskega svetnika Eržena, ker ni voljan položiti predpisano prisego.

☉ **Interesantna časopisna kampanja** je v Mariboru nastala o tem, ali naj bi se napravil blizu kolodvora, tam kjer se Meljska cesta izpod železniškega viadukta steka v Aleksandrovo, nov večji trg, ali se ne bi. Kakor je znano, je zdaj na dotičnem mestu Vlahovičovo posetje z poznanimi nizkimi hišicami — spredaj na cesti je bilo majhno živinsko sejmišče oziroma stajališče — in vse to je podaljšanju Aleksandrove ceste, od frančiškanov sem prihajajoče, v Meljsko cesto, na poti, tako da se zdaj v Melje mora okoli ogla, v tem, ko bi se čez posetje lahko prišlo naravnost pod viadukt. Ena onih dveh hiše je zdaj že podrti (druga se ima kmalu podreti), a g. Vlahovič pa ima stavbno dovoljenje za gradnjo nove hiše za dve nadstropji že v rokah, torej — beatus possidetis — in za novo hišo so kleti že izkopane. Čudno, da se prej živa duša ni na to spomnila, pa seveda, prostor se je odprl šele, ko so hišico podrl — hišica je prej razgled zakrivala, a zdaj pa se je kar naenkrat pokazalo, da je Meljska cesta prava pravcata podaljšana Aleksandrova in neki hudomušnež je hitro zračunal, da so Mariborčani dozdaj okoli Vlahovičevega ogla v Melje in iz njega narejali vsak dan po tri sto tisoč korakov po nepotrebnem, torej vsak dan okoli 250 km poti zabada, za kar se je zapravilo na leto po 260 parov čevljev ali okoli 50.000 Din ne računši dange in moči. Resnejsja stran predloga za napravo trga na onem delu Vlahovičevega posetja pa je, poleg prometnih, stavbinjskih (dvignjen je potalbe rente in gradnja hiš) in estetskih ozirov ta, da bi na zaželenem novem trgu, kjer se čisto blizu kolodvora steka skupaj pet ali šest jako prometnih cest in potov, lahko postavil spomenik kralja Petra I. Osvoboditelja — misel, ki je v resnici vredna vsega uvaževanja, ker se spomenik prej ali slej gotovo postavi, pa za take namene ni v Mariboru niti pravega prostora, a ta pa bi bil za to kakor nalašč.

Celje

☉ **Kvartet Zika** koncertira v Celju jutri, 2. maja ob 8 zvečer v mestnem gledališču. — Vstopnice za koncert se dobe v knjigarni Gorčar in Leskovič. Veljajo dramske cene. — Kvartet izvaja sledeči spored: 1. Václav Pichl: Godalni kvartet d-dur: Allegro, Arioso andante. Un poco presto. 2. Bohumil Martinu: Godalni kvartet: Moderato, Allegro vivace. Andante, Allegro ma non troppo. 3. Dvoržak: Godalni kvartet e-dur: Allegro. Poco adagio e molto cantabile, Scherzo, Allegro vivo, Finale vivace. — Ne glede na svetovni sloves kvarteta že spored sam nudi poln užitek. Z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da vlada za koncert vsestransko zanimanje.

☉ **Poroka.** Danes zjutraj se poroči v celjski župni cerkvi časnikar g. Rado Pečnik, urednik »Nove dobe«, z gđno Pavlo Gračnerjevo iz Celja. Cestitamo!

☉ **V prislino delavnico** je te dni romal 30 letni Andrej Korajžja iz Mostčnega pri Makolah. Bil je že enkrat predkaznovan radi zlo-

čina težke telesne poškodbe in trikrat radi prestopka tatvine. Te dni je odsedel šest mesecev težke ječe, ki mu jih je prisodilo celjsko okrožno sodišče radi tatvine in vlačuganja. V Stari Gradski bo skozi tri leta lahko premišljeval svoje grehe.

☉ **Na ime tovariša je skušal goljufati.** Koncem februarja je bilo, ko je Westenov delavec Karel V. kupil od inkasanta »manufakture« trgovine Ogrizka v Gaberju obleko za 650 Din. Domenila sta se, da bo Karel plačeval kupnino v tedenskih obrokih. Vse bi bilo prav in v redu, če bi Karel ne bil naenkrat s plačili obrovov prenehal in — kar je glavno — če bi bil povedal inkasantu svoje pravo ime. Rekel pa mu je, da se piše Ivan K. ter da je iz Vojnika doma. Ko je tedaj Karel prenehal s plačevanjem obrovov, čeprav je plačal še le 210 Din, je šel trgovec v Westenovo tovarno iskat Ivana K. mesto pravega dolžnika Karela. V tovarni je res tudi našel Ivana, ki je seveda bil kaj začuden nad obiskom trgovčevim. Trgovec sam je uvidel, da mu Ivan ni ničesar dolžan. Po opisu pravega dolžnika so pa Karla vseeno iztaknili in je seveda Karel doma tam s Frankolovega nekje. Sedaj Karel prizna, da se mu je zahotelo cenene obleke in da je hotel trgovca potegniti. Kajpak da obljublja, da bo nadaljnje obroke v redu in točno plačeval.

☉ **Vincencijeva konferenca** ima danes zvečer ob 8 v navadnih prostorih svojo redno sejo.

☉ **Pozor pred gotovimi potniki!** Dne 13. t. m. se je zgledal pri pekovskem pomočniku Albertu S. nepoznan trgovski potnik in povedal, da zastopa trdnjo Schipper na Dunaju. Albertu je ponudil v nakup razno elegantno perilo po izredno nizki ceni. In je Albert res naročil dve moški srajci, ki naj bi stali po dogovoru Din 300, ter dve moški spodnji hlači za Din 290, v katere cene bi naj bila uručena tudi še carina. Te dni pa je Albert prejel od trdnje z Dunaja naročilni list, glasom katerega prejme le eno srajco in ene spodnje hlače za navedeno vsoto in mora še plačati 103.20 Din carine. Celjska policija je pred kratkim aretirala že dva potnika navedene trdnje, očitno pa se klajajo še vedno po Sloveniji in love lahko verne kupe.

☉ **Cvetice prodajajo in beračijo.** Z nastopom pomladi se je na celjskih ulicah pojavila cela jata otrok iz okolice in deloma tudi iz mesta, ki beračijo po hišah in javnih lokalih na ta način, da ponujajo malovredno cvetje v nakup. So to navadno skupine 2—4 otrok. Taka skupina ima le en šopek, dobro vedoča, da tudi tistega ne bo nihče kupil in jim tak šopek potem služi pred vsakomur v dokaz, da ne beračijo, temveč le cvetje prodajajo. Če jih vprašate, kako in kaj, znajo spretno pripovedovati o materi, ki je domo bolna, o očetu, ki sicer dela v tovarni, pa vse zapije itd. Čeprav gre v večini slučajev za približno resnične podatke in so take družine res vredne in potrebne podpore, vendar je ta način beračenja z ozirom na odgojo otrok treba obojati. Deča se že v mladosti navaja pridobivati denar brez dela in velikega truda. To ji ostane in odrasli so navadno postopaci. Skrbna in vestna mati tudi v resnični bedi ne bo pošiljala otrok na ulice. Le dobro stori otroku, kdor mu odreče podporo.

45 delavcev odpuščenih

Vrhnika, 30. aprila.

Včeraj, 29. aprila je vodstvo Kotnikove parketarne na Verdu pri Vrhniki, ki je last g. Josipa Lenarčiča, razglasilo delavstvu sledeče:

Opozorilo!

Slišal sem, da moje tovarniško delavstvo ni zadovoljno s sedaj obstoječimi razmerami v tovarni in se zbira na poziv neodgovornih ljudi v svrhu organizacije za skupni nastop proti meni.

Kdor izmed mojih delavcev ni zadovoljen s sedanjimi razmerami, naj si poišče drugod kruha.

Josip Lenarčič, l. r.
Ko so danes prišli delavci kot običajno ob sedmih zjutraj na delo, so bili odklonjeni, ako ne podpiše vsak posameznik neke izjave. Pred časom je namreč nek delavski strokovni list pisal o razmerah v tovarni in mizernih plačah delavstva. Od delavstva se sedaj zahteva, da se izjavi, da dotični članek ne odgovarja dejanskemu stanju in da se delavstvo z njim ne strinja. Ker je vseh 45 delavcev podpis take izjave odklonilo, so bili odpuščeni. Delavstvo se je mirno vrnilo na svoje domove, obenem pa o postopanju obvestilo Delavsko zbornico v Ljubljani kot svojo razredno zastopnico.

Belokranjski vinski semeni

Metlika, 25. aprila.

Vinski vzorčni sejem, ki se je vršil dne 24. t. m. pri Treh farah v Rosalnicah, se je obnesel zelo slabo. Kupcev ni bilo, pa tudi tisti, ki so bili, niso imeli nikakega veselja, da bi vino kupili, dasi ni bilo predrago. Najboljša vina so držali po 7 Din. Cena se je gibala od 5 do 7 Din. To vendar ni pretirano za tako dobra vina, osobito ako pomislimo, da trta že vedno zelo dvomljivo kaže. Ob teh prilikah se vedno bolj vidi potreba po Vinarski zadrugi, ki bo zboljšala prehod vinstva. Ob tej priliki je bilo tudi predavanje g. obl. referenta Kureta o vinogradništvu. Udeležili so se sejma tudi gosp. ravnatelj iz Grma ing. Podgornik, upokojeni

vinarski nadzornik g. Gombač, ing. dr. Poljanec, srečni poglavar iz Črnomlja. Sejem je bil pod dobrim vodstvom g. načelnika V. A. Bajuka. Prišli so pa vsi do prepričanja, kakor že gori omenjeno, da se ne izplača prirejanja vinskih sejmov, ker se zdi, da vinogradniki vino preveč ponujajo, pa vinski trgovci nalašč tišče s cenami navzdol. Od strani V. D. je bilo z vsem dobro preskrbljeno in lepo urejeno od početka do konca, povabljeni so bili vsi znani kupci, in vse prirode ugodnosti in prevozna sredstva na razpolago.

Metlika, 30. aprila.

Vinski sejem v Beli Krajini. Vinski sejem se je vršil pri Treh farah dne 24. aprila in so bila navzile neugodni jeseni razstavljena zelo dobra vina. Cene so bile 6-7 Din, vendar razen ene kupčije se niso sklenile druge, ker so kupci ponujali nižje cene. Samo to je bil vzrok delnemu neuspehu. Sejem je priredila vinarska podružnica v Metliki s podporo obl. samouprave ter je dovolila ne samo svojim članom, ampak tudi drugim vinogradnikom, da so razstavili svoja vina. Čeravno je bil ta sejem izključno gospodarska prireditelja, so hoteli to nekateri strankarski izbratki, kar je razvidno iz dopisa v »Jutru«, v katerem se je metliški dopisnik tega lista obregnil ob nekatero ter jih indirektno obdolžil strankarskih izjav. Dopisnik je najbrž hotel s tem izbrisati mučni nastop nekakega gospoda iz S., ki je med sejmom držal demagoški govor o zatiranju kmeta in poudarjal druge vzroke neuspeha sejma kakor novo trošarino, kraj sejma, konkurenco južnih vin v sled favorizirane prevozne tarife, vsled česar je železniški prevoz vina iz Splita, oziroma Reke cenejši kakor iz Metlike, ter dajal krivdo ljubljanskemu oblastnemu odboru, da ni hotel razveljaviti te tarife. Čeravno je dobro vedel, da oblatni odbor tega ne bi mogel doseči, je to večkrat ponavljal, vsled česar so nekateri na to reagirali in ga pozvali, naj govori bolj stvarno. Dopisnik »Jutra« imenuje te ugovore »neprimerne izjave«, čeravno dobro ve, da so bili ti ugovori le popravek hote izraženih govornikovih neresnic. Med vsemi obiskovalci sejma, razen štirih so-rojakov govornika, je napravil ta govor silno slab vtis, ker so vsi dobro vedeli, v kako svrhu je bil ta govor obdržan. Celo gospod Gč., ki ga omenja dopisnik, je predlagal predsedniku, da odvzame besedo govorniku, kar pa g. predsednik ni storil iz prevelike lojalnosti. Med razstavniki vin je bilo 22 članov pred meseci ustanovljene vinarske zadruge. Ker je pa bilo mnogo vinogradnikov, ki se še niso vpisali v zadrugo, se je porabila ta prilika ter so jih povabili, naj vstopijo v zadrugo in sicer vse, ne glede na to, kaj so bili pred nedavnim časom. Raztolmačili so se jim pogoji za vstop v zadrugo. Po dopisniku je to seveda bahava in enostranska agitacija. Dopisnik in oni trije sodrugi, ki so mu pomagali sestaviti omenjeni dopis, sami sebi niso verjeli, ko so napisali, da naj se »pozabi v gospodarskem področju, kake stranke se je bilo, ker, ako bi bili oni to pozabili, ne bi sestavili tega dopisa in dolžili druge tega, kar je njihov sodrug storil in ne bi delali ovir, kakor so jih delali do sedaj novoustanovljeni vinski zadrugi.

Dopisi

Brežice ob Savi

Ljudska posojilnica v Brežicah. S 1. majem prične posloovati novo ustanovljena Ljudska posojilnica. Časno se je nastanila in prvem nadstropju mestnega župnišča. Novi posojilnici načeljuje usluž in ugledni g. Franc Lipej v Brežicah. V načelstvu in nadzorstvu so nadalje še premožni posestniki iz mesta in okolice. Posojilnici se obeta najboljši procvit. Novo posojilnico pozdravljamo in ji želimo, da bi se njen plemeniti namen preskrbeti preprostemu ljudstvu ceneno kredit brez vsakega izkoriščanja in polni meri posrečilo. — Nova posojilnica bo obrestovala vloge po izredno ugodni obrestni meri. Pri njej kot za drugi z neomejeno zavezo je denar popolnoma varno naložen. Zato priporočamo novo posojilnico vsem našim prijateljem na Posavju.

Cepljenje prašičev. Začetkom meseca maja se bo vršilo običajno zaščitno cepljenje prašičev zoper rdečico. Lastniki prašičev naj prijavijo do 30. aprila na občini koliko prašičev želijo dati cepiti.

Ptuj

Glasbeni trio »Harmonija«. V Ptuj živimo v času velikih koncertnih prireditev. To je navdušilo tudi tri domače znane glasbenike, ki so sklenili osnovati svoj komorni trio: klavir, I. in II. vijolina. Trije umetniki opozarjajo občinstvo na ciklus svojih javnih prireditev, katere bodo v kratkem objavili. Zastopana bo posebno klasična komorna muzika. Trio »Harmonija« bo tudi na poseben način negoval slovensko in slovansko glasbo in gledal seznaniti podočeljsko ljudstvo z isto, zato prireditelje ne bodo samo v ozkih krogih mestnega občinstva in velikih dvoranih, temveč na deželi med širokimi masami kmečkega ljudstva.

SV. MARJETA NIZE PTUJA.

Novoustanovljeno prostovoljno gasilno društvo ima v nedeljo 5. maja veliko slavnost blagoslovitve nove brizgalne, ki bo ob 15. Sodelovala bo lastna godba na pihala. Ker je čisti dobitek namenjen v nabavo potrebnega gasilnega orodja, se vsi najljubše vabijo. V slučaju slabega vremena se vrši slavnost 12. maja.

ORMOŽ

Kaj obeta sadno drevje? Kakor nudijo vinogradi žalostno sliko, tako razveseljiv je pogled na sadno drevje. Vse se razvija v najlepšem redu in ako ne bo pozneje večjih vremenskih nezd, smemo upati zelo dobro sadno leto. Kakor hitro zasije toplo sonce, bodo drevesa v polnem cvetu.

Smrtina kosa. Zadnji čas se je v mali župniji Svetinje začela smrt prav pogosto oglašati. Tekom nekaj dni je zahtevala kar štiri žrtve. Prva je bila Marija Majerič, ki je dočakala visoko starost 86 let. Za njo se je ločila od tega sveta Marija Kavčič. Pokojnica je pri blagosloavljanju novih zvonov kumovala nemu zvonu. V soboto je pa velika množica naroda spremila k zadnjemu počitku 72letnega Jurija Novaka iz Libanost. Umrl je bil v vsej okolici upoštevana osebnost. Dolgo vrsto let je bil župan. Pri blagosloavljanju zvonov je tudi on kumoval nemu zvonu. Komaj je bil Novak pokopan, se je že zopet oglašil mrtvaški zvon. Umrla je neka žena v Zerovincih.

Rogaška Slatina

Božja služba se prične v zdraviliški kapeli Sv. Ane na praznik Vnebohoda ob 9 uri. Florjanovo praznujejo naši gasilci kot vsako leto prvo nedeljo maja, letos 5. maja, s sveto mašo pri Sv. Križu. Po sv. maši se vrši v prostorih hotela »Pošta« občni zbor.

Spomenik vojnim padlim se po zaključnih ogledih za prostor postavi pred kaplanijskim poslopjem, nasproti cerkvi. Načrt se je znatno spremenil, le bistveni deli: Kristus, ostane nespremenjen. Celoten spomenik bo sedaj kapelica, ki bo v kras ondolnemu okolisu. Slovesno blagoslovljenje je po sedanjem vidiku določeno na nedeljo 23. junija. Obenem s spomenikom se bo gradil tudi javni vodovod, če se bo od merodajnih strani moglo dobiti podporo. Da je vodovod za ta kraj več kot nujno potreben, bi bilo odveč pisati.

Smrt. V celjski bolnici je umrl zdraviliški kočijaž Vinko Nežmah. Bil je nadvse vester uslužbenec in nad 30 let v zdraviliški službi.

MURSKA SOBOTA.

Poštno uslužbenstvo v M. Soboti bo prvo majevno nedeljo priredilo na Glavnem trgu tombolo, katere dobitek se bo uporabil za bolne tovarše in njihove sorce. Pridnim poštarjem želimo, da bi jim tombola kar najbolj uspela.

Finžgarjevi »Strici«. Veliko kulturno delo vrše naše prekmurke »Novine«, dasi se je »Jutro« že nekajkrat spodletelo nad njihovim nivojem. S svojimi podlistki hoče urednik seznaniti naše ljudstvo, ki ni imelo prilike, da bi spoznalo slovenske književnike, za najboljšimi slovenskimi pisatelji. Dozaj je predstavilo našemu ljudstvu že Prešerna, Jurčiča, izpod čigar peresa je objavilo v prekmurščini »Sosedovega sina«, Levstika »Martin Krpan«, Iv. Cankarja »Odomklo iz »Mojeja življenja« in iz »Podobe iz sanj«, sedaj je na vrsti naš največji ljudski pisatelj Fr. S. Finžgar, čigar »Strici« so v današnji številki »Novin« začeli izhajati v prekmurščini. Ljudje so s tem delom zelo zadovoljni.

Konjice

Čebelarica zadruga za konjski okraj priredi v nedeljo dne 5. majnika ob 10 celodnevni poučni tečaj pri čebelnjaku g. nadzornika proge R. Bajca na konjski postaji. Čebelarji, člani in nečlani, pridite in privedite s seboj še druge, ki se zanimajo za to kmetijsko panogo. Predavatelj je gosp. H. Petercel, predsednik zveze čebelarških podružnic za mariborsko oblast. V nedeljo dne 26. majnika se vrši enak tečaj pri čebelnjaku g. šol. uprav. J. Časla v Žičah.

Trbovlje

Krščansko socialno delavstvo napravi dancs izlet na Sv. Planin, kjer bo ob 9 sv. maši. V Trbovlju so tudi drugi naši prijatelji.

Šmarince. Tudi letos se bodo vršile šmarince v farni cerkvi ob pol 8 zvečer. Tudi sedaj bo pel na koru mladinski zbor, ki se je lansko leto tako priljubil občinstvu.

Trpinčev živine. Dne 25. aprila ob 7 zvečer so trije gonjači gonili iz Laškega preko Hrastrnika v Trbovlje več krav za tukajšnje mesarje in prekaljevalce. Eno teh krav, ki je bila breja, je kupil Božič Jaka na sejmu v St. Jurju že 24. aprila. Pri gonji je izgubila žival parkelj na nogi, ter vsled tega in napore opasala in na razpotju na Ostem padla. Druga krava-klobasarica je bila namenjena mesarju Jos. Plečvaku. Tudi ta je padla na razpotju pred Fricem. Na kravi je bilo videti težke rane. Obe kravi sta bili od gonjačev trpinčev in pretepani. Nato pa so obe pustili ležati na mestu. Klobasarica je tam poginila. Proti gonjačem, ki so živali krvavo ranili in jih nato pustili ležati, je vložena ovadba. Poginulo kravo je odpeljal konjač. Ljudstvo, ki je vse to videlo, se je zgražalo in se čudilo, da je danes še kaj takega mogoče. Zato je res potrebno, da se napravi v tem slučaju svaričen vzgled.

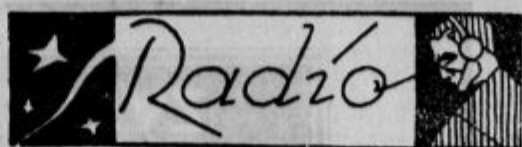
Št. Jernej na Dolenjskem

Izseljevanje. Ker je izseljevanje v Kanado zaprto, oziroma število omejeno, se odpravlja čez 30 fantov in moč v Francijo. Zadnjih par let se sploh opaža, da ljudje trumoma zapuščajo domovino in le redki so, ki jim tujina nudi to, kar pričakujejo.

Za pogodbeno poštarico je imenovana gđ. Marica Udvarc z Ježice.

Moste pri Ljubljani

Baraka na Kodeljevem. Kdo bi si bil kdaj mislil, da bo baraka na Kodeljevem postala celo javna zadeva, ki ne bo zanimala samo neposredno prizadetih temveč bo razburjala vso občino z občinskim odborom vred ter prišla naposled v časopise (Sl. N.). Lastniku se je posrečilo vzbuditi v večjem delu občinstva sočutje in iz tega kovati kapital za uspešen boj proti oblasti, ki zahteva odstranitev barake. Pristransko poučena javnost se zgraža in ogorčena oboja občinsko upravo z županom vred, kakor bi leta namenoma povzročala sedanjemu lastniku nepravilne in škodo. Zato se nam zdi potrebno pojasniti na podlagi aktov vso zadevo, da se bo videlo, da niso krivci tisti, v katere se zdaj meče kamenje. Barako je postavilo vojaštvo med vojno in ni bila zgrajena v stanovanjske namene. Po vojni je prišla v last lastnika zemljišča, na katerem stoji. Na vsem Kodeljevem ni bilo nobene stavbe. Po vojni je pa zarasla okoli barake nova naselbina dvodružinskih hiš in vil, med katere pa baraka prav nič ne spada. Baraka je enonadstropna. Notri stanuje osem družin in ž njimi vred — kakor so dognali sosedje — od stenine do podgan vsemogočih živali, ki rade spremljajo človeka. Do najnovejšega časa baraka ni imela pravega stranišča in greznice, in kako primitivno je v taki hiši, si lahko vsak misli. Toda stanovalci hiše se niso prav nič zgražali ob vseh nedostatkih, zgržati so se začeli sosedje, ki se boje tistih živali, ki bi se rade preselile k njim, bolj kakor se jih boje oni, ki živijo ž njimi pod isto streho. Lansko leto so se začeli sosedje zbirati in pripravljati na naskok na barako, da bi jo odstranili in pokončali tisti strašni mrčes, ki jih vznemirja. — 13. julija so se obrnili z utemeljeno vlogo na županstvo in 19. julija je občinski odbor sklenil, pozvati lastnika, da se baraka odstrani, ker je bila postavljena brez stavbnega dovoljenja in nikakor ne odgovarja stavbnim, zdravstvenim in ognja varnim predpisom. Lastnik, oziroma njegov upravitelj se je pa pritožil proti sklepu občinskega odbora in da bi pritožbo bolj okrepil, je pritožil izjavo najemnikov, — katero je upravitelj sam sestavil in pisal, — čes da so s stanovanji zadovoljni itd. Pritožbo je glavarstvo zavrnilo kot prepozno vloženo. Ker se pa baraka le ni premaknila, so se sosedje oglašali znova zdaj tudi pri glavarstvu, a zadnji naskok so napravili dne 8. aprila z vlogo na občinski odbor. Med tem časom je pa baraka dobila novega lastnika, ki je pač moral vedeti, kakšna usoda je namenjena baraki, — ako pa ni bil obveščen od prejšnjega lastnika, to pač ni bilo fair od njega — in ta se je obrnil z novo prošnjo na občinski odbor, ki jo je pa odbor zavrnil in županstvo je dalo iznova nalog barako odstraniti. Županstvo torej nikakor ni iz lastnega nagiba započelo vojno proti baraki na Kodeljevem. Opozorjeno pa na nedostatke, je moralo tako postopati. Res je, da bo z odstranjenjem barake osem družin brez stanovanja, kar je najmučnejše pri tej zadevi in ž njimi sočustvujemo vsi, sočustvovati pa moramo tudi s tistimi, katerih zdravje je ogro-

RADIO NA ŽELEZNICAH.

Kanada je pri vseh vlakih, ki imajo seboj restavracija voz, vpeljala tudi radio vagon. Zvočnik na koncu voza oddaja newborške programe tako glasno, da je tudi pri ropotu, ki ga povzroča drvečji vlak, lahko poslušati. Razum zvočnika pa je poleg vsakega sedeža tudi par slušalk na razpolago. Zvečer in ponoči je sprejem seveda močnejši in boljši kakor tudi izbira programov raznovrstnejša. Ni manj kot 76 transkontinentalnih vlakov ima to udobno napravo.

Da je sprejem brezhiben in aparati vedno v redu, za to skrbi uslužbenec, ki je dodeljen vsakemu »radio-vlaku«, in ki mora poznati vse oddajne postaje ter vedeti kdaj je bolj primerno zvezati zdaj s to, zdaj z ono oddajno postajo. Zanimivo je, sprejem zasledovati pri vožnji skozi predore ali pa preko železniških mostov. Večinoma je sprejem ob takih objektih mnogo slabšeji, so pa dnevi, ko ne nastane tudi tu nobena molinja. Brzojavne linije in električne naprave v bližini proge istotako motijo sprejem, toda pri hitri vožnji te motnje hitro izginejo.

MIHALYJEVO DALJNOGLEDANJE.

Že 14 dni sem se poslušalci na berlinskem valu (Witzleben) slisali v odmorih zlasti od 13—13, 30 poseben šum, kakor bi udarjal neki stroj.

Gre za oddajne poskuse državne pošte s Tehorskim daljnovidnim sistemom iznajditelja Mihályja, ki so pokazali doslej najvse zadovoljive uspehe. Merjenja so podala razločno uravnanje frekvenčnega traku v iznosu 1000 Hertzov. Oddajati se torej dajo brez motnje drugih valov filmske slike z dobrim, jasnim sprejemom. Poskusi se nadaljujejo. Pričakujemo torej lahko v doglednem času uvedbo domačega kina, ki bo prinašal poleg filmov tudi direktne prenose oseb, gledaliških prizorov kakor tudi predvajanje znanstvene in poučne vsebine.

(I. F. P.)

Čudna prepoved. V Avstraliji imajo zakon, ki prepoveduje muzikalične nastope v gostinah, hotelih in drugih javnih lokalih. Edino pokrajina Nova Južna Valeska je od te postave izzeta. Ker pa imajo v Avstraliji že v slehernem hotelu radio sprejemne aparate, je vlada lastnikom javnih lokalov sporočila, da je sprejem dnevnih, športnih in drugih sličnih vesti pač dovoljen, vsake vrste glasba pa strogo zabranjena. Hotelirji morajo imeti človeka nastavljenega nalašč, ki mora paziti, kdaj oddajna postaja oddaja glasbo in kdaj ne. Prej ali slej pa bo morala vlada uvideti, da je taka prepoved nesmiselna ter naredbo času primerno prilagoditi.

Korantar (Balantič, ki se je bahal, da ima radio-aparat): »E, pojdi se solit s takimi starimi rečmi. Radio, to je že nekaj starega.«

Balantič (začuden): »Kaj, radio naj bi bila stara reč? Saj se pred nekaj leti še nikomur niti sanjalo ni o njem.«

Korantar: »Kaj pa da ne! Pred sto in še več leti so ga že poznali. Kako pa bi sicer mogla nastati pesem, katero so že naši pradedje peli: Ti-di-radio, ti-di-di-radio.«

Dva profesorja sta sedela v kavarni ter se menila o svojih raziskavanjih.

»Jaz sem kopal v Pompejih ter med drugim našel tudi konec bakrene žice. Iz tega sklepam, da so že pred dvatisoč leti poznali brzojav,« je dejal eden izmed profesorjev.

Drugi pa ni smel zaostati za prvim ter se odrezal: »Jaz sem pa raziskaval v Atenah ter nisem ničesar našel. Iz tega sklepam, da so že stari Grki poznali brezžični brzojav.«

BOTRI! Ne peljite birmancav gostilno, ampak v prodajni oddelek Radio Ljubljana.

Radijske motnje in Avstriji kaznjive. Iz avstrijske republike prihajajo poročila, o uvedbi strogih odredb proti motnjam radijskega sprejemanja. Tako n. pr. je mesto Salzburg že pred nekaj meseci izdalo strogo naredbo proti medicinskim aparatom visoke frekvence. Podobno odredbo je izdalo pošto in brzojavno ravnanstvo v Linzu proti reakcijskim aparatom pri čemer se sklicuje na zakon o brzojavu, ki določa za prestopke denarno kazen do 600 šilingov (3.200 Din). Za izsleditev reakcijskih aparatov navaja naredba posebne mere. Prizadeti lastniki radio-aparatov se pozivajo, da ovadijo poštenemu ravnanstvu vsakega lastnika reakcijskega aparata, ki jim je znan, ali ki bi ga slučajno odkrili. Istočasno je odredil tudi mestni magistrat v Linzu,

ženo zaradi nesnage itd., ki postane lahko kosičče lake epidemije, kakoršne smo v občini že imeli. Pomisliti pa je, da od barake le par korakov do mesta, kamor se vsekakor lahko zanese še hušji vrag kakor so stenice. O milosrčnosti, s katero se hoče delati javno mnenje, bi lahko tudi kaj navedli, a nimamo namena lastniku kaj škodovati.

Ribnica

Županski tečaj se je vršil v nedeljo, dne 28. aprila v Ribnici za ribniški sodni okraj. Tečaj je bil jako dobro obiskan: 120 županov in občinskih odbornikov ter drugih, ki se zanimajo za občinsko upravo in gospodarstvo, je vztrajalo pri tečaju štiri ure. Predavali so g. oblatni komisar dr. Natlačen, ravnatelj oblatnih uradov dr. Logar in major Julij Lampič kot vojaški strokovnjak. Obravnaval se je zakon o cestah, nameravani davek na vozove, uredba o okrajnih blagajnah, domovinski in ubožni zakon, vojni zakon itd. Govorili, polni tehtine in za vsakega občana važne vsebine, so bili prava visoka šola za funkcionarje občinskih samouprav. Vsi udeleženci so izjavljali željo, da bi se še večkrat vršili taki preprosti tečaji. Hvaležni so g. oblatnemu komisarju, ki je priredil tečaj, kakor tudi vojaški upravi, ki je dala na razpolago svojega strokovnjaka.

Občni zbor Rešetarke zadruge, v kateri je organiziran ribniški krošnar, je pred par dnevi poleg običajnega poročila podal še zares uspešno delo zadružnega načelnika g. Skulja v prilog malemu domačemu obrtniku, ki se preživlja z napornim delom doma, a še večji del v Avstriji in sedaj počenja tudi v Italiji. Novi davčni zakon določa za krošnarje davek 60 Din. Ko krošnar dobi krošnjarsko knjižico, mora takoj plačati davek, in sicer se je doslej računalo 12 Din temeljni čisti davek, na

da med 19. in 24. uro, t. j. v času glavnega oddajanja radijskih programov, ne smejo delovati električne naprave ki motijo radio. Izvzeti so samo nujni slučajni zdravniški pomoči. Pod to naredbo spadajo visoko frekvenčni električni aparati za masažo, röntgeniziranje in elektro-medicinski diathermijski aparati. Lastniki ostalih električnih, z motorji ali prekinjevalci delujočih aparatov pa morajo svoje naprave primerno opremiti, da ne povzročajo motenj.

Programi Radio-Ljubljana:

Sreda, 1. maja: Opoldanski program odpade. 17. Koncert Radio-orkestra. — 18. Pravljice, pisatelj Milčinski. — 18.30 iz rasiljstva, ga. dr. Piskernik. — 19. Srbohrvaščina, prof. Mazovec. — 19.30 Joh. Straub: Cigan baron, prenos iz nar. gledališča. — 20. Poročila in časovna napoved.

Cetrtek, 2. maja: 12.30 Reproducira glasba. 13. Casovna napoved, reproducira glasba. — 13.30 Borzna poročila. — 17. Jonny jazzband. Vmes ob 17.30 Nekaj besed k 200-letnici rojstva ruske carice Katarine Velike, govori g. dr. K. Capuder. 18. Antologija slovenske lirike, ravnatelj Bratina. — 18.30 Razvoj letalstva od prvih početkov do danes, dr. Rape. — 19. Češčina, g. Novak. — 19.30 Zdravstveno predavanje: Rak na maternici, ga. dr. Soss. — 20. Pevski večer g. Batističa, konc. pevca. — 21. Koncert Radio orkestra. — 22. Poročila in časovna napoved.

Petek, 3. maja: 12.30 Reproducira glasba. — 13.30 Casovna napoved, reproducira glasba. — 13.30 Borzna poročila. — 17. Koncert Radio-orkestra. — 18. Primerjajoče veroslovje, vseuč. prof. dr. Ehrlich. — 18.30 Gospodinjstva ura, gđ. Krekova. — 19. Francosčina, dr. Leben. — 19.30 iz glasbenega sveta, dr. Vurnik. — 20. Prenos koncerta pevskega društva »Maribor« iz Maribora. — 22. Poročila in časovna napoved.

Drugi programi:

Sreda, 1. maja:

Belgrad: 12.10 Plošče in poročila. — 12.45 Koncert Dvojakove glasbe. — 13.15 Poročila. — Popoldne: Prenos iz saborne cerkve. — 17.10 »Mali mož«, novela za otroke. — 19.55 Haydn: Sedem besed Kristusovih, izjava slov. godalni kvartet. — Zagreb: 13.15 Plošče. — Pravljice. — 17.30 Koncert — 20. Prenos iz Prage: Simfoničen koncert. — Praga: 11. Koncert. — 12. Koncert. — 16.30 Koncert godbe na pihala. — 17.35 Delavski 1. maj v radiu. — 18.30 Zborovski koncert tipografov. — 19.30 Sport. — 20. Simfoničen koncert Dvojakova glasba. — 22. Koncert vojaške godbe. — Stuttgart: 12. Promenadni koncert. — 15. Za otroke. — 16.15 Koncert. — 19.30 Zborovski koncert. — 20.30 Priključene uverture. — Toulouse: 13.45 Instrumentalni koncert. — 21.30 Koncert. — Bern: 16. Orkestralna glasba. — 16.30 Za otroke. — 19.30 Delavske pesmi. — Katovice: 16. Plošče. — 17.55 Prenos koncerta iz Varšave. — 20.30 Večerni koncert orkestra. — 21.35 Literatura. — Rim: 13. Trio. — 17.30 Orkester. — 20.45 Verdi: Othello, opera. — Berlin: 16.30 Igra za mladino. — 18.10 Tehnična kramljanja. — 19.55 Predavanje o brezžičnem prenosu slik. — 20.40 Wagner: Uvertura in predigre, nato plesna glasba. — Dunaj: 10.30 Koncert pevskega zbora delavskih otrok. — 11. Koncert simfoničnega orkestra. — 15.30 Orkester: plesna glasba. — 17.30 O Krasinovi ekspediciji. — 18. Pesmi. — 19. Recitacije delavskih avbiografij. — 20.05 »Balada o mestu«, igra; nato večerni koncert. — Milan: 11.15 Plošče. — 12.20 Kvartet. — 13.35 Jazz. — 16.30 Otroško petje. — 17. Jazz. — 20.30 Laha glasba. — 22. Laha glasba. — Budapest: 9.15 Koncert vojaške godbe. — 12.05 Koncert ciganske godbe. — 20. Koncert, solo petje, klavir in čelo; nato koncert ciganske kapele. — 23. Plošče.

Cetrtek, 2. maja.

Belgrad: 9. Prenos iz Saborne cerkve. — 20.30 Predavanje o brezžičnem telegrafiranju. — 21. Recitacije. — 21.40 Nemška književnost. — 21.30 Poročila. — Zagreb: 13.15 Plošče. — 17.30 Koncert. — 19.30 Prenos simfoničnega koncerta iz Prage. — 21.40 Laha glasba. — Praga: 11.15 Plošče. — 12.30 Koncert. — 16.30 Popoldanski koncert. — 17.55 Mladinske igre in sport. — 19.15 Tilmayer: »Ksiadz Piotr«, igra. — 20.15 Pomiadna glasba. — 21.30 Pomiadna poezija. — 21.45 Zvezde v maju. — 22.20 Plošče. — Stuttgart: 16. Koncert. — 18.45 Zdravstveno predavanje. — 19.15 Kako najdem svoj poklic. — 20. Koncert pihalnega orkestra; nato pesmi za lutnjo. — Toulouse: 13.45 Koncert. — 14.30 Orgle. — 21.30 Orkester. — 22. Petje. — Bern: 16. Koncert. — 19.30 Naravoslovna kramljanja. — 12.15 Klubund: XYZ, igra. — 21.20 Koncert. — Katovice: 12.40 Koncert za mladino. — 16. Mladinska ura. — 17.55 Koncert iz Varšave. — 20. Večerni koncert iz Varšave. — 21.15 Literatura. — 23. Plesna glasba. — Rim: 13. Trio. — 17.30 Instrumentalni in vokalni koncert. — 20.45 Koncert simfoničnega orkestra. — Berlin: 15.30 Kako se ozdravlja jecljanje. — 17. Koncert. — 20.05 Klubund: XYZ, igra. — 21.30 Mandolinski koncert; plesna glasba. — Dunaj: 11. Kvartet Cerd. — 16. Kvartet Silving. — 17.25 Orient v glasbi. — 17.50 Recitacije. — 20. Velik zborovski koncert; orkestralna glasba. — Milan: 11.15 Plošče. — 12.20 Kvartet. — 13.25 Jazz. — 16.30 Otroško petje. — 20.30 Puccini: La Boheme, opera. — Budapest: 9.15 Koncert. — 12.05 Koncert tria. — 16. Pevska šola s pesnimi. — 17.40 Orkestralni koncert. — 20. Igra. — 22.25 Koncert vojaške godbe.

katerega so prišle še razne avtonomne doklade. Po novem pa bi se naj zelo temeljni davek 60 D, kar pa bi pomenilo petkratno zvišanje doklad samih. Ponovnim intervencijam načelnika Skulja pa je uspelo, da se je letos, ko je ni reguliran davek po novem zakonu, za krošnarje obdržala dosedanja osnova 12 Din. Še važnejše pa je to vprašanje glede hišnega (najemniškega) davka po novem zakonu. Organ finančne kontrole v Ribnici je popisoval hiše krošnarjev, ki naj se vse uvrste v hišni kataster kot hiše obrtnikov. Toda ni se upoštevalo, da so ribniški in kočevski krošnarji v glavnem kmetiči, katerih glavni posel je kmetijstvo, a krošnarjenje nastalen zaslužek. Po ponovnem razjasnjevanju in posredovanju po g. Skulja pa se je končnoveljavno določilo, da krošnarji-kmetiči ne spadajo v hišno najemniški davek. Navdušeni vzklili in bučno odobravanje v polni dvorani ob poročilu oprostite davka je bil izraz iskrene zahvale našega malega domačega obrtnika. G. Skulja za njegovo očetovsko skrb kot tudi zahvala preudarnemu razumevanju davčnih inštanca, ki upošteva življenje siromaka. Hvala jim! Ker se naš krošnarji boji, da ne bi novi obrtni zakon okrnili ali celo uničil njegove večstoletne krošnjarske pravice, je predložil g. Skulji osebno velikemu županstvu in ministru g. dr. Mažuraniču spomenico, ki kaže razvoj in potrebo naše domače obrli, vse naše krošnjarske pravice v raznih odredbah in zakonih prejšnje in sedanje države in prošnjo, da se isto ohranijo v novem zakonu, kajti če se okrnejo te pravice doma, kako naj obdržijo naš mali obrtnik pravice v Avstriji in Italiji, kjer se mu jih je pridobilo v trgovinskih pogodbah. Vprašanje krošnarjenja s suho robo pomenja eksistenčno celih vasi v ribniški in sodraški dolini — tisoče marljivih slovenskih družin! Občni zbor je potrdil člani v starem prepričanju, da je skrb za njih interes v skrbni roki. Sedaj pa se krošnarji razpršijo na vse strani naše države, Avstrije in Italije! Veliko srečo!

Vera in kultura

PIJ XI. POLJSKI KATOLIŠKI MLADINI.

Poljaki imajo zelo lepo propevajočo katoliško organizacijo za mlado mladi: Zjednoczenie Młodzieży Polskiej. Pij XI. je poslal te dni kard. Hlondu obširno pismo, v katerem izraža svojo radost nad to organizacijo. Papež piše med drugim: Mladenci imajo od Boga prav posebne darove, ki so pripravljeni, da se sodobna družba znova pridobi za božje kraljestvo: njihova vera je iskrena, njihova plemenita smelost vedno pripravljena za dejanja, njihovo hrepenenje išče in stremi vedno za najvišjimi in najplemenitejšimi ideali. Prav to pripravljeno mladino, da objame in povelja evangelijske ideale, ima cerkev pred očmi, ko jo vabi v katoliško akcijo, zavedajoč se, koliko more mladina doprinese pri obrambi in razširjanju vere. Potem opozarja papež katoliško poljsko mladino na njeno vzgojno in apostolsko poslanstvo in izraža svoje upanje, da bo bistveno sodelovala pri obnovi krščanskega življenja v njemu »znani in dragi Poljski«.

NOVOIMENOVANI DUBROVNIŠKI ŠKOF DR. CAREVIČ.

Dr. Josip Mardja Carevič, novoimenovani dubrovniški škof, se je rodil leta 1883. v Metkoviću v Dalmaciji kot sin preprostih staršev. Gimnazijo je dovršil v Splitu kot gojenec tamk. škof. seminarija. Leta 1903. je prišel na »Germanicum« v Rim; promoviral je za doktorja modroslovja in teologije. Leta 1908. je bil posvečen v mašnika in se naslednje leto vrnil v Split, kjer je postal aktuar škof. kurije in ekshortator, potem pa katehet na trgovski šoli. Leta 1912. je bil imenovan za stolnega vikarja, leta 1917. za kateheta na drž. realni in duhovnega vodjo v škof. seminariju. Nato je moral v vojno službo, a leta 1918. se je vrnil v Split in prevzel katehetsko službo na realni in duhovno vodstvo v seminariju. Leta 1924. je bil imenovan za kanonika in nato za stolnega župnika v Splitu, na katerem mestu je ostal do svojega imenovanja za škofa. — Dr. Carevič je bil v teku vseh teh let duhovni vodja mnogih verskih organizacij, zvest sotrudnik Hrv. katoliškega gibanja in katoliškega tiska, pospeševatelj zadržno-gospodarskega in socialnega dela. Dubrovniška škofija je njegovo imenovanje z radostjo pozdravila.

ŽIDOVSTVO MORE PAJTI SVOJ MIR SAMO V RIMSKI CERKVI.

Zagrebaški cionistično glasilo »Židov« je v svoji 13. številki, tok, leta objavilo članek pod naslovom »Vatikan in Palestina«. Clankar dokazuje, da je rimska cerkev sovražna cionizmu v Palestini in da bi jo uspeh tega podjetja »strahovito demantiral«. Na članek obširno odgovarja zadnji zagrebaški »Katoliški list«, ki dokazuje, kako prazne so nade Židov, da bi mogli kdaj obnoviti svojo oblast v Palestini. Samo ena pot bi jih mogla dovesti do tega, piše clankar: »Ni dvoma, kaj bi se Židje iskreno obrnili h katoliški cerkvi, ako bi sprejeli vero in duha, ki preveva rimsko cerkev, a to je duh svete manjšine v Stari zavezi, ki ni nikoli pripadala kolen pred Bali in Astartami, duh svetih prerokov in božjih Asidejev, duh sv. apostolov in tistega dela Židovstva, ki je priznal in sprejel svojega Adonaja, ko ga je v inkarnaciji obiskal, tako, kakor ga je nekoč sprejel naš oče po veri Abraham pod drevesom pred svojim šolgom, potem, pravim, ni dvoma, da bi se našel način, da bi Židje, prvi sinovi rimske cerkve, Petrovega in Pavlova duha, pridobili nazaj sv. deželo, ki so jim jo pradedje s svojo zlostjo izgubili. — Čemu tajna volja židovstva, da »demantira« rimsko cerkev? Ali ne bi bilo bolje, da bi cionistično židovstvo odprlo oči za prečudno lepoto rimske cerkve, za njeno prekrasno bogoslužje, njeno dnevno in nočno molitev in petje sv. psalmov (katera druga cerkev ali verski Zbor na zemeljski obli delata to?), njeno divno daritev, ki jo vsak dan milijonkrat prinaša l'El Eljionu v obliki kruha in vina po rokah svojih duhovnikov? Čemu jo sovrvažiti, ko bi ona edina mogla na svoj način prav pomagati? Zbuditi se, vstani, Jeruzaleml! Vrni se, Izrael, h Gospodu svojemu Bogu, ker bo ena čreda in en pastir!«

STOLETNICA KATOLIŠKEGA TISKA NA HOLANDSKEM.

Holandski katoličani praznujejo letos stoletnico svojega prvega dnevnika. Leta 1815. se je na Holandskem proglasila verska svoboda. Leta 1818. so začeli katoličani izdajati prvi majhen časnik: »De Goddienststoriende« — »Priatelj vere«, ki ga je vodil konvertit Le Sage ton Brock; list je pol stoletja uspešno delal za versko stvar na Holandskem. Leta 1829. je začel izhajati prvi holandski kat. dnevnik: »De Noord-Brabander«, in sicer v Bois-le-Duc. Prav tu je začel leta 1845. izhajati drugi hol. kat. dnevnik »De Tyd«, ki se je čez dve leti preselil v Amsterdam in je danes predvsem glasilo kulturnih krogov. — Leta 1898. je ustanovil lajik Thompson v Rotterdamu tehnik »De Maasbode«, ki se je leta 1895. izpremenil v dnevnik; danes je list eden najvplivnejših na Holandskem in je razširjen predvsem v gospodarskih krogih. — Tretji hol. katoliški dnevnik je začel izhajati leta 1884. v Amsterdamu pod naslovom »Het Centrum«; list se je kasneje preselil v Utrecht ter ga vodi sedaj bivši minister za delo P. I. A. Aalberse; namenjen je širokim slojem. — Razen teh treh velikih dnevnikov imajo danes holandski katoličani še 30 drugih dnevnikov, 25 listov, ki izhajajo po večkrat na teden, 85 tednikov, 135 revij in 27 strokovnih listov. Vsega izhajaja na Holandskem 305 katoliških časnikov, kar je ogromno, če pomislimo, da štejejo katoličani na Holandskem samo dva milijona duš. Redek je katoliški Holanec, ki bi bil naročen na kak nekatiški list, a istotako treba naglasiti, da so katoliški listi na višku modernega časništva ter v marsičem nakrivljajo ostale liste.

P. LECLERG O CERKVENOZGODOVINSKEM POMENU KATOLIŠKE AKCIJE.

Znani francoski pater Leclercq, urednik belgijskega časopisa »Cité chrétienne« prinaša v svojem »Essay sur l'Action catholique« naslednje dalekosežne perspektive. V zgodovini krščanstva lahko razlikujemo štiri epohe. Prva stoletja je krščanstvo porabilo za razširjanje vere. Na tej nalogi so delali z enako apostolsko vnemo vsi, duhovniki kot laiki. Tej dobi je sledila perioda organizacije krščanstva: ustvarili so tedaj krščansko državo, verniki so se združevali v pobožnih bratovščinah,

boji so se vršili le na skrajnih mejah krščanstva, dočim je živel glavni del krščanskega ljudstva pod zanesljivim vodstvom papežev in krščanskih kraljev. Potem se je klerus ločil od lajškega sveta, kar se je simbolično izražalo v tem, da se je leca, ki je začetka bila le malo višja od ostalih cerkvenih sedežev, postavila v vedno večji razdalji nad ljudstvom. S tem se je moč in vziščenost duhovniške oblasti vedno bolj poudarila. Misijoni med pogani so postali izključna naloga klera, krščanski lajški svet je prispeval le še z miloščino. Proti koncu srednjega veka so se prikazala prva velika nasprotja v krščanski družbi srednjega veka, koje propadanje izpolnjuje tretjo veliko periodo cerkvene zgodovine. Kake dalekosežne posledice bo imela reformacija ali tudi doba filozofskega racionalizma v sredi 18. stoletja (prosvetljenstvo) za vse kulturno življenje zapada, o tem se tedaj ljudem še niti sanjalo ni. Treba je bilo še zmagoslavne pohoda materializma v 19. stoletju, da so se ljudem oči odprle. Nekaj let šele je, odkar smo vstopili v četrto fazo krščanstva, v kateri ne gre toliko za to, da se povrtno k staremu in ustvarimo organizacijo, temveč gre za to, da si osvojimo nov, za nas izgubljen svet z novimi sredstvi apostolstva. Katoliška akcija je katoliška ofenziva. Duhovništvo samo ne zmore več nepreglednih in neizmerljivih nalog dušnega pastirstva. Kakor v prvih krščanskih stoletjih se danes katoliški laiki pozivajo k apostolatu. Katoliška akcija lahko prenosi obilje zemlje, je najpomembnejše gibanje, kar jih je v cerkvi nastalo v zadnjih stoletjih.

Sport

Concours hippique dne 5. maja v Ljubljani. Kolo jahačev in vozačev Prestolonaslednik Peter priredi prihodnjo nedeljo ob 3 popoldne na Stadionu ob Dunajski cesti veliko nagradno skakanje konj čez zapreke. Po pripravah je soditi, da bo to ena najzanimivejših prireditev v letošnji sezoni. — Kot jezdec sodelujejo t. i. odlični gostje iz Hrvaške, med njimi tudi dame. — Program obsega: 1. nagradno lovsko skakanje lahke kategorije: 9 raznih zaprek višine 0,90 m. — 2. veliko nagradno skakanje težke kategorije: 10 zaprek do višine 1,10 m. — 3. Lov za trakom. — 4. Tekmovalno skakanje v višino: zmaga dotični, ki skoči brez napake najvišje. Zapreko se povišuje po 10 cm do 1,50 m višine in po 5 cm preko te višine. — Obeta se, da bo ta konjska prireditev zelo zanimiva, ker je prijavljenih 20 najboljših jahačev iz Zagreba, Čakovca in Ljubljane. Med drugim omenimo ruskega konjeniškega kapetana Dudiškina, ki je že dobil več kot 50 nagrad za svoje izborni skakanje; skakal bo s tremi zelo dobrimi konji. Izvrsten skakač je tudi kapetan naše konjenice Boris Gorbatowsky, ki ima tudi že dokaj nagrad in pride tudi s tremi konji. Nadalje moramo omeniti gosp. Riharda Wolffa ter podporočnika Mariča, oba izvrstna jahača. — Interesantno je, da se te konjske konkurence udeležita tudi dve dami iz Zagreba in sicer ga Angela pl. Femen ter grofica Margot Balogh-Drašković. Grofica Drašković bo skakala s tremi konji. Gospa je izredno dobra jahačica in je že na težkih tekmah dobila nagrade. Tudi naši domači jahači pridno trenirajo, kar se vidi vsak popoldan na Stadionu, kamor prihajajo že sedaj ljudje gledat. — Predprodaja vstopnic v trafiki »Union« na Miklošičevi cesti in Sever v Selenburgovi ulici. Cene: sedeži 20 Din, stojišča 8 Din, vjaki, dijaki in otroci po 4 Din. Sodeluje godba Dravske divizije. Ker je pričakovati navala, naj občinstvo pride predčasno.

SK GRAFIKA : SK SVOBODA. — Danes ob 15 se odigra na igrišču SK Ilirije trening-tekm med gori imenovanimi kluboma. SK Svoboda zavzema trenutno vodilno mesto v Ib razredu, dočim je Grafika vodilna v II. razredu. O dobri formi SK Svobode pričajo njeni uspehi napram ljubljanskim prvorazrednim klubom, katerim je prav opasen nasprotnik. SK Grafika pa vedno bolj kaže, da se bo moralo tudi z njo računati v bodočih sezonah. Njeno moštvo sestoji iz igralcev, ki so se z uspehom udeleževali že v drugih klubih in predstavljajo danes zelo resnega nasprotnika. V predtekni nastopi SK Natarak proti rezervi Grafike. Predtekma se prične ob 3. Obe tekmi se vršita le v slučaju ugodnega vremena.

»Turistovski klub Skalac vabi vse svoje člane na skioptično predavanje Karel Koraneka, dne 2. maja 1929 v elitnem kinu Matica ob 20.

O KLUBU FERENCZVAROS I. DR.

V dopisu na »Slovenca« se nekdo jezi nad »Sportnim pregledom« in pravi, da piše »Slovenec« največkrat kaj takega, »kar nam ni znano«. Gotovo; kaj takega, kar je znano, ne bomo pisali. Nemški listi n. pr. imajo o sportu v Ameriki cele strani, z namenom, da seznanijo svoje bralce o njem. Samo v domače planke vendar ne boš gledal; boš razočaran, ko boš kam drugam prišel. Dalje piše dotičnik: »Velikokrat najdemo dosti napak v sp. pregledu.« Kar na dan z njimi! Kar jaz pišem prevzamam za vse odgovornost. Za drugo seveda ne. Kot dokazilo za napake navaja dopis tole: »Zadnjič je pisal »Slov.« namreč, da bo šel angleški klub Ferenczvaros, ki pa ni angleški, ampak iz Budimpešte, v Ameriko.« Zasmel sem se na glas, ko sem to bral. Približno vem, da sta Ferencz in varoš ogrski besedi, Francis ali Frank ter city ali torn pa angleški. Dalje vem, da smo ga zmeraj označili kot enega prvih reprezentantov ogrskega nogometa. Bili smo radovedni, kateri angleški klub je dopisnika tako razžalil, iskali smo in dobili smo; v »Slov.« od 17. aprila je bilo to.

V četrty koloni zgoraj beremo: »Par drugih podatkov: Vse polno angleških klubov gre poleti gostovat v skandinavske dežele: Ferenczvaros bo šel v Južno Ameriko in bo igral v Braziliji, v Uruguayu in Argentini; Hertha (berlinska) je premagala Tennis Borussia; vse tri goale na Dunaju so zabili Avstrijci proti vetru: Sheffield ima 49 točk itd.; Glasgow Rangers 60 točk itd.; ... Če iz teh podatkov kdo bere, da je Fer. angleški klub, naj le. Mi ne, mi vidimo podpiše. In že tudi vejica bi zadostovala. Pri Herthi smo pa pač morali reči, da je berlinska, ker je Hertha tudi klub na Dunaju.

Preden se torej ježi, dobro in natančno preberi, pa boš imel pri debatah dosti lažje stališče.

Dr. V. Š.

SPORTNI DOGODKI.

Z zmago Rapida nad Admiro 3 : 0 in FAC nad WAC 4 : 1 se je razmerje na Dunaju tako spremenilo, da koraka FAC z 22 točkami na prvem mestu, Admira z 21 na drugem in Rapid z 20 na tretjem; končno zmago prisojajo Rapidu, »Freie Bahn für Rapide«. Zmago Nemčije nad Italijo 2 : 1 slikajo celo nemški listi kot nezastužen uspeh: Nemci so imeli izbornega vratarja, ki je preprečil

1400 LETNICA MONTE CASSINA.

Znameniti benediktinski samostan Monte Cassino, ležeč južno od Rima ob Via Latina, praznuje letos štirinajstletnico svojega obstoja. Ta samostan je v teku stoletij postal matica vsega zapadno-krščanskega redovništva, ognjišče globokega verskega življenja, umetnosti in znanosti. Iz njega je izšla cela vrsta papežev in škofov; še večje je bilo število cerkvenih in svetnih knezov, ki so hodili semkaj iskati duhovne tolažbe in razsvetljenja v težavnih nalogah ali pa zajemat iz zakladov znanosti in umetnosti. Med temi je tudi Pij XI., ki to v svojem jubilejnim pismu posebej omenja. 1400 letni jubilej Monte Cassina je dogodek, ki se tiče vsega kulturnega sveta. Dne 29. aprila so se začele jubilejne slavnosti, ki bodo trajale teden dni.

Monte Cassino je ustanovil sv. Benedikt približno leta 529. Tu je sestavljal svoja mojstrska redovna pravila, temelječa v evangelijskem duhu in plemenitih starorimskih predanjih. Tu je tudi pokopan s svojo sveto sestro Skolastiko. Ze leta 581. so Langobardi samostan porušili, a čez 150 let ga je opat Petronax zopet sezidal in leta 748. ga je papež Caharija blagoslovil. Leta 884. so prihrumeli Saraceni in pregnali menihe, ki so se mogli vrniti šele leta 815. Poslej je imel samostan na zunaj mir in je mogel neprekinjeno vršiti svoje poslanstvo. V srednjem veku je preživel notranjo krizo kakor drugi samostani, a že leta 1504. se je začela obnova; Monte Cassino z grobom sv. Benedikta je postal znova žarišče krščanskega duha in kulture. — Sedanjí papež Pij XI. želi, da bi se v misijonskih deželah v prvi vrsti snovali benediktinski samostani, ki naj bi bolj z zgledom nego z neposrednim misijonskim delom pridobivali in vzgajali katoliški cerkvi novih zvestih sinov.

večje uspehe Italijanov. Angleški sodnik Gray je vodil igro nadvse sigurno. Gledavci, ki jih je bilo 40.000, so se obnašali prav sportno. 90.000 gledavcev je pa gledalo zmago Bolton Wandererjev nad Portsmouthom 2 : 0, med njimi tudi angleški prestolonaslednik. Angleška reprezentanca bo nastopila 20. maja proti Špancem v Barceloni, s čimer bo otvorjen tamošnji stadion. Poleg drugih pričakujejo v Barcelono tudi Jugoamerikance, in sicer v prvi vrsti Argentine in Uruguyce. Uruguyci so se zadnjič v Berlinu tako divje obnašali, da je sodnik zahteval pri Fifi kazen zanje. Turneja njih kluba Rampla Juniors v Nemčiji je imela sledeče zaključke: proti Tennis Borussia 1 : 0, proti Hamburger Sport-Ver. 2 : 4, proti Frankfurtu 3 : 1. — Razmerje 24 : 0 so dosegli Francozi v rugby-tekmi proti Nemcem; seveda pa 24 : 0 ni to, kar bi bilo pri nogometu — se drugače šteje. Borba se je vršila v Parizu.

Tam imajo sedaj izbornega zastopnika v plavanju, Tarisa: 100 m prosto 1 : 02,4, 200 m 2 : 17,2; na kratke razdalje se zmeraj bolj približuje Arne Borgu, čigar evropski rekord n. pr. na 200 m je 2 : 16,6. Holandka Braunova je plavala 100 m hrbtno v 1 : 21,2.

Amerikanka Helena Willsova, prvakinja v tenisu, je prišla v Evropo; z njo je prišla Edita Cross, ki tudi izvrstno igra. Lacoste zopet igra, in Tildena je Hunter zopet premagal. V borbi za Davisov pokal je Češkoslovaška igrala proti Avstriji 3 : 2 ter se prelila s tem v drugo rundo. Na bojnem polju ležita sedaj Švica in Avstrija, Portugalska pa niti nastopila ni. Te dni nastopi v Atenah Jugoslavija proti Grčiji. Če zmagamo, pridemo v drugo rundo, kar bi bil že zelo velik uspeh.

Velik uspeh je dosegla 17 letna Amerikanka Smithova, ki se je sama vozila v aeroplanu neprestano skozi 26 ur in 21 in pol minute. Z letalom brez motorja se je povzpel Nemec Kronfeld 2225 m visoko (višina našega Stola).

Od aeroplana prehajamo na avtomobil. Campbell je pri svojih poskusih dosegel 351.631 indiciranih kilometrov na uro, dobrih 20 km manj kot je Segraveov svetovni rekord. Poskusil je nato daljše razdalje in je vozil 5 km s hitrostjo 339.499 km, 5 milj pa s hitrostjo 341.108 km. Drug Anglež, R. D. on, je prevozil 200 efektivnih kilometrov s hitrostjo 185.537 km, 200 milj pa s 186.619 km. Tretji Anglež, Storey, je dosegel s motornim kolesom pri Dunaju hitrost 183,7 km.

Angleški časopis »Daily Express« zahteva, naj tudi Anglija osnuje sportno ministrstvo, kot ga imajo Francozi.

Francoski atlet Rigoulot je stalno v dobri formi; obojeoročno potegne vselej 130 kg, sune pa 170 kg. Nekoliko manj, 162,5 kg, je ob neprestem doprsem dvigu sunil Dunajčan Hiplinger.

Dunajske sportnice so povabljene za 12. maja na lahkoatletске tekme v Bologno. Izborni zastopnik lahke atletike je Amerikanec Simpson; 100 y je pretekel v 9,5, 200 y v 20,6. Maratonski tek 42 km pri Amerikem mestu Boston je dobil Miles v 2 : 33 : 00,8. Do konca letošnjega leta bo število atletov v Ameriki naraslo na 8 milijonov; nad 7 milijonov jih je že. Ameriška splošna lahkoatletska zveza in Vseučiliška sportna zveza sta sklenili mir.

Dempsey pa ne more biti pri miru in neprestano kaj snuje. S Fugazijem skupaj bosta zgradila v New Yorku veliko sportno areno, kot konkurenco proti Madison Square Gardenu. »Mušnik« Pladnerju sta brzojavno ponudila 15.000 dolarjev, če hoče vojevati v New Yorku tretji boj proti Genaru. V 3. rundi je premagal Jim Maloney O' Kellyja. Carnera, si je v nedeljo priboril diskvalifikacijo; boril se je v Leipzigu proti Diernerju in je takoj v začetku borbe izjavil, da ga je leta pregloboko udaril. Pristopili so sodniki in so rekli, da to ni res; udaril ga je bil na pas. Carnera je pa tedaj, da je res, in je stakajoč letal med vrvmi okoli. Nato so ga diskvalificirali, občinstvo mu je pa priredilo dolg žvižgalni koncert.

Človek in paragraf

Pravdar, ki odvetnike ljubi in sovraži odvetnike.

Venomer se pravda Matic, za vsako malenkost prime človeka, teče k odvetniku, razodene se mu verno — pa gre zadeva na sodnijo. Matic biva v Mariboru ter se je tamkaj skregal menda že z vsemi advokati. Bil je radi žaljenja časti že nešteto kaznovan. Tako je imel tudi zadnjič neko zadevo pred sodnijo, v kateri ga je zastopal znani mariborski odvetnik. Matic je izgubil. In je bil hud, ko strela. Šel je Matic in napisal in naslovil hudo pismo na odvetniško zbornico v Ljubljano. Naznanil je zbornici svojega zastopnika, ki ga je zastopal, češ da ga je tako slabo zastopal, da je le in samo radi njega zgubil pravdo. V tem pismu je Matic poleg tega suhega, prav dvomljivega dejstva, nagrmadil celo kopico psov in žaljivk. Cela stvar se je kajpak z odvetniške zbornice preselila na okrajno ljubljansko sodnijo. Matic k razpravi ni prišel, ker se mu to ni vredno zdelo. Dobil je radi zgubljene pravde in iz nje izviraajočih žaljivk v omenjenem pismu kar dva meseca zapora.

Eden, ki je zadovoljen.

Navadni zemljani so takšni, da jim ni mikdar prav in pravično, kar izreče sodnija. Če so toženi in obsojeni, se jim godi krivica, ker so čisto nedolžni in prisrežjo na to, — če so pa tožniki in je njih

nasprotnik premalo obsojen ali celo oproščen, spet menijo, da takisto ne more biti prav. Ljudem je silno težko ustreči, še sodnija ni kos vsakomur. Dobe pa se izjeme in je med njimi zelo častna n. pr. Fridolin Čepon. Ta mož je pred tedni prodajal na cesti ročni voziček. Prišel je policaj in je Fridolina vlijudo vprašal zastran vozička kako in kaj je z njim in kje ga je dobil. Fridolin Čepon pa je nad policajem vzrojil in mu jih je naštel. »Kaj! Ali te kaj briga moja ciza, ti one ... Kaj pa tebi mar, odkod sem in zakaj prodajam voziček. Bom mar tebe prašal, če ga smem prodati in kje. Pa boš ti mene, pa ti, strela jasna!« V tem tonu je Fridolin Čepon nadaljeval vso pot do policije, kamor ga je vlijudi stražnik spremljal. Tam so ga zapisali v debele bukve, našega Fridolina — in akt je prišel končno na sodnijo. Bil je Fridolin klican pred sodnika in je bil obsojen na 3 dni zapora. Malo je pomislil Fridolin, z glavo se je naglil v desno smer in povedal: »Kar je res, je res, kriv sem in zaslužil sem, pa tudi po milosti ste napravili, gospod. Se pripravam!« Pa je šel.

Naznanila

Ljubljansko gledališče

DRAMA:

Začetek ob 20. uri.

Sreda, 1. maja: BITKA. Red C. Četrtek, 2. maja: THEODOR & COMP. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven. Petek, 3. maja: Zaprtlo.

Opera:

Začetek ob pol 20. uri.

Sreda, 1. maja: CIGAN BARON. Gostuje g. Mraz. Izven. Četrtek, 2. maja: Zaprtlo. Petek, 3. maja: Zaprtlo. Sobota, 4. maja: Zaprtlo.

Marij Kogoj: »Črne maske«. Ljubljanska opera bo še pred svojim odhodom na turnejo v Dalmacijo izvedla izvirno opero »Črne maske«. Glavno vlogo v tem delu Lorenza I. vojvoda di Spadano poje baritonist g. Robert Primožič. To je najtežja naravnost ogromna partija, kakršne ne pozna svetovna operna literatura. Njegovega dnevnika Lorenza II. poje g. Grba. Donno Francesco, ženo Lorenza bo pela gospa Thierry, kmetico gospe Poličeva. Vinskega upravitelja Kristofera poje g. Bettel, peva Romunda g. Kovac in norca Eoca g. Rus Josip. To so glavne partije te opere. Opero je nastudiral operni ravnatelj g. Polič, zrežiral pa ruski režiser g. Krivecky. Premijera bo najbrže v torek, dne 7. t. m.

Mariborsko gledališče

Sreda, 1. maja: Zaprtlo. Četrtek, 2. maja ob 20. uri »POLJSKA KRAJINA«. Kuponi. Gostovanje g. Neraliča.

PTUJSKO GLEDALIŠČE

Petek, 3. maja ob 20. uri: »GROF LUKSENBURŠKI. Gostovanje Mariborčanov.

Cerkveni vestnik

Mesečna rekoalekcija za duhovnike bo v Domu 2. t. m. ob 3 popoldne. Nočnim častilcem sv. R. T. vlijudno sporočamo, da se bo od četrta na petek (3.—4. maja) molila 2. ura. Može in mladeniči, polnoštevilo. Cenj. člane Stolne Vinc. konference vlijudno vabim, da se polnoštevilo udeležijo pogreba našega dobrotnika g. Fr. Fabiana danes popoldne ob 4. uri. Predsednik.

Pevska zveza

Glasbena priloga Pevske zveze Dt. 1-4 je došla z Dunaja. Vsečina bo podeželske zbere gotovo zadovoljila. Vsebuje: 1. Venček narodnih. Priredil Vinko Gostiša, dopolnil Dr. Dolinar. 2. Rispet. Fran Mlinar-Cigale. 3. Neboška pesem sv. Jožeta. Stanko Premrl. 4. Mala Terezika Deteta Jezusa pred nebeskimi vrati. Dramatski prizor za dekleta od Vinko Vodopivec. — Priloga se pošlje vsem naročnikom bivšega lista »Pevece« in tudi vsem društvom, ki so naročena na »Vestnik«. Priloga sama stane letno 20 Din. Skupaj z »Vestnikom« pa 35 Din.

Darovi

Za cerkev v Hrastniku daruje ga. M. Hvala 100 Din.

V spomin blagopokojnemu učitelju g. Franu Galetu sta darovali kot edinemu bratu njegovi sestri ga. Roza Janda-Gale 300 Din in gđc. Marija Gale 100 Din za »Dom slepih«. Iskreno se zahvaljuje kuratorji za ponovni dar tema dobrotnicama. Obenem pa prosí dobre ljudi, posnemajte ta zgled na položnici 14672 ter pomagajte, da slepci dobe čimprej svoj dom.

Mesto vena na rakev blagopokojnega g. Fr. Fabiana je podaril g. A. Potokar, trgovec v Ljubljani, 200 Din Vincenčevim družbi za prostovoljno oskrbovanje siromakov in za varstvo mladine v Ljubljani. Bog plačaj!

Prireditve in društvene vesti

Filatelistično predavanje. 1. maja predava ob 8 in pol zvečer v filatelističnem klubu pri »Cinkolcu« g. višji državni pravdnik dr. Mirko Graselli o rabljenih in nerabljenih znamkah.

Sporod koncerta pevskega zbora Glasbene Matic, ki se bo vršil v petek, dne 3. maja ob 20 v Unionski dvorani. 1. Lajovic Anton; 41. in 42. Psalm za tenor-solo, mešani zbor in veliki orkester. 2. Baranovič Krešimir: Tri pesmi za bariton s spremljevanjem orkestra: a) Pozdravljenje; b) Me daš; c) Kum Martin. 3. Golovac Jakob: Dubravka. Pastirška suita za orkester in mešan zbor v osmih stavkih. Koncert dirigira operni ravnatelj Mirko Polič, sodelujejo Svelozar Banovec (tenor), Pavel Grba (bariton), operni orkester pomnožen s člani orkestralnega društva Glasbene Matic in gojenci drž. konservatorija. Predprodaja vstopnic v Maticni knjigarni.

O priliki II. mednarodne razstave psov, ki se bo vršila o binokstih, priredi klub ljubiteljev jamarjev tudi tekmo in vabi vse posesnike psov-jamarjev, da se njih psi tokme udeležijo. Članom je klub ljubiteljev jamarjev razposlal že prijavljeno, ki se dobe v poslovalnici razstave Ljubljana, Miklošičeva cesta 20.

Poizvedovanja

Našel se je dolg starinski nož z nožnico. Dobi se na oddelku pismonoš, glavna pošta, pri pismonoši Božič Leop.

DIŠAVE SLON

Sveta življenje in vrvenje

Ko je bil veliki petek

Bilo je v času, ko se je srbska vojska prerajala in ko je šel skozi vso srbsko vojsko in ves srbski narod nov duh, ki ga je v narodni duši zažgala aneksija Bosne in Hercegovine kot iskra. General Stevo Stepanović je bil v tej dobi dvakrat vojni minister. Drugo njegovo ministriovanje pade ravno v leto 1912., v katerem se je začela vojna proti Turčiji.

Samo po sebi se razume, da je imel vojni minister v tem času polno dela, toda general Stepa je kljub temu našel še čas, da je obiskoval čete v belgrajski garniziji, pa tudi v drugih garnizijah. Nekega dne, bil je to ravno veliki petek, je general Stevo okoli 10 dopoldne obiskal artiljerijsko vojašnico. Dežurni trobentač je javil prihod vojnega ministra. Ko so se komandirji in vodniki čet zbirali, je bil minister že v konjarni 8. baterije. Ko je tu izvršil pregled, je bila že postrojena četa vojakov. Minister je vsakega od njih pregledal, in videlo se mu je, da je zadovoljen, ker je našel vse v redu. V vzhodnem oglu sobe so visle male ruske ikone, ki jih je malo prej

poslala Rusija za vse naše vojašnice. Pred ikonami je bila obešena svetilka. General Stepa pride, pogleda v ikone in se obrne h komandantu: »A, kaj je to?« vpraša s svojim zvonkim glasom.

»Ikone, gospod minister,« je odgovoril komandir.

»A to pred ikonami?«

»Svetilka.«

»Svetilka, ki pa ne gori, čeprav je danes veliki petek.«

Komandir skomizgne z rameni, minister pa reče: »Eh, eh, čuden kristjan ste vi.«

Nato je šel minister in pregledal ostale baterije in je prišel tudi v kuhinjo. Pokusil je juho in nato dejal kuharju, naj da tudi njemu na krožnik. Rekel je: »A daj tudi meni meso, ne pa samo čisto juho.« Komandir 8. baterije pa reče nato: »Gospod minister, danes ni mesa. Danes je post, ker je veliki petek.« — Minister ga pogleda, se nasmehne in reče: »Eh, pa zdi se mi, da sem tudi jaz slab kristjan.«

Kandidat za avstrijskega kanclerja Streeruwitz.

Nenavadne otroške sanje

Otroške sanje so pogosto mnogo bolj zagonetne kakor sanje odraslih. Tudi jih je težje znanstveno razjasniti. Sanjske slike odraslih ljudi se dajo, kakor znano, večinoma razjasniti kot spomini, ki so že več ali manj časa uspavani v podzavest in se med spanjem nenadoma zopet pojavijo, da dajo vsebino sanjam. Za 99 od 100 sanj odraslih ljudi velja, da tudi najbolj fantastične sanjske slike ne vsebujejo drugega, kakor pozabljene dogodke, ki, prenešeni v kraljestvo sanj, pač dobe pravilčno obliko, vendar v bistvu še vedno kažejo svojo pravo realno vsebino.

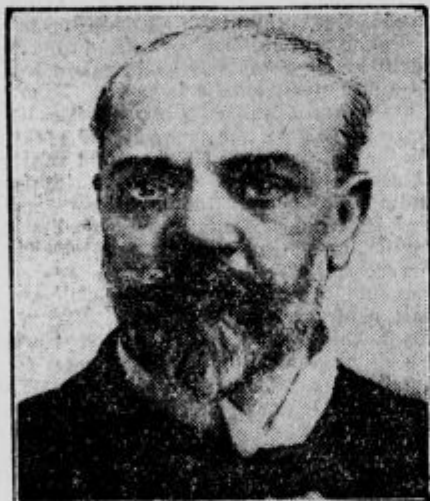
Drugače je s sanjami malih otrok. Pri teh je število dogodkov še majhno in vendar so sanje pogosto čudovito raznolične; zdi se, da predočujejo dogodke, o katerih otrok v budnem stanju nima nobenega pojma in je tudi izključeno, da bi jih doživel. Kako bi se dal razložiti ta zanimiv pojav, je še uganka, ki čaka rešitve. V naslednjem podajamo značilen slučaj takih otroških sanj.

Tritletni otrok londonskega zdravnika dr. Ralpa E. je imel naslednje zanimive sanje, katere pripoveduje njegov oče v uglednem angleškem časopisu »Morning Post«. Otrok se je nahajal v sanjah v bližini cvetličnjaka. Skozi stekleno steno je videl fantastične cvetice, rastline in drevesa. Skozi vrata cvetličnjaka je nenadoma stopila starejša dama s sivimi lasmi. Bila je črno oblečena. Otrok, ki je kljub nežni mladosti že večkrat pokazal, da ima izreden risarski talent, je na kos papirja narisal obraz te stare gospe. V risbi so vsi člani družine spoznali pred štirimi leti umrlo sorodnico Blondell, ki je ob rojstvu otroka že počivala v grobu. Fotografije ali slike stare gospe v zdravnikovi hiši ni bilo nobene. Torej nikakor ni šlo za v sanje prenešen spomin na sliko, ki bi jo otrok videl. Sanje tega otroka pa imajo še bolj presenetljiv potek. Stara dama je preživela svoja zadnja leta v neki vili v Abingdonu. Na vrtu te vile je bil steklen rastlinjak z različnimi tropičnimi rastlinami. Otrok tekom svojega triletnega življenja ni nikdar videl nobenega

rastlinjaka, pravtako ni nikoli čul govoriti o pokojni g. Blondell ali celo o njenih tropičnih rastlinah. Mati se je spomnila, da je gospa Blondell nekaj tednov pred smrtjo nosila črno obleko, kakor jo je otrok v svojih čudnih sanjah videl. Vsekako so to sanje, čijih vsebina se nanaša na dogodke pred rojstvom otroka.

Kako ostaneš mladosten

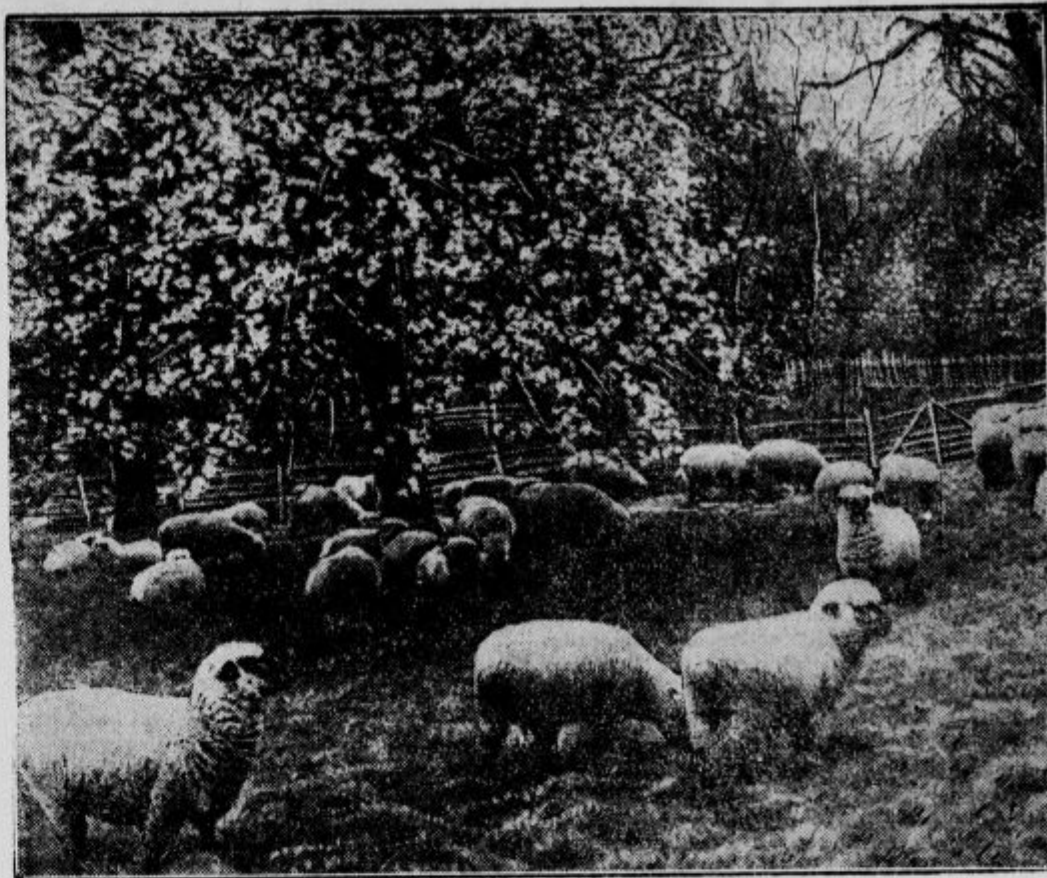
V nekem ameriškem listu je nek stoletni mož navedel naslednjih dvanajst migljajev, kako lahko do 100. leta ostanemo mladostni: 1. Bodi vedno vesel; 2. Telovadi vsak dan; 3. Bodi zmiren v jedi, pijači in kajenju in ne obiskuj preveč zabav; 4. Daj prednost mrazu pred toploto in se pogosto unij z mrzlo vodo; 5. Ne stori vsega, kar bi rad; 6. Ne utrujaj se in kolikor mogoče veliko počivaj; 7. Ne jej prepozno in ne preveč; 8. Ne bodi nikdar slabe volje; 9. Zvečer ne pij močne kave in nobenega alkohola; 10. Ne nosi pretoplih oblek, potem ti bo vsakdanji sprehod užitek; 11. Neguj zobe in noge; 12. Drži se natanko navedenih enajst pravil.

25-letnica smrti Antona Dvořáka. Danes se glasbeni svet spominja smrti slavnega češkega skladatelja Antona Dvořáka, ki je umrl 1. maja 1904 v Pragi. Dvořák se je rodil leta 1841. Deloval je v Ameriki od 1892.—1895. leta, nato pa v Pragi kot ravnatelj konservatorija. Ustvaril je veliko število krasnih skladb. Njegova simfonija »Novi svet« in njegovi slovanski pesni so najučinkovitejši komadi sporedov sinfoničnih koncertov.

Divjanje pobegle opice

V predmestju Erdington v Birminghamu je nekemu italijanskemu lajnarju ušla velika indijska opica. Opica, ki je čudovito spretna in močna, je postala prava nadloga. Podila je pred seboj otroke, ki so šli iz šole, strašila nervozne žene, da so se onesveščale, tu in tam se nenadoma pojavila v pritličnih stanovanjih, kjer je zdrobila vse, kar se je le dalo, trgala je dragocene cvetice po javnih vrtovih, grizla ljudi, ki so jo hoteli ujeti, plezala na drevesa in kazala svoje strašne zobe, celo na streho cestne železnice se je spravila.

Majska idila na deželi.

Lovili so jo cele štiri dni brez uspeha. Končno ji je bila v pogubo njena prevelika ljubezen do alkohola. Vdrl aje v nek klub in tam ukradla več steklenic piva. Spravila se je v kot in mirno popila pivo. Poskočila je še parkrat, nato pa zaspala. V spanju so jo ujeli.

Usoda zločincev

Neki newyorški kriminalist je nedavno izdal zelo zanimive spomine iz življenja ameriške kriminalistike. Iz teh spominov navajamo par zgledov, ki pričajo, da zločincem

Veliki knez Mihael, brat zadnjega ruskega carja je na posledicah hripe umrl v Londonu star 56 let.

nakradeno ali prisleparjeno blago nikoli ne prinese sreče.

Minor je bil specialist v »odpiranju« bančnih blagajn. Imel je precejšnje premoženje v Newyoriku, pa se tam ni smel pokazati. Zato je vse prodal in se preselil v Južno Ameriko. Pet let je živel na svoji farmi, kjer si je podvojil premoženje, ali preteklost mu ni dala miru. Vrnil se je v Združene države in se udajal vratolomnim podjetjem, dokler ga nistem zasačil ravno pri njegovem »poslu«.

Mortimer Kelly je olajšal nekega Naboba za 200.000 dolarjev. Srečno se je umaknil v Pariz, kjer je živel silno razuzdano. Umrl je v norišnici. To je bila sreča, ki mu jo je prinesel denar.

Johny the Greek, najspretnější newyorški žepar, je po smrti zapustil 10.000 dolarjev, v življenju pa je nakradel in zapravil na stotisoče dolarjev. Zapustil je več pisem in skoro v vseh je napisal: »Veliko sreče nisem imel s tem denarjem.«

Henrik Deutsch, eden najslovitejših zločincev, vodja družbe, ki je »delovala« z milijoni dolarjev, je žalostno končal, tako da so njegovi tovariši morali zbirati denar, da so ga spravili v Nemčijo, kjer je umrl v največji revščini. Bil je silno bistroumen vlomilec, a so ga ugonobile ženske in karte.

Kerwine Carr, specialist za hotelske tatvine, je ukradel neki milijonarki 500.000 dolarjev. Umrl je v norišnici.

Državni pravdnik - prijatelj roparja

V Baku so usmrtili zloglasnega roparja Gadžinskega, ki je dolgo časa teroriziral tamkajšnje prebivalstvo. Po njegovi smrti so prišle na dan stvari, ki težko obremenjujejo sovjetske oblasti. Dognalo se je sedaj, da se je Gadžinski cele tri mesece skrival pri samem državnem pravdniku, ki je bil njegov prijatelj. Mnogi uradniki državnega pravdnika so za to vedeli, a niso naznanili, nekateri zato, ker so bili tudi njegovi prijatelji, drugi so se pa bali maščevanja. Sedaj so uvedli preiskavo proti državnemu pravdniku in njegovim prijateljem.

Prekinjena poroka

Vas Nowo Saczky v vzhodni Zgornji Sleziiji je bila minole dni priča strašnega dogodka. V župni cerkvi se je vršila poroka bogatega kmečkega sina Wlodzyskega z županovo hčerjo. Wlodzyski je imel preje več let razmerje z učiteljevo hčerko, ki ni ostalo brez posledic. Ogoljufano dekle je sklenilo krvavo maščevanje. Med poroko se je nenadoma pojavila pred oltarjem in se s sekalom vrgla na ženina, ki se je zgrudil v lastni krvi. Prijatelji Wlodzyskega so zgrabili napadalko, drugi pa so se potegnili zanj, naker je nastal splošen pretep; pokale so cerkvene klopi in služile kot orožje. Ko je slednjič prihitelo orožništvo in napravilo mir, je poleg ženina obležalo na tleh več težko ranjenih. Učiteljevo hčer, ki je skušala izvršiti samoumori, so zaprli.

Smešnice

Spelica si je po nesreči odrgala noht na prstu. Ko jo je mati pomirila, je Spelica premišljevala opazovala ranjeni prst, dokler ji ni mati dejala: »Ljubi Bog ti bo naredil nov noht.«

Spelica je nekaj časa molčala, nato pa boječe vprašala: »Ali moram jaz v nebesa, ali bo Bog prišel dohi?«

Nov ženin Ivančku: »Kovača dobiš, če mi preskrbiš nekoliko las od tvoje sestre.«

Ivanček: »Če mi daš pet kovačev, dobiš celo kito.«

Otroci so prvi dan v šoli. Ko je učitelj zapisal vsa imena, je vprašal, če želi kdo še kaj vedeti. V zadnji klopi se dvigne roka: »Gospod učitelj, prosim, kdaj so pa pravzaprav počitnice?«

Mož pride pozno ponoči precej okajen domov. Žena ga krega, zakaj tako dolgo hodi. »Mož pa ji odgovori: »Kako sem pa mogel prej priti, ko so pa tako široke ceste.«

»Devet otrok imate? Ti vas stanejo lepo vsoto denarja.«

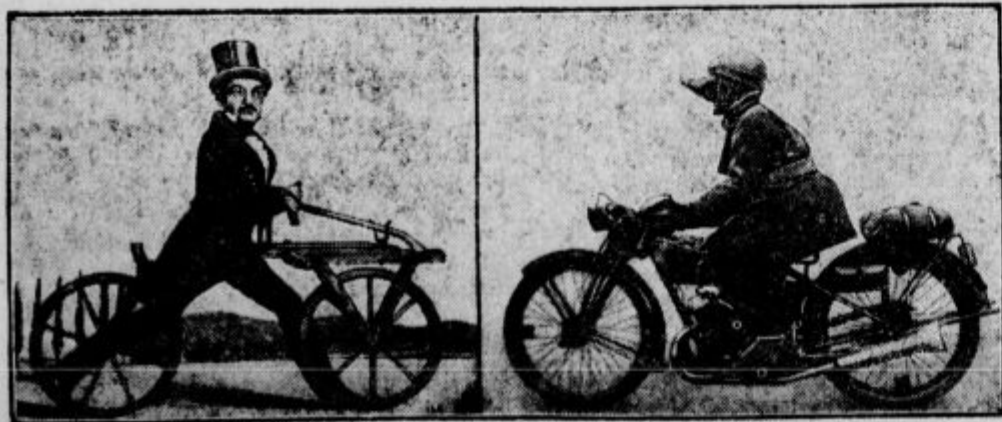
»Že, vendar si prihranimo stroške za služkinjo.«

»Kako?«

»No, ali mislite, da gre kaka služkinja k družini z devetimi otroci?«

Ruska carica Katarina II. Dne 2. maja bo 200 let, ko se je rodila kot hčerka kneza Kristijana Avgusta. Leta 1745 je poročila poznejšega carja Petra III., ki je bil leta 1762 umorjen. Katarina je vladala nato kot absolutna vladarica in je mnogo storila za trgovino in znanost.

Nekdaj in sedaj.

Prvotna oblika kolesa, katero je leta 1817 izumil baron Dräps in današnje motorno kolo.

Za duha in srce

Zagrebsko pismo

Ondaj smo imeli premiero v malem gledališču. Mislite, da nismo moderni? Evo, Pariz ima premiero svojega Ben Jonsona, sicer v predelavi g. Romaine Rolanda, čemu ne bi tudi Zagreb imel svojega »Volpona«, četudi v predelavi g. Zweiga? Nismo mi kar tako. Če smo že v Evropi, ne smemo zaostati za ostalo Evropo.

Sicer pravijo, da je ta komad pridobil v Parizu simpatije. V Zagrebu je tudi pridobil simpatije, toda zdi se mi, samo s svojimi slabimi stranmi. V tej komediji je namreč zgosteno vse objestno in malo skrupulozno življenje renesančnih ljudi, s tipičnim skupuhom, pri katerem je vse podrejeno samo pridobivanju denarja. In vse to je pri njem »originalno«. Če je to resnično tako, pa naj bo tedaj tudi ta komedija originalna. Pardon, je zelo veliko resnično drastičnih seksualnih »vivev« in kretanj; če je to umetnost, tedaj je tudi ta večer uspel.

Zagrebska kritika je sicer razen g. Ljube Markovića to delo pohvalila. Interesantno je, da je pri tem šel z upravo z roko v roki tudi oni tisk, ki sicer nikoli (menda načelno?) ne podpira dela zagrebske gledališke uprave.

Sicer pa je bilo nekaj nenavadnega! Maske so namreč bile izborne. Igrali so dobro, razen patetične igre g. Tita Strozija, ki pa, revež, ni kriv, da je imel nemogočo vlogo. Skoda, da je svoj renome močnega igralca spojil z vlogo Mosca v »Volponu«. Seveda se bodo te vrstice proglasile za nazadnjaške, toda naj bo!

Disky.

Slovensko prosvetno društvo v Zagrebu

V nedeljo, dne 21. t. m. se je vršil v palači Borze drugi redni občni zbor Slovenskega prosvetnega društva.

Tajnik g. Makso Pitamic je podal izčrpno poročilo o proslavi petdesetletnice Otona Župančiča in o poslavi desetletnice smrti Ivana Cankarja, ki so zelo uspele, dalje o proslavi šestdesetletnice svetovnega učenjaka Slovenca Regna, ki se je vršila v Pučkem vseučilišču s predavanjem g. dr. Borisa Zarnika, dalje o predavanju univ. prof. dr. Leonida Pitamica o pravnih osnovah zasebite, manjšin ter o prirejenih društvenih zabavah. Tajnik g. Pitamic podal običnemu zboru poročilo o nadaljnjem delovanju društva, predvsem o proslavi šestdesetletnice mojstra Riharda Jakopiča, ki se ho vršila v mesecu juniju. Dne 7. junija priredi društvo v Narodnem gledališču na Trgu Kralja Aleksandra na čast slavljeno svečano predstavo Cankarjevega »Pohujšanja«, dne 8. junija otvorijo razstave Jakopičevih del v Umetniškem paviljonu na Zrinjevcu. Po poročilu blagajnika in revizorjev je občni zbor izvolil sledeči odbor:

Predsednik g. Ivan Okretič, predsednik Stola sedmorice podpredsednik g. dr. Boris Zarnik, univ. profesor tajnik g. Makso Pitamic, uradnik Prve Hrvatske štedionice tajnik II. g. dr. Robert Zalokar, referent direkcije drž. žel. blagajnik g. A. Kofol, svetnik mestne kontrole. — Odborniki: ga. Vera Senoa, soproga univ. profesorja, ga. Eleonora Šverljuga, soproga fin. ministra, g. dr. A. Arselin, načelnik Sred. urada za osig. radnika, g. V. Bizjak, tvorničar, g. dr. Ivan Černe, zdravnik, g. prof. Josip Klemenc, kustos arh. muzeja, g. Hinko Nučič, režiser Nar. kazalstva, g. Ivo Sever, knji-

ževnik, g. Mirko Vavpotič, kontrolor dir. drž. železnice. — Namestniki: g. msgr. dr. Janko Barle, ravnatelj nadškof. pisarne, g. Josip Černe, kontrolor železn. dir., g. Nikola Dominico, namestnik drž. odvjetnika Stola sedmorice, g. Ivan Šerjak, kontrolor dir. drž. železnice. — Revizorji: g. Jože Miklavžič, ravnatelj pom. uradov Stola sedmorice, g. dr. A. Primožič, dvor. svetnik v p. — V odbor se nadalje volijo kot odborniki predsednik ali namestnik sledečih društev: 1. Akad. društvo »Danica«, 2. Akad. društvo »Triglav«, 3. Društvo slušateljev Višje pedagoške šole, 4. Društvo jugoslovanske omladine iz zasedenega ozemlja.

Italo Svevo: Zeno Cosini

Se danes, leto dni po njegovi tragični smrti — bil je žrtve avtomobilske nezgode — čitamo neprestano nove razprave in ocene, polemike in slavošpeve o Italu Svevu. Zlasti francoski literarni krogi mu posvečajo veliko pozornosti, kajti poleg tega nenavadnega in neopredeljivega moža sodobnega slovstva, ki je Anglež-James Joyce, avtor »Ulysses-a«, kateri je zbudil prav tolikšno polemiko kakor Svevo, »Zeno Cosini«, sta »odkritja« Sveva francoske pisatelj Valéry Larbaud in Benjamin Crémieux.

Svevo je bil Tržačan, industrijalec, ki se je vse do izbruha svetovne vojne ukvarjal dokaj brezposelno in brezpomembno z leposlovjem. Dotedanja njegova dela — »Una vita«, »Senilità« in nekaj novel — niso našla v italijanskem slovstvenem svetu nobenega odmeva, in to prav po pravici, kajti pisana so brez velike umetnosti. L. 1922 pa je izšel — na pisateljeve stroške — v času svetovne vojne nastali roman »Zeno Cosini«, ki je po sodbi odličnih poznavalcev poleg Joycevega »Ulysses-a« najpomembnejše delo poveljnega svetovnega slovstva. »Zeno Cosini« je psihoanalitičen roman. Dasi pravi Svevo neke v tej grozotni knjigi razkrajanja in razčlenjenja: »Bolečin in ljubezni, z eno besedo življenja vendar ne smemo smatrati za bolezen, ker boli ...« je in ostane psihoanaliza bolj demonstracija duševnih bolezni, kot njih terapija, kajti podobni raziskovalci duše ne iščejo v nji več zdravja, temveč le njenih bolezni, katerih je legijon. Prav gotovo je, da je pot sodobnega romanopisca, ki vodi z nujnostjo na to polje — Mauriac jo imenuje Proustovo pot — ena najnevarnejših poti. Ampak ne smemo zapirati oči in slepiti se gledaje s predodtiki na svet: brezbožnost je znamenje in pečat naše dobe in to je edini pašnik, na katerem se more romanopisec še napasti. Toda najbolj brezbožni pisatelji — vedno bolj to vidimo — najbolj uspešno orodje v boji rokah, Italo Svevo spada med brezbožne pisatelje, toda nobeden brezbožništva ni opisal tako grozno in tako strašno kakor on in v našem času bi človek res verjel, da bo tak spis prej odvrnil človeka od brezbožnosti, kot pa spisi svetnikov. Prej kot opis rajskih lepot spreobrne človeka ledeni pot, ki ga oblije, če ugleda strahote pekla: tega pekla, ki se izprehaja dan na dan pred našimi očmi, ki nas neprestano obkroža in ki ga prepadeni odkrivamo v nas samih.

Italija še vedno ni popolnoma priznala Itala Sveva, zato pa ga tem bolj ceni Francija in zadnji čas tudi Nemčija, kjer je pravkar izšel prevod njegovega dela pod naslovom »Zeno Zenobi« (Rhein-Verlag). — s. š.

Verski prepoved v Franciji

Pariška »Ecole des Hautes Etudes Sociales« je priredila vrsto predavanj odličnih francoskih kulturnih delavcev, ki so skušali odgovoriti na vprašanje, v koliko moremo govoriti o obnovi verskega življenja v sedanji Franciji. Predavanja so nato izšla pri Alcanu v Parizu pod naslovom »La Renaissance religieuse« in se nanašajo tudi na protestante in judovstvo. Nas zanima katolicizem, o katerem se je izrazilo več odličnih katoliških osebnosti.

Y. de la Brière, profesor na »Institut Catholique« v Parizu, navaja celo vrsto dejstev, ki dokazujejo renesanso katolicizma v današnji Franciji. Število francoskih misijonarjev stalno narašča, organizacija poljedelskih sindikatov se je uspešno razmahnila, cerkev z veliko energijo zopet pridobiva na intelektualnem, pedagoškem, političnem in socialnem področju. Pater de la Brière govori o velikih slovarjih, biblijskih, teoloških, apologetskih, liturgičnih, historičnih repertorijih ter o številnih znanstvenih delih o početku krščanstva, dogemski zgodovini, primerjalni zgodovini verstev, o tomistični filozofiji, filozofiji prirode, filozofiji mednarodnega prava itd. Katolicizem, ki je bil potisnjen v ozadje, stalno pridobiva in se je uspešno usidral v sedanji francoski kulturi.

O obnovi katolicizma na slovstvenem polju poroča Caetan Bernoville. Pisatelj, ki so danes najbolj priznani, hodijo po stopinjah Peguyja, Bourgeta in Barrèsa. Verska prebuditev se pa ne javlja samo v eliti, temveč tudi v široki publiki. Največ koristi od tega je imelo življenjepise svetnikov.

Paul Archambault opozarja na intenzivno obnovo in buditev katoliške misli. Zlasti omenja katoliško pravno filozofijo Hanrija, neotomistično gibanje, študij katoliških svetnikov in mistikov. Navaja dela Blondela, Laberthonnièrea, J. Chevalierja in H. Brāmonda.

Jezuit J. de Tonquédec, J. Chevalier in J. Sartiaux obravnavajo tomistično filozofijo in raziskujejo njen pomen za današnji čas.

Zal revija ne obravnava krščanskega življenja, da bi na njem spoznali in izmerili globo verskega prepoveda.

FILHARMONICNA DRUŽBA V LJUBLJANI

razpisuje tem potom nagrado v iznosu od 5000 Din, pet tisoč dinarjev, za najboljšo originalno, še ne izvajano instrumentalno skladbo pod sledečimi pogoji:

1. skladba mora biti pisana za večji, najmanj pa za godalni orkester; oblika poljubna; trajanje skladbe: od 15 do 20 minut;
2. pravico do ureditve na tem razpisu imajo slovenski skladatelji;
3. s tujo roko in s črnim pisane partiture brez navedbe avtorja je oddati najkasneje do dne 1. novembra t. l. tajniku podpisane družbe. Skupno s partituro je oddati tudi zapečateno kuverto, na kateri ima biti napisan naslov vlozene skladbe, v kuverto samo pa je vložiti list z navedbo imena skladbe ter polnega naslova skladatelja;
4. pravica prvega izvajanja je pridržana podpisani družbi.

V Ljubljani, dne 12. aprila 1929.

Filharmonična družba v Ljubljani.

Kraljestvo božje, štev. 5, maj — navdušuje po govoru kardinala Faulhaberja zlasti mladino, da naj zida svoje cerkve proti vzhodu, nasproti vzhajajočemu solncu, naj ima odprto okno na vzhod. Sediv nadaljuje opis življenja Pavla Sumana, ki se čita naravnost hagiološko, dr. Jaklič pa končuje življenjepise sv. Ljudmille, slovanske svetnice. Dopsis iz Vilne nas seznanja z vzhodnim katoličanstvom in pravoslavjem

na Poljskem. Razgled po katoliškem svetu ne prinaša samo stvari, zanimivih z ozirom na vzhod, ampak je postal splošen. Vidimo tudi, da se naša dijaška mladina začinja vedno bolj zanimati za vzhod in za umiško misel.

Mladika štev. 5, maj, prinaša kot posebno novost začetek prevoda sloveče ruske komedije Grisojedova »Gorje od uma«. Prevod je od Vdoviča in je prvovrsten. Pregelj in Jalen nadaljuje svoja zanimiva romana. Pisano polje, Družina, za kratek čas prinaša najraznovrstnejše poučno in koristno berilo. Slike so kakor vedno lepe. Mladika stane na leto 84 Din in se naroča pri Upravi Mladike v Celju.

Predstavnici »Udruženja prijatelja umjetnosti Cvijeta Zuzorič«, gospe Olga Stanojevič, predsednica, in Krista Gjorgjevič, podpredsednica, sta bili sprejeti v avdienci od N. Vel. kralja. Prosili sta kralja, da prisostvuje otvoritvi prve pomladanske razstave jugoslovanskih umetnikov v Umetniškem paviljonu v Belgradu 5. maja ob 11 dopoldne, čemur je kralj radevolje ustregel.

O dveh najmarkantnejših pojavih hrvatskega genija — Meštovićem Gregorju ninskem in »Slovoslovju« skladatelja Papandopula — piše nemški kritik dr. Graf v berlinskem »Tagu«, da sta najmonumentalniji deli jugoslovanske rase v novi dobi, čisto narodni in enostavno veliki.

Hrvatska Prosvjeta, štev. 4, ima sledečo vsebino: Marija Hervačić: Dva susreta sa Gospodinom. — J. Cvrtila: Jutro. — Konstantin Rimarić-Volinski: Protivurječja Fedora Dostojevskog. — Dr. Velimir Deželić sin: Feminist. — Ton Smerdel: Sol Maggiore in bogat književni pregled.

Koncert dunajskih filharmonikov pod vodstvom Franz-a Schalka v Zagrebu je zelo uspel.

Srbski basniški je ime antologiji izbranih pesmi Jele Spiridonovič-Savičeve, Desanke Maksimović, Anice Savić-Rebac, Milice Kostić-Selc, Vere Obrenović-Delibašić, Jovanke Hwačnin, Ruže Mičić, Verke Škurli-Ilijić. Prevredel je Oto Babler, ki je prevel v češčino tudi Hasanaginico. Prevodi so dobri, zlasti učinkuje »Leggerissimo« Spiridonovič-Savičeve. Sicer pa je zbirka bolj povprečno blago.

Slovanski matematični kongres. Ta kongres se bo vršil pod pokroviteljstvom predsednika poljske republike v Varšavi v dneh 23.—27. septembra t. l. Prijave z navedbo predavanj sprejema od bodočih udeležencev Poljsko Matematično Društvo v Varšavi.

Ruska bogoslovna znanost. Vodilni ruski cerkveni zgodovinar, zdaj profesor na bogoslovski fakulteti v Sofiji, N. Glubokovski je napisal kratko zgodovino ruske bogoslovne znanosti, izveček iz velikega, za rusko akademijo znanosti spisanega pregleda, ki pa je ostal v Petrogradu pod sedanjimi razmerami seveda v rokopisu, pod naslovom: Russkaja bogoslovskaja nauka v jeja istoričeskom razvitiji i novejšem sestojaniji, Varšava, 1929, str. 115. Založba »Dobro«. Vsebuje tudi koristne abecedne sezname strokovne književnosti posameznih bogoslovskih disciplin. Prof. Glubokovski, član akademije znanosti, avtor mednarodno znanega dela o blaženem Feodoritu in temeljitih razprav o zgodovini Nove Zaveze, je zdaj največji ruski bogoslovec. Pred vojno je tudi prišel izdajati prvo rusko znanstveno »Pravoslavno bogoslovsko enciklopedijo«. Revolucija je ustavila na XII. zvezku (črka »K«) in je zdaj knjigotržna redkost.

PRAKTIČNI SADJAR, spisal M. Humeč, Ljubljana 1923, je najbolj priljubljena knjiga v našem kmetiskem gospodarstvu. Na izredno praktičen način in na podlagi mnogostevilnih lepih slik se tu nudi pouk v pridelovanju sadja. Knjiga se naroča v Jugoslov. knjigarni v Ljubljani in stane 80 Din.

SADNO VINO ALI SADJEVEČ, spisal M. Humeč, je nepogrešljiv pripomoček preprostemu kmetovalcu-sadjarju. Stane samo 10 Din in se naroča v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

BRESKEV IN MARELICA, spisal M. Humeč. Knjižica seznani našega gospodarja z vsemi pogoji, ki so potrebni, da uspevata ta najzlahnejša sadova v naši zemlji. Stane 10 Din in se naroča v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Hotel Sv. Duh

ob Bohinjskem jezeru od 1. maja t. l. celoletno

odprt

Dr. Rihard Jug

ne ordinira več v vojaški bolnici temveč

o Marijanišču

Poljanska cesta štev. 28, pritičje desno

vsak dan od 1/2 11. do 1. ure

Telefon št. 3168

T. C. Bridges:

Na pomoč!

Roman.

»Lahko se trdno zanesete, da vas ne bom nikoli več nadlegoval!« ga zavrne Jim jezno. »Imam rajši ljudi, ki oliko poznajo.«

Dolgin plane pokonci.

»Poberi se od tod!« zapove s togotnim glasom. »Poberi se, ali pa te vržem ven sam, predrzni pobalin!«

Jim pa se ne premakne, ampak ponosno obstane in gleda moža z mirno odločnostjo naravnost v oči in to je onega kar ustavi.

»Z Bogom!« reče končno Jim. »Prav lepa vam hvala za vašo ljubeznjivost in uljudnost!«

Nato pa se zasuje in mirno odide ter vrata za seboj narahlo zapre.

Pozneje čez dan je Robson dobil Jima na krovu v stolu, kjer je študiral špansko slovnico.

»Saj pravim, Selby,« reče Robson, »kaj ste pa naredili Aplinu?«

»Aplinu?« ponovi Jim. »Ali je to oni drugi radijski telegrafist?«

»Da in strašno je jezen na vas.«

»Mislim, da bi moral jaz biti jezen!« odvrne Jim.

»Povem vam, kaj se mi je pripetilo.«

Robson posluša, nato pa prikima.

»Prav imate, Selby, Aplin se je obnašal skrajno žaljivo in popolnoma zaslutil, kar ste mu rekli. Je pa človek razdražljivega značaja in črnogled, zato bi vam svetoval, da imate z njim čim manj mogoče opraviti.«

»Lahko ste trdno prepričani, da ga ne bom več nagovoril, razven če se opraviči,« reče Jim.

27. Načrti se spremenijo.

Zelo se je Jim začudil, ko se je Aplin res prišel opravičevati.

»Robson pravi, da ste vi tudi kos strokovnjaka, Selby,« je začel Aplin. »Zal mi je, da sem bil nasproti stanovskemu tovarišu robat, pa baš tedaj me je napadala mrzlina in se nisem imel popolnoma v oblasti. Upam, da mi boste zato oprostili.«

»To se razume,« pravi Jim takoj pripravljen.

»Prosim vas, nobene besedice več o tej stvari!«

Vesel je bil, da se je mož opravičil, vendar pa mu ni bil všeč in je zato želel, da bi odšel. Aplin pa se je vsedel ter začel govoriti in izpraševati. Jim ni nič govoril več kakor je moral, vendar pa se je moral premagovati, da je ostal vljuden in tako je končno dolgin spravljal iz njega celo vrsto podatkov. Tu pride k njima Greg in Jim se je kar oddahnil, ko je Aplin odšel.

»Čudne sorte tiček tole, Jim,« pravi Greg, ko vidi, kako mahedra Aplin po krovu dol in Jim mu pritrdi. Nato pa pričneta govoriti o potovanju in tako Jim sitnega Aplina hitro pozabi.

Ostali del vožnje je potekel še dosti prijetno, samo vreme je bilo izredno neugodno; južno od ekvatorja (ravnika) so pa še zavozili v močan jug, ki je ladjo toliko zadrževal, da je mogla voziti samo šest vozlov na uro. Zato so prišli v Rio z dvodnevno zamudo.

Luka v Rio je ena najlepših na svetu; nekega krasnega zgodnjega jutra je Jim stal na krovu in užival razgled na čudovite zelene gore, ki so vstajale iz temnomodrega morja. Velika ladja pa je bila vedno bliže pristanišču in kmalu so se prislonili k dolgemu pomolu, kjer so se cele trume temnopoltih težakov pripravljale, da začno ladjo razkladati.

14. Vozel je ime za morsko miljo, ki meri 1852 m.

Profesor Thorold pride k Jimu in ga vpraša: »Ali imaš vse potrebno pripravljeno?«

»Da, gospod. Vse je v paketih.«

»No, potem bomo pa lahko takoj, ko pridemo skozi carino, odšli v hotel Alcazar (Alkazar).«

V carinarni pa ni šlo vse gladko, kajti Mr. Thorold je imel seboj celo množino potrebščin za ekspedicijo in cariniki so ga hoteli obremeniti z visokimi pristojbinami. Zato reče Mr. Thorold Jimu:

»Greg in jaz greva na britski konzulat po navodila, kaj mi je v tem slučaju storiti. Ti pa spravi osebno prtljago v hotel, naroči sobe in počakaj na naju!«

Jim torej naroči taksi, ki bi tudi Regent Streetu ne delal sramote in se z vsemi manjšimi paketi odpelje v hotel. Bilo je zelo vroče in je bil prav vesel, da je prišel v Alcazar in je bila vožnja pri kraju. Najel je sobe, si jih ogledal, da je videl, ako je vse v redu, nato pa prišel dol, se v obednici vsedel in naročil ledeno oranžado.

Pijača mu je silno dobro dela in baš jo je posrkal skozi slamico, ko se mu približa mlad hotelski sluga.

»Ali je vaše ime Selby, senjor?« ga vpraša v kar dosti dobri angleščini in ko mu Jim pritrdi, mu fant pove, da ga nekdo kliče k telefonu.

»Ali je tam Mr. Selby?« vpraša glas, ki ga Jim ni poznal.

»Da, tu Selby,« odvrne Jim.

15. Taksi je avto, ki ga najameš za določeno takso.

16. Regent Street (Ridžent Strit) ali Regentova cesta je ena najmodernejših cest v Londonu.

17. Oranžada je pijača, ki ti jo pripravijo iz soka oranže, vode, sladkorja in ledu, podobno kakor limonado; srkaš jo po slamici, ker bi se prehladil, če bi ledenomrzlo pijačo kar tako pil.

Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 25. zvezek: Hagiograf, Hči CESARJA MONTEZUME, 32 Din, vez. 42 Din, vez. 26. zvezek: Lorenzini, STORŽEK IN NJEGOVO BURKASTO ŽIVLJENJE, 14 Din, vez. 22 Din, vez. 27. zvezek: Pregelj, OTROCI SOLNCA, 24 Din, vez. 32 Din, vez. 28. zvezek: Haggard, KLEOPATRA, 28 Din, vez. 40 Din, vez. 42 Din, vez. 29. zvezek: Savinšek, IZPOD GOLICE, 30 Din, vez. 40 Din, vez. 30. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE, 28 Din, vez. 40 Din.

Gospodarstvo

Dr. Fran Windischer:

Slovenska trgovina

IV. Socijalna preskrba delojemalcev in gospodarjev.

Gospodarske prilike in odnosi so bili pri nas svoja nekak domači, očakovski, rodbinski skromni. Sotrudnik, pomočnik, delojemalec je bil skoro član rodbine in hiše. Družabno in društveno življenje je bilo manj razvito, varčnost velika, zahteve do življenja manjše, pa nameščenec s hišo tesno spojen ni čutil interesne odvisnosti kakor danes, dasi je bil delovni čas za današnje čase uprav neumljivo dolg in so bili ljudje v obrtvalnicah takorekoč živo vkovani. Doba učenja in službovanja je veljala za prehodno dobo. Krajne potrebe so bile tako žive, da je že mlad človek v službi leta naprej gledal, kje se bo nastanil, čim se usposobi in si naštel nekaj denarja. Samostojnost je začela ob neverjetno malenkostnih lastnih sredstvih in se ob času, ko je bilo lahko pregledati premoženje razmere in otipati posameznika do obisti in vrance, zaupanje blaga tudi začetnikom neprimerno manj tvegano. Vprašanje preskrbe za slučaj bolezni onemoglosti in starosti ni prihajalo v tem očakovskem okolju še do jasne zavesti, pa tudi zgledi drugod niso vabili in vzbujali k premišljevanju in snovanju. Položaj se hipoma prevrže, ko je število malih in velikih trgovin naraslo in je tudi nacionalno politično v naši trgovini precej dokončan prerojevalni postopek. Izgledi za samostojnost so majhni. Le mal del more misliti, da se postavi na svoje noge celo v poznejših letih, pa je velik del tistih, ki služijo v trgovini, prisiljen računati s tem, da ostane v službi drugega vse do kraja. V takih prilikah mora nastajati prevrat v miselnosti, razpoloženju, nazorih in nagibnosti vseh tistih, ki so delojemalci v kupcijskih podjetjih. Pri tem je važna okolnost, da so osebo med vojsko in po vojski začele prodirati v vse večjem številu ženske v trgovski poklic. Je to pojav, ki ima stanovsko politično sojeno in tudi socialno tehtano velike praktične posledice za delovne in medne prilike v trgovini, ker je žena dokaj manj zahtevna. Čim zaposlenost v trgovini ni več samo prehodna, marveč se tudi pri nas nahajamo danes v razvoju tega stanu na stopinji, da je to namesčenstvo vseh vrst poseben in to številni faktor, potem je jasno, da treba računati s čisto drugimi razmerami in potrebami. Izrazita postaja potreba po preskrbi za slučaj bolezni, onemoglosti, nesreče in tudi starosti. Vsaka zahteva, ki je nova in ki daleč seže, naleti na odpor, začetkom celo v stanu samem, kajti v spominu bo, da so ob času, ko se je vodila borba za starostno preskrbo nameščenec, takozvani trgovski pomočniki v ožjem smislu besede neprijazno gledali obveznost zavarovanja zaradi dolžnosti plačila in prispevanja, računajoč pri tem osebno v razboritejšem in gnutno boljše stoječem delu tega staleža s prehodnostjo svojega položaja. Razlaga te miselnosti je više podana, ali kakor so sedaj prilike, je vendar računati s tem, da starostna preskrba privatnih nameščenec v doglednem času zajame tudi prodajalce. Dalekovidni gospodarji in zlasti taki, v katerih hišah je že gotova tradicija, vidijo, da ni umestno upirati se taki stvari, ker je vendar za gospodarja, ki ima srce, staščno, ako dolgoleten njegov uslužbenec onemore, ni več za delo, pa mora ipak živeti. Ob temeljitsem preudarku si bo rekel, da je ipak boljše, ako pristane mesec za mesecem na izvestna plačila, pa se ogne svojas mučnemu očitku, da je bil nameščenec dober le, dokler je bil pri moči. Pri nas je brezdomstvo še gospodarjev, ki se še niso ogreli za starostno preskrbo, ali duh časa je tak, da bodo obče prilike postale tako močne, da pride do razširjenja kroga zavarovancev pri našem Pokojinskem zavodu tudi na trgovske prodajalce. Dandanes je že krepko gibanje tudi med samostojnimi podjetniki, med obrtniki in trgovskimi gospodarji, da si poskrbe v dobrih letih za naprave, ki pomagajo v nesreči in reši priti preko bolezni, starosti in njenih zlih posledic v gnutnem pogledu. Tudi pomislek, da starostna preskrba nima vrednosti za take, ki upravičeno mislijo na gospodarsko samostojnost, gubi in izgine, ker se je že večina gospodarjev po vsem svojem položaju danes nagnila k prepričanju, da treba misliti na čase potrebe in zadrege v vseh njih prilikah. Navedene so vse številke o stanju trgovcev v Sloveniji v letih 1925, 1926, 1927 in 1928, pa je v tej zvezi pač zanimivo čuti, da je znašalo število prijav v trgovini na Slovenskem leta 1927 — 1466 ter število odjav pri obrtnih oblastvih 1249. Pristek v tem letu znaša torej 217 pa gre pri tem v prvem redu za male in srednje obrate. V letu 1928 je število prijav poskočilo na število 1575, hkratu pa se tudi število odjav v trgovinskih podjetjih dvignilo na 1603 tako, da je celotno stanje manjše koncem leta 1928 za 28, pa je celotno število trgovinskih obratov konec leta 1928 znašalo v Sloveniji 12.920.

IV. Prilike v trgovini na debelo in drobno.

Ko smo višje gori čuli podatke o skupnem številu trgovinskih obratov v Sloveniji v letih 1925 do 1928, je jasno, da je mreža trgovinskih obratov v naši deželi jako gosto razporedena, pa je v večjih gospodarskih središčih tudi v strokovni razčlenjenosti velik napredek. Ob veliki gostoti in številni zastopanosti trgovinskih obratov je jasno, da je tudi možnost zaslužiti padla, ker se število porabnikov in potrošnikov razdeli na veliko število prodajalcev, pa je na drugi strani zaslužek tudi zategadelj manjši, ker je konkurenca poostrena in si je v ljuti borbi težko rezati kruh na debelo. Dočim je še pred nekaj leti bila za marsikatero blago trda in je šel človek za blagom, je sedaj baš obraten položaj, pa je treba mnogo prizadevanja, da razpeče svojo zalogo in je resnica, da je prodajati težje nego izdelovati, prav očita. Ostrina gospodarskega boja ir težavnost navedenja v trgovski praksi se kaže tudi v tem, da danes velike trgovske trdnice ne obiskujejo samo večjih nastanjenih trgovcev po gospodarskih središčih, marveč gredo tudi do skromnih gospodarjev v oddaljenih krajih, pa tudi tvornice same intenzivno obdelujejo svoje odjemalce. Pri tem se vidi, da se ne drže niti več samo trgovci, marveč gredo, kakor v oblačilni stroki, tudi do vsaj nekoliko večjih profesionalistov. Tako intenzivno delo, ki naj privede do čim večje prodaje, je v gotovem pogledu vodilo tudi do jako slabih posledic, ker so se mnogi dali zavesti, da so kupovali preko potrebe in preko svojih sredstev. Tako obdelavanje in tako pretirano razpredeno agentiranje vodi v mnogem pogledu do slabih prilik. Slabe navade in običaje pospešuje ter pripomore le prerado h gospodarskim nesrečam in polomom. Kmalu se je pokazalo, da kopičenje naročil, forsiranje na opisan način, vodi do težkih izgub. Kreditne razmere se kvirajo in slabšajo plačilni pogoji. V nekoliko letih smo pozabili, da ni še daleč od časov, ko je bilo treba šteti za kupljeno blago tako tudi gotov novic. Dejstvo je, da napake uče in da se opaža dandanes stremljenje po iztrebljenju slabih posledic preobilnega kreditiranja in prezaupljivega posojanja ter po izboljšanju položaja producenta in velikega trgovca s poostrojitvijo plačilnih pogojev in načinov. Opešana kupovalna

sila srednjega stanu osobito javnih in zasebnih uradnikov je medtem položaj posebno poostрила. Nastanjeni trgovci mora vedno več prodajati na upanje. Pri tem pa je dejstvo, da se je splošna življenjska stopinja in tudi zahtevnost občinstva v marsičem povečala, pa zlasti mlajši svet ne obrača denarja s tisto previdnostjo, kakor je je bil včasih naš starejši rod vajen. Položaj nastanjenega trgovca na drobno je težaven, pa je razumljivo, da je odpor proti naraščajočemu krošnjarstvu in agentiranju pri zasebnih strankah vedno močnejši. Preteklo leto je opreznost pri prodajanju in kreditiranju na vsak način bila mnogo večja. Vidi se to iz dejstva, da pada število trgovskih tožb in da pada tudi število konkurzov.

Izgledi letine

Po lanskim elementarnih neizgledih, ki so kmetijstvu pri nas zadale močno občuten udarec, se vprašujemo kako bo izgledala letina v bodoče.

Po uradni statistiki je jesenski posevek v ljubljanski oblasti v obče nekoliko nazadovolj. Posevek krušnega ozimnega zrnja je jeseni 1928 l. znašal 45.332 ha napram onemu iz prejšnje jeseni v iznosu 45.657 ha. Nazadovolj je torej približno za ¾%. Padel je tudi posevek ozimnega lanu od 758 ha na 738 ha. Dobra polovica jesenskega posevka odpade na ozimno pšenico.

Posevek posameznih ozimnin se je prošlo jesen gibal tako: posevek pšenice je nazadovolj za 1.4%, ječmena za 1.8%, soržice okroglo za 3%, lanu za 2.6%, porastel pa je posevek ozimne rži za 2.9% in posevek ozimne pira za 42.4% napram prejšnjemu letu.

Nazadovanje v posevku ozimnin je splošno v broziškem, kamniškem, kranjskem in litijemskem okraju; deloma narastel, deloma padel je posevek v ljubljanskem (okolica) in novomeškem okraju; sicer tako, da končno rezultira minus; narastel pa je v črnomeljškem, kočevskem, krškem, laškem in ljubljanskem (v področju mestne občine) ter v kragjskem okraju dočim je površina z ozimninami posejane površine v radovljiškem okraju ostala skoraj neizpremenjena.

Na splošno je opažati nazadovanje ozimnega posevka posebno na Gorenjskem.

Obsejana površina je znašala prošlo jesen v ljubljanski oblasti v ha: pri ozimni pšenici 26.730 ha, pri ozimnem ječmenu 8700 ha, pri ozimni rži 7450 ha, pri soržici 2240 ha, pri piri 190 ha, pri ozimnem lanu pa 740 ha.

Kljub temu, da je bila zadnja zima silno stroga, moramo ugotoviti zadovoljivo dejstvo, da so ozimnine na splošno prej prav dobro kot dobro prezimile in se krepko razvijajo. Le po Gorenjskem jim je deloma hodila na kvar snežna plesen (fusarium).

Pričakovati je, da bo posevek jarin zaključil z večjim obsegom kot običajno. Deloma neki kraji v jeseni vsled neugodnega vremena niso mogli spraviti dovolj ozimne v zemljo in bodo to nadomestili s toliko večjim posevkom jarine.

Bati se je, da se povsod ne bo moglo posaditi toliko krompirja kot običajno, kajti lanski domači pridelek je za seme le manj sposoben. Vrhu tega je hudi mraz tudi po kletih uničil velikanske količine. Sicer se je nekaj semenskega krompirja tudi uvozilo iz inozemstva (Gospodarska zveza in Kmetijska družba), vendar je končni, zadovoljivi efekt bodoče krompirjeve letine negotov in to celo se, ker je naš stari Oneidovec že tako močno degeneriran, da moremo pričakovati eventualnih neprijetnih razočaranj, četudi bi bile podnebne in padavinske razmere normalne.

Za fižol je bilo lansko leto katastrofalno. Pridelek zlasti po Dolenjskem in Notranjskem skoraj nič ni bilo. Niti za seme. Kar pa ga je bilo, je zasilno sezorel in je za seme manj vreden. Seveda ga kmetje za seme tudi dokupujejo, ali ker je denarna moč naših kmetij zaradi lanske slabe letine in močno vdarjene živinoreje omejena, predvidoma ni pričakovati, da bi se letos fižola za prodaj kaj pridalo.

Na sadju, odn. sadnem drevju stroga zima v ljubljanski oblasti ni napravila posebne škode, pač pa so posebno v nekaterih krajih kakor izgleda — vinogradi močno prizadeti. Končne sodebe o tem še ni mogoče izreči. Za to je treba počakati še 15—20 dni.

Travniki kažejo dober razvoj.

Pričakovati je, da se bo letos posejalo mnogo več ajde kot običajno, a tudi okopavine ne bodo zaostale, kvečjemu ponekod morda koruza.

Zanimivo in razveseljivo je dejstvo, da kmetovalci uporabljajo mnogo več umetnih gnojil kot kdajkoli prej. Ze lansko leto je konsum umetnih gnojil prav znatno narastel. Letos pa je do danes dosegel nepričakovano višino. Uporabo le-tega kmetovalci tako cenijo, da si za nabavo denar tudi izposodijo, ker se jim tudi zadolžitev v tem pogledu vsekako rentira. Razumevanje za razumno in pravilno uporabo umetnih gnojil razveseljivo raste.

Pastirski tečaji

V nedeljo, 28. t. m. se je v občinski dvorani na Jesenicah vršil pastirski tečaj — tretji te vrste ki ga je priredil planinski odbor za okraj Radovljica s pomočjo oblastnega odbora ljublj. oblasti.

Tečaj je otvoril ob 2 popoldne g. Cvenkel, načelnik odbora, pozdravil navzočega zastopnika obl. samouprave in komisarja za agrarne operacije g. Pokorna, zastopnika kmet. družbe, vladnega svetnika g. V. Rohrmann in ostale, prav toplo pa doše pastirje in pastirice (90) in člani planinskih odborov oz. gospodarskih odsekov. V svojih nadaljnjih izjavanjih je nato lepo opisoval važnost pastirskega stanu v planinskem kmetijstvu, saj kmetovalec vendar zaupa pastirju ne le svojo živino in njen donos (mleko), ampak tudi celo planino. Zato je pa treba enkrat za vselej zavreči načelo, da je za pastirja zmogčen vsakdo, brez ozira na njegovo izobrazbo, dati torej pastirjem priliko da se izobrazijo, za njih delo jih poštno plačati in širiti med njimi duha stanovske zavesti. — Z vzklied je dokazoval kaj lahko koristi kmetovalcem vester in marljiv planšar, končno pa opozarjal na nekatere kričeče nedostatke pri oskrbovanju planin, n. pr. gnojenje, dočim je n. pr. svet okrog hlevov in staj zaraščen s šavjem, vsled preveč enostranskega gnojenja.

Sledeči predavatelj, strok. učitelj g. Benko je povedal najvažnejše o molži, o značnosti pri molži, mlečnih posodah, o načinu in izvršitvi molže same, prenosu mleka v sirarno itd.

Največ zanimanja pa je vzbudil s svojim predavanjem g. živinozdravnik Vekoslav Rigler, ki je dajal izredno poljudna navodila o zdravljenih in pripomočkih, ki naj bi jih imel vsak planšar vedno pri roki, kako pomagati živini pri raznih boleznih oziroma nesrečah itd. Kako potrebno je bilo baš to predavanje, se je lahko sklepalo iz raznih vprašanj, ki so jih po končanem predavanju stali planšarji. Iz vrst planšarjev je tudi prišel

glas, da naj posamenje srenje baš v tem pogledu planšarje bolje podpirajo. Upati je, da se to v bodočnosti zgodi, in sicer potem okrajnih blagajn. ki se v kratkem osnujejo.

G. svetnik V. Rohrmann je pozdravil zborovalec v imenu kmet. družbe, izrazil svoje veselje nad skrbjo, ki se je začela posečati planinam v zadnjem času, opozoril na vzorno oskrbo planin v Švici in na Solnograškem, postavil je nadalje trditve, da bi bilo pažljivo kot se je našim planinam začela sedaj posvečati, posvetiti istim že pred 80 leti, pa bi danes naše planine pač vse drugače izgledale.

Konečno je komisar za agrarne operacije g. Fokorn pozdravil zborovanje v imenu svojega urada, posebej v imenu oblastne samouprave, ki je z precejšnjo denarno podporo tečaj pravzaprav omogočila, na podlagi izvajanj gospodov predavateljev je poudaril, da ne velja več, kar se je včasih rekalo o fizično ali duševno manjvrednih otrokih, češ, za pastirja bo dober. Konečno je vzpodbujal navzoče planšarje k vztrajnemu delu, obenem pa izrazil nado, da se bode že prihodnje leto vršilo več celodnevni pastirskih tečajev in sicer za manjše okoliše, da tako udeleženci ne bodo imeli potnih stroškov.

Nato je sledila razdelitev nagrad pridnim pastirjem; najvišjejši med njimi ima že 50 »službenih let«, s čemer je bila lepo uspešna prireditelj zaključena in so se planšarji vidno zadovoljni in navdušeni vrnili na svoje domove, dokler ne napoči dan odhoda v »planinski raj«.

— 0 —

Previsoke cene lesa v Cenovniku za zavar. valzte, iz krogov slovenske lesne trgovine se čujejo pritožbe, da so sedanje cene lesa v Cenovniku za zavarovanje valute previsoke in ne odgovarjajo doseženim cenam. Sami slovenski izvozniki bi želeli, da morejo doseči te cene. Diferenca med doseženo ceno na trgu in ceno Cenovnika je prav znatna. Tako je v Cenovniku taksirana bukovina od 500 do 700 Din, dočim se da doseči samo od 370 do 400 Din, nadalje parjena bukovina v Cenovniku 1600, faktična cena 1100. Tudi za trame je faktična cena za 300 Din nižja od cene v Cenovniku. Razumemo intencije, ki so vodile glavni inspektorat ministrstva financ do tega zvišanja cen v Cenovniku, vendar opirajoč se na dobro konjunkturo v lesu, toda v interesu izvozne trgovine je, da se postavke glede lesa, ki so previsoke, znižajo na odgovarjajočo višino, na kateri se gibljejo faktične cene.

Ze zopet zaplemba pokvarjene zaklane perutnine v Berlinu. Kakor poroča »Deutsche Tageszeitung«, je zaplenila zdravstvena policija v neki berlinski hladilnici čez 600 zabojev perutnine iz Jugoslavije. Ugotovilo se je, da je bilo vsled vkladanja v mokrem stanju meso več ali manj močno plesnivo odnosno preperelo, vsled česar se je moralo takoj 550 zabojev uničiti. Le 50 zabojev je bilo mogoče izvzeti in dovoliti vživanje tega mesa. Uničena perutnina je bila vredna 610.000 dinarjev. Radovedni smo, katera naša izvoznikarska trdnica je prizadela in kdo je zakrivil, da se je meso pokvarilo.

Budimpeštanski mednarodni vzorčni sejem se letos vrši od 4. do 11. maja. Madjarska je v zadnjih petih letih zelo napredovala: vrednost in produkcija se je povečala od 1.5 na 2.75 milijarde pengov in bo v 200 skupinah razstavljeno vse blago, ki ga producira Madjarska. Vizum je polovičen.

Končana likvidacija Hrv. slav. gosp. društva. Kakor poročajo iz Zagreba, je končana likvidacija Hrv. slav. gosp. društva, osrednje zdruge v Zagrebu. Zadržni deleži (0.2) in rezerve (0.7 milj. Din) so izgubljeni.

Nova delniška družba, Jugoslovanski Granit, d. d., Belgrad: kapital 0.5 milijonov Din, emisija 26. aprila, 1050 Din emis. tečja (nom. 1000 Din); občni zbor 28. aprila.

Poljedelski stroji bodo na letošnjem Ljubljanskem velesejmu od 30. maja do 9. junija v veliki izbiri postavljeni na ogled. Večina strojev bo obrabovana, da se vidi njih delovanje. Med stroji bo več novih izumov, ki bodo tu prvič razstavljeni.

Virmanski promet z Francijo in Alžirom. — Poštna hranilnica uvede s 1. majem t. l. mednarodni virmanski promet s Francijo in Alžirom. Za imetnike računa čekovnih zavodov Ajaccio, Alger, Bordeaux, Clermont-Ferrand, Dijon, Lille, Lignes, Lyon, Marseille, Montpellier, Nantes, Orleans, Rennes, Rouen, Toulouse in Paris, bo vršila nakazovanje Poštna hranilnica preko čekovnega zavoda v Parizu, za imetnike računa ček zavodov Strasbourg in Nancy pa preko ček zavoda v Strasbourg; za vsa nakazila veljajo isti pogoji kot za ostale države. Podrobna pojasnila glede mednarodnega izplačilnega in virmanskega prometa daje brezplačno podružnica Poštna hranilnice v Ljubljani.

Borza

DENAR

30. aprila 1929.

V današnjem prometu je znatno popustila deviza Dunaj, učvrstila pa se je zopet Berlin na podlagi mednarodnih tečajev: tako je marka v Curihu notirala 123.10 (včeraj 123.05), v Londonu 20.47 (20.47) in v Newyorku 23.715 (23.69). Devizni promet je bil srednji, največ je bilo zaključene devize London (za 1.15 milj. Din). Privatno blago je bilo zaključeno edino v devizi Dunaj, vse druge devize pa je dala Narodna banka.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

30. aprila 1929.

	povpraš	oon.	sredn.	4r. 29 IV
Amsterdam	—	2288.—	—	—
Berlin	1347.25	1350.25	1348.7	1348.—
Brusel	—	790.41	—	—
Budimpešta	—	992.17	—	—
Curih	1094.40	1097.40	1095.9	1095.90
Dunaj	798.68	801.68	799.18	799.73
London	275.75	276.55	276.15	276.17
Newyork	—	56.80	—	—
Pariz	—	222.41	—	—
Praga	168.10	168.90	168.50	168.50
Trst	—	298.19	—	298.25

Zagreb. Amsterdam 2288 bl., Berlin 1346.17 do 1349.17, Budimpešta 990.67—993.67, Newyork 56.70—56.90, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 798.68 do 801.68, London 275.75—276.55, Pariz 221.41 do 223.41, Praga 168.10—168.90, Trst 297.14—299.14.

Belgrad. Amsterdam 2285—2292, Budimpešta 990.63—993.63, Berlin 1349.25, Curih 1094.40 do 1097.40, Dunaj 799.68—802.68, London 275.75 do 276.55, Newyork 56.70—56.90, Pariz 221.41—223.41, Praga 168.10—168.90, Trst 297.14—299.14.

Curih. Belgrad 9.125, Berlin 123.10, Budimpešta 90.45, Bukarest 3.08, Dunaj 72.96, London 25.1975, Madrid 74.50, Newyork 519.20, Pariz 20.295, Praga 15.37, Sofija 3.75, Trst 27.20, Varšava 58.22.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12.51, (valuta) 12.465, v Londonu, Newyorku in Pragi neizpremenjeno.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 123 den., Prastediona 850 den., Kr. zav. 170 den., Vevče 120 den., Kranj. ind. 255 den., Ruše 250 do 260, Stavbna 50 den., Sešir 105 den.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 417 do 419 (420, 417), kasa 417.50—419 (419), termini: 5, 422—423, (422), 12. 444.50—447 (445, 448, 446), 7 odst. inv. pos. 86.50—87 (87), agrari 54—55, — Bančni pap.: Union 206—208 (206, 208), Poljo 16 do 17, Hrv. 50—55, Kred. 98 den., Jugo 84—85 (84, 85), Lj. Kr. 123 den., Medjun. 55 den., Nar. 7900—8100, Prasted. 850—860 (850), Srpska 147 do 148 (147), Zem. 187 den., Obrtna 88 den., Etno 160 den., Kat. 29 den. — Ind. pap.: Gutmann 203 do 205 (203, 205), Slavonia 4.50—4.75 (4.50), Slaveks 104, Nihag 10 bl., Danica 182.50—140, Drava 407.50 den., Sečera 455—462.50, Osi. ljev. 175 do 185, Brod. vag. 240 bl., Union 180—185, Isis 23 bl., Ragusea 550—560, Trbovlje 460—467.50 (462.50), Vevče 125—126, Nar. šum. 40 bl., Piv. Sar. 230 bl., Oceanica 180 den., Jadr. plov. 580 bl., Nar. mljn. 20 den.

Belgrad. Narodna banka 8100, 7 odst. invest. pos. 85.75—87, agrari 54—55, vojna škoda 416.25 do 417.50, 420.50.

Dunaj. Don. sav. jadr. 81.10, Wiener Bankverein 22.45, Bodencredit 100.40, Creditanstalt 54, Escompteges. 21.25, Zivno 113, Ausseiger Chemische 275.50, Slavonia 21, Mundus 187.50, Alpine 42.40, Trboveljska 58.20, Prager Eisen 556, Leyakm 7.03, Rima Murany 114.15.

Les

Lesni trg v Sloveniji je živahen. Zanimanje iz inozemstva je znatno in tudi povpraševanje. — Zaključki na ljubljanski borzi so znatni zlasti v drvi. V tramariji je položaj postal slabši. Prišlo je precej blaga na trg, dočim se je pričakovala čvrsta tendenca, sedaj pa se je položaj poslabšal. Nadalje prihaja k nam iz Italije mnogo povpraševanja za ogelje, ki ga pa ne moremo kriti in zato sedaj Italija kupuje ogelje v Češkoslovaški, kjer je središče te trgovine Bratislava. Veliko zanimanje za naše blago je iz Holandije, ki povprašuje za smrekove deske (smezzole) v raznih dolžinah od 4.50—6.75 m 65-100, 65-130, 75-100, 75-130 in pa 75-150. Albanija se zanima za večje količine rezanega blaga vseh dimenzij, razne remeljne, grede, škorote (paral.) lepo izdelane.

Grški trg postaja za Slovenijo vedno bolj važen. Solun kaže dosti interesa za naše blago in čaka na vzpostavitev luških tarif. Ze sedaj se pogajajo naši dobavitelji za dobavo v mesecih junij, julij ter avgust in zato je umestna zahteva po čim prejšnji vzpostavitvi luške tarife za Solun, ker drugače nam bo Romunija, ki se že pripravlja na to, vzela grški trg.

Kakor smo že omenili, je veliko zanimanje za drva, ki jih išče Italija (polmeterska, 25 cm). Opaža se, da se že vršijo kritja za jesen, ker je pričakovati zvišanja tarif za izvozno sezono.

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno: en vagon drv in en vagon rezane jelovine, skupaj dva vagona. Tendenca čvrsta.

Zito

Danes radi pogreba vojvode Stepanoviča novosadska borza ni poslovala. V izvenborznem prometu je opažati tendenco k učvrstitvi položaja vsled ugodnejših notacij v Chicagi in Budimpešti, pa tudi vsled živahnejšega zanimanja v naši državi. Cene so ostale sicer neizpremenjene, vendar ni izključeno, da bi se cena za pšenico lahko ne dvignila. Za koruzo je zanimanje nekoliko večje kot v zadnjem času, vendar se za ta predmet položaj ni izboljšal.

V Ljubljani so notacije nespremenjene. Zaključen en vagon pšenice. — Tendenca neizpremenjena.

Budimpešta. Tendenca zelo čvrsta. Pšenica: maj 24.33—24.60, zaklj. 24.68—24.69, oktober 25.85 do 26.38, zaklj. 26.38—26.39. Rž: maj 21.55—21.60, zaklj. 21.66—21.68, oktober 23.26—23.60, zaključek 23.59—23.61. Koruza: maj 26.97—27.20, zaklj. 27.19 do 27.20, julij 27.56—27.80, zaklj. 27.80—27.81.

Živina

Sejem v Mariboru (30. aprila). Prignanih je bilo 16 konj, 16 bikov, 83 volov, 346 krav in 11 telet, skupaj 472 glav goveje živine. Notirali so: vola debeli 9—10, poldebili 8.50—9 Din, plem. krave 7.75—8, biki za klanje 7.50—9.50 Din za kg žive teže. Cene mesa so v Mariboru sledeče: volovsko II. 10—18, telečje I. 15—22.50, svinjsko sveže 15 do 25 Din za kg.

Ptuj. Na Jurjev letni sejem dne 23. t. m. je bilo prignanih 484 glav goveje živine, od tega 203 krav, 91 telic, 6 telet, 135 volov, 30 juncev, 19 bikov, 11 konj in 15 žrebet, ki so notirale: krave 3.50—7, telice 7—8.75, teleta 9—12, voli 8.50—11, junci 7.50—9 in biki 7—9 Din za kg žive teže. Konji 1500—7000, žrebeta 600—1800 Din za komad. Prodanih je bilo 235 glav goveje živine, 45 konj in 6 žrebet. — Na svinjski sejmu dne 24. t. m. je bilo pripeljanih 389 svinj. Cena je bila 10—13 Din za kg žive teže, praseta od 7—12 tednov starosti 100—250 Din za komad. Prodanih je bilo 93 glav. — Kramarski sejem je bil vsled slabega vremena slabo obiskan, tudi kupčija je bila zelo slaba. — Prihodnji žvinski sejem se vrši 7. maja.

Dunajski prašičji sejem. — (Poročilo trdnice Eduard Saborsky in Co., Dunaj). Prignanih je bilo 9481 pršutarjev in 2838 špeharjev. Iz Jugoslavije 237 pršutarjev in 1412 špeharjev. Cene: špeharji: najboljši 2.55, I. 2.40—2.50, II. 2.30—

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglase strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovorjamo le, če je priložena znamka. Čekovni račun Ljubljana 10.349. Telefon štev. 2328.

Službe iskejo

K samostojni dami ali gospodu želimo mesta. Ponudbe na upravo lista pod »Izvrstna kuharica - Varčna gospodinja« 4557.

Mirno dekle ki razume dobro mešč. kuho, želi službe pri dobri boljši družini, najraje v bližini Maribora. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4672.

Kuharica srednje starosti - išče službo pri g. orožnikih. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Kuharica« št. 4679.

Službodobe

Boljšo služkinjo srednjih let išče intelig. vdovec v večjem kraju Banata za vodstvo gospodinjstva. - Ima troje otrok, katerih eden že pohaja v šolo, od septembra dalje bosta pa dva obiskovala šolo. Ponudbe naj se pošljejo na upravo pod št. 4551.

Zastopnika (provizijonerja) išče trdka kemične stroke za Ljubljano in okolico. Ponudbe z navedbo referenc se pošiljajo na upravo lista pod »Ch. T.« št. 4544.

Razpisuje se služba otinskega tajnika in organista v Planini pri Raketu. - Zglasiti se je osebno in izročiti potrebne dokumente do 15. maja pri županstvu.

Viničarja srednjih let (35-50), ki se dobro razume na vinogradništvo, iščemo za takojšnji nastop. Ponudbe na Frank & drug, Zagreb, Gunduličeva 40 za graščino Kerestinec.

Iščem vajenca za mizar, obrt, poštenih staršev. Hrana in stanovanje v hiši, drugo po dogovoru staršev. Tepina Vinko, mizar, Jezersko nad Kranjem.

Kleparski pomočniki 2 do 3, dobri, samostojni, se sprejmejo za dalj časa. Nastop takoj. - Martin Kajtna, kleparstvo in napeljava vodovodov, Litija.

Dva kroj. pomočnika sprejme takoj za boljše delo Iv. Arhar, Dorfarje, pošta Škofja Loka.

Kuharica

se sprejme v gostilno v večjem kraju na deželi. Išče se prvovrstna moč, ki bi samostojno vodila kuhinjo. Plača po dogovoru. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Gostilna« št. 4665.

Pomočnika

dobro izvežbanega - za veliko delo - sprejemem za takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. - Anton Stanovnik, splošno krojaštvo, Vrhnika.

Prodamo

Puhasto perje kg 38 Din, razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg izkoristiti priliko, dokler traja zaloga. L. Brozović, kemiška čistilna perja, Zagreb, Ilica 82.

Stavbna parcela napredaj ob Dunajski cesti na koncu Urbančevega vrta. Več se poizve v gostilni »Pred Tabo-rom«, Črnuče.

Otroški voziček poniklan, ter bela obleka za dečka osmih let, se prodaja. Ogleda se lahko od 1 do pol 3 popoldne. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 4680.

Kupimo

Pozor! Rabim za 800 komadov cepilnih tri laški rizling la, in 600 šipona. - Ponudbe na upravo »Slovenca« v Mariboru.

Stanovanja

Sobo na svežem zraku, samo v novi hiši ali vili, išče mlad gospod za takoj. Plačam dobro. - Ponudbe pod št. »500« na upravo lista.

Sobo meblirano ali prazno, oddam blizu Tabora. Ponudbe pod »60« na upr.

Stanovanje 3 sob in vseh pritlikin - išče trgovec za avgust. Ponudbe na upravo pod »Avgust«.

Stanovanje 2 ali 3 sobe, išče družina odraslih oseb za maj. Ponudbe pod »Maj« št. 4688 na upravo.

Malo meblor. sobo

oddam solidni osebi. Pritlično, separiran vhod, z elektriko, 300 Din. Mirna hiša. Naslov pove uprava pod št. 4678.

Denar

Na dosmrtno hrano se sprejme starejši gospod ali gospa, z lastno sobo, za 25-30.000 Din. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Priznani kraj«.

Tih družabnik (-ca)

s 100.000 Din se sprejme v trgovino z mešanim blagom. Ponudbe upravi Slov. pod št. 4667. Anonimno ne odgovorjam.

Vnajem

Dve sobi za pisarno se odda v Slomškovi ul. št. 1, pritličje, pripravnost tudi za samsko stanovanje, in sicer takoj.

Posestva

Kupim hišo sred. velikosti, z vrtom, blizu cerkve in v okolici Ljubljane. Plačam takoj. Ponudbe na upravo pod »Praktična« št. 4658.

Veliko posestvo

z vsem inventarjem - kupim. Naslov v upravi pod št. 4690.

Objave

IZJAVA. Podpisani Jakob Lisnik p. d. Gabernik v Jamnici, obč. Sv. Daniel pri Prevaljah, izjavljam, da nisem nikoli nikdar v nobenih zadevah plačnik za svojo ženo Marijo Lisnik, kar naj velja za vsakogar. - Jakob Lisnik, posestnik, Sv. Daniel - p. Prevalje.

MOKA »SLAVIJA« JE NENADKRILJIVE KAKOVOSTI

»SLAVIJA« MLIN VUKOVAR (SRIJEM)

Razno

Nadrobna razprodaja graščinske posesti

Glede graščinske posesti na Fuzinah pri Ljubljani se sprejemajo prijave interesentov, ki žele kupiti posamezne stavbne parcele, njive, travnike, gozde, in sicer najkasneje do 10. maja t. l. - Natlačneje se poizve v pisarni dr. Kuharja Andreja v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 3.

Tovarniško skladišče

dožnik plašev

MARTIN JANCIGAJ Ljubljana 7,

prilporeča krasno zalogo dežnih plašev najnovejših fazone ala frenchcord itd., po najnižjih tvorn. cenah na veliko in malo. Blago zacarinjeno vsakemu takoj na razpolago. Oglejte si zalogo ali zahtevajte ponudbo.

Slike za legitimacije izdeluje najhitreje fotograf Hugon Hibšer, Ljubljana, Sv. Petra cesta 25.

Ravnokar smo prejeli

gumijaste trakove

za cepljenje trt katere prodajamo po Din 120.- za kilogram v naši prodajalni na Mestnem trgu 25, zraven Krisperja. Splošna elektro - družba z o. z., Ljubljana.

V Mariboru je najugodnejši nabavni vir galanterije, drobnarij, pletenin, kravati, nogavic, otroč. čevljev in sandal, vrvi, molvoza, papirja itd. - na debelo in na drobno pri Drago Rosina, Vetrinjska ulica 26.

ZIMO

evih in druge potrebščine kupujte vedno samo pri strokovnjaku Rudolf Sever, tapetništvo Marijin trg 2

Vse vrste moko

iz najbolj. banaške pšenice dobavlja po najnižjih cenah Fran JUVAN, valjni mlin, Sred. Gameljne, p. Sent Vid nad Ljubljano. Zahtevajte cenik. - Sotidna postrežba.

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. Zorman

Vrtni klopi in mize

izdelujejo Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani, Dunajska cesta 33

Oves in koruzo

kupite najceneje pri trdk A. VOLK, LJUBLJANA Restljeva cesta 24, Veletrgovina z žitom

Staro litino

in drugo železo in stare kovine, kupuje po najvišjih cenah Franc Stupica železnina v Ljubljani - Gosposvetska cesta 1.

Krompir

za seme in prehrano dobite, dokler zaloga, pri Fran Pogačniku Dunajska cesta št. 36.

Valjni mlin

NASTRAN pošta Radomlje, nudi svoje priznane najboljše pšenične izdelke

ki so vsled njih kakovosti tudi najcenejši, po najnižjih dnevni cenah. Zahtevajte cenike in vzorce!

Autopromet Ljubljana-Vevče

naznanja, da se izdajajo s 1. majem 1929 mesečni vozni listki samo uslužbencem ter tedenski vozni listki za delavce. Vozne listke izdaja sprevednik automobila Udobna vožnja z najmodernejšim komfortnim autobusom svetovno znane znamke AUSTRO-FIAT.

Nekaj dobrih zidarjev

se sprejme takoj v stalno delo pod streho za celo sezijo proti dobri plači. Prednost imajo zidarji, vajeni pri uzidavah parnih kotlov in dela s samonim materijalom. Zglasijo naj se v obratni pisarni tovarne REMEC & CO., DUPLICA PRI KAMNIKU

AMOL

edino sredstvo proti moljem

AMOL

DESINFektor (čistilec zraka) Dobiva se v lekarnah, drogerijah in zadevnih trgovinah Samoprodaja: Zagreb »TEHNA«, Prilaz 30-1

Kupite 'Bazler' kremo s patent odpiracem. Sestavite številke do 24 zadenete različna darila. Darila se delijo vsakih 8 dni. Dokazite 1000 praznih škatlic in številke do 25 zadenete Ford-auto.

Birman's darila

L. Vilhar urar Ljubljana Sv. Petra 36

BLAGO ZA OBLEKE

plašče i. t. d. najboljših vrst angleškega in češkega izvora

PRI NOVAKU LJUBLJANA KONGRESNI TRG 15

v izredno veliki izbiri - najceneje! Velika zaloga Schroll-ovih tkanin za perilo, rjuhe i. t. d.

Oglejte si zalogo! Prepričajte se!

št. ad 35.273/28.

Razglas

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo zidarskih, tesar- skih, krovskih, mizar- skih in klepar- skih del ter instal- cijo vodovoda za mestno kopališče ob Savi pri Jezici. Tozad- evne podatke je do- biti v mestnem grad- benem uradu do 2. maja 1929. Ponud- be je vložiti do 3. maja 1929 ob 11 dopol- dne.

MESTNI MAGISTRAT LJUBLJANSKI, dne 30. aprila 1929.

Mestni pogrebni zavod.

Brez posebnega obvestila.

V neizmerni žalosti naznanjamo, da je naš ljubljani sin, brat, svak in stric, gospod

FRANC TURK

uradnik O. U. Z. D. in rezervni poručnik dobrovoljec iz Solunske fronte

dne 30. t. m. po dolgem, mukepolnem trpljenju, previden s svetotajstvi za umirajoč, mirno preminul. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek, dne 2. maja 1929 ob 4 popoldne iz mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu. Ljubljana-Idrija, dne 30. aprila 1929.

Zalujoče rodbine:

TURKOVE, JEREBOVA, MASTNAKOVA, MLAKARJEVA.

Mlajšega

KORESPONDENTA

po možnosti samostojna moč za nemško, franco- sko in srbo-hrvatsko korespondenco, izvežban v nemški ali francoski stenografiji, ter spreten in hiter strojeopisec, išče eno glavno zastopstvo v Beogradu. - Obsirne ponudbe z navedbo zahtevane plače je nasloviti na: E. K. BEOGRAD - Poštanski pretinac 412.

VI. Osješki velesejem in Gospodarska razstava

od 4. do 12. maja 1929

Posestniki potujejo po železnici in parobrodih po polovični ceni.

Roba, namenjena za razstavo, uživa 50 % popusta od normalne tarife.

Legitimacije za potovanje za polovično ceno dobijo se v vseh, tudi malih krajih, pri denarnih zavodih, občinah, železniških postajah in trgovcih.

BUDIMPEŠTANSKI MEDNARODNI SEJEM

4.-13. maja

Splošna industrijska razstava. Številne posebne skupnine. 25-30 % znižana vožnja. Prestop meje brez vizuma.

Pojasnila in sejsmske legitimacije se dobe:

v **Budapešti**: pri sejsmskem uradu Messeamt V. Alkotmány-utca 8.
v **Ljubljani**: pisarna »Putnika«.
v **Beogradu**: kr. ogr. trgov. zastopstvo, palača Akademije.
v **Zagrebu**: kr. ogr. konzulat, Draškovičeva ul. 17.

Vsem duhovnim sobratom, sorodnikom in znancem naznanjam, da je Vsemogočni nenadoma poklical k sebi častitega gospoda

Janeza Dobnikar

župnika na Jančem.

Pokopali ga bomo na Jančem v četrtek dne 2. maja 1929 ob 10 popoldne. - Priporočam ga vsem v molitvi! Šmartno pri Litiji, dne 30. aprila 1929.

MATEJ RIHAR, dekan.

Svojo izredno bogato zalogo vseh vrst svile, kakor tudi drugega najmodernejšega letnega blaga priporoča tvrdka

Preselitev

Cenj. občinstvu vljudno naznanjam, da sem preselil svoj krojaški obrt iz Slomškove ul. 1 v Pražakovo ulico 10 — pritličje
FRAN IGLIČ
modni krojač za dame in gospode, Ljubljana

Ksilolitni tlak

polaga
„MATERIAL“ trg. d. z o. z.
Ljubljana, Dunajska cesta 36.

Krapinske toplice blizu Zagreba zdravijo z zanesljivim uspehom protin, išlas, revmo, ženske bolezni itd. 42°C naravne tople in blatne kopelji. V pred in po sezoni znatni popusti. Dvajsetdnevno zdravljenje za ceno Din 1280 (stanovanje, hrana, kopelji in pristojbine) Redni avto promet, komfort, izborna oskrba, cene zmerne. Pričetek sezone 16. aprila. Zahtevajte prospekte.

Brezhibna postrežba. Zmerne cene.
Naznanilo.
Dovoljujeva si cenj. občinstvu kakor tudi vsem gg. potnikom vljudno javiti, da prevzameva s 1. majem t. l. staroznani
Hotel mesto „Trst“ v Kočevju.
Potrudila se bova kar najbolje ustreči vsem željam cenj. občinstva kakor tudi gg. potnikov, hodiši glede kuhinje ali kleti. Za to jamčiva z večletno strokovno prakso.
Za obilen obisk se priporočava
Štefanija in Ivo Šulek,
restavraterja.

Ustanovljeno 1835.
FRANC KSAV. SOUVAN
Ljubljana, Mesni trg 24.
Za birmo! Zahtevajte brezplačno franko Cenik!
Srebro Din 160.-
Jamstvo 5 let
Elegantna, ploščnata nikelnasta cilindrska ura s kameni kot slika Din 98.-
Ista v gladkem okrovu, Roskopf Din 68.-
V najcenejši kakovosti, Roskopf Din 49.-
5 letno jamstvo. Za neugajajoče se vrne denar
A. Kilmann.
Moribar št. 40 a
Specijalist za boljše ure. **Cenik brezplačno!**

VODNE TURBINE

avtom. regulatorje, zatvornice, opreme za žage in mlino iz celuloze in dobavlja

G. F. SCHNEITER
ŠKOFJA LOKA

podjetje za zgradbo vod. turbin

Konkurenčne cene! Zahtevajte ponudbo! — Prvovrstne reference!

Dvokolosa
najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od pripravega do najfinejšega in igračni vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pneumatika. Ceniki franko. Prodaja na obroke. „Tribuna“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Darila za birmo

Ure zlate, srebrne, niklaste, žepne in zapestne, točno preizkušene z dvoletno garancijo, po znižanih cenah pri

Anton Kajfež

urar

Ljubljana

Miklošičeva c. 14

HVALEŽNO DARILO

KOLESA

DÜRKOPP in drugih
najboljših svetovnih znamk

obiščite mojo trgovino, kjer boste gotovo našli marsikaj, kar Vam ugaja

GRAMOFONI
Columbia
Odeon
in drugi
PLOŠČE
najnovejši
šlagerji

ŠIVALNI STROJI
DÜRKOPP MINERVA
Najboljši v materialu, konstrukciji in najlepši v opremi

Velika zaloga: pneumatike za kolesa, igle za gramofone, olje za stroje in vsi drugi v to stroko spadajoči deli. Oglejte si in prepričajte se v moji specialni trgovini. — Točna in solidna postrežba! Prodaja tudi na obroke! — Edino le pri

„TEHNIK“ - JOSIP BANJAI - LJUBLJANA
Pražakova ulica št. 19 (LJUBLJANSKI DVOR)

PREČI

HAJTE!

Binkoštna veleprodaja

22. april J. GROBELNIK 15. maj
LJUBLJANA - MESNI TRG 22

Vam nudi **DOBRO BLAGO** po sledečih cenah:

Kamgarn	Športni ševlot	Couvercoat
po Din 89	po Din 52	po Din 85
" 99	" 60	" 110
" 109	" 72	" 135
" 130	" 85	" 150
" 150	" 98	" 180
" 180	" 120	" 220
" 199	" 155	

Angleški štoi najfinejše kvalitete od Din 260 do 350

Damsko volno	Svile	Pralno blago
Poplin po Din 45	Umetne po Din 24	Molinos po Din 7.80
Kasha " 75	Rožaste " 27	Belo blago
Modno " 80	Tkane " 38	po Din 7.90
Ia plašče po Din 120	Foulard " 75	Tiskovine po Din 9.-
Rips " 150		Cefiri po Din 10.-
Couvercoat " 160		Oxfordi " 12.-
		Klot " 17.-

Svilene rute od Din 48 do Din 105

Zastori

Žepni robci

Creppe de Chine enobarvni in rožasti od Din 110 naprej

Preproge

Pred-posteljniki

Razven tega pa popolnoma zastoni:
pri nakupu volnenega blaga do 400 Din — 6 robcev
1000 Din — ostanek za otroško obleko. Pri večjem nakupu pa po dogovoru do 10% vrednosti.

Oglejte si! Prepričajte se!

BINKOŠTNA VELEPRODAJA

Zahvala in naznanilo preselitve

Slaščičarna **Novotny** se iskreno zahvaljuje svojim cenjenim odjemalcem za naklonjenost, katero so mi skozi dolgih 34 let izkazali v dosedanjih prostorih na Dunajski c. 9, od koder sem primorana preseliti se začetkom maja

na **Gospodsvetsko cesto 2 (tik kavarne „Evropa“)**

Tudi v novih prostorih bom storila vse, da bom kar najbolj zadovoljila občinstvo, katero vljudno prosim, da mi ostane naklonjeno tudi v bodoče. Z odličnim spoštovanjem

T. NOVOTNY

ANA FABIAN naznanja v svojem imenu in v imenu otrok **MARIJE** poroč. dr. Fettichove, **FRANJE**, **IVKOTA** in **ALME** ter vseh ostalih sorodnikov pretužno vest, da nas je naš pristrčno ljubljeni soprog, oče, stari oče, tast, svak in stric, gospod

FRAN FABIAN

trгоvec in posestnik

danes ob ¼4 jutraj, po kratki, a mučni bolezni, previden s tolažili svete vere za vedno zapustil.
Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo dne 1. maja 1929 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, **Krekov** trg št. 7, na pokopališče k Sv. Križu, kjer se bo položilo truplo blagopokojnika v rodinsko grobnico k večnemu počitku.
Svete maše zadušnice se bodo brale v stolni cerkvi sv. Nikolaja dne 2. maja 1929 ob 8 jutraj.

Ljubljana, dne 30. aprila 1929.

Brez posebnih oznani.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.